

Forfatter: Richardt, Chr.

Titel: Samlede Digte. Anden deel.

Citation: Richardt, Chr.: "Samlede Digte. Anden deel.", i Richardt, Chr.: *Samlede Digte. Anden deel.*, 1895, s. I. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-richardt02-shoot-idm140352323668096.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Digte. Anden deel.

II
III

CHR. RICHARDT

**SAMLEDE DIGTE
AF
CHR. RICHARDT.
ANDEN DEEL.**

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

1895.

IV
V

INDHOLD AF ANDEN DEEL.

•

Billedtexter 1-3:

- 1. Overraskelse 1
- 2. Betids 2
- 3. Patient 4
- En Valplads 7
- Hugormen 11
- Pigen ved Brønden. 12
- I Schweiz 12
- Sejrs-Bud 14
- Paradisets Fugle 20
- En Længsel 21
- Jakob i Hebron..... 22
- Judith, et bibelsk Heltedigt i ni Sange 29
- Bønnen..... 64
- Takken..... 65
- Peters Befrielse 65
- Areopagos. 71
- Bosporos 73
- Ved Tanganika-Søen 91
- Missions-Psalme 97
- Paaskemorgen 98
- Det ubekjendte Land 100
- Snestorm i Maj 109
- Til Overvejelse 111
- VI
- Sønderjydens Sang118
- Foraars Gry.120
- Opfarten til Upsal.122
- Ved Dannemora127
- Til Nordens Ungdom129

- Fjeld og Dal130
- Frembrud135
- Ved Kysthospitalets Indvielse138
- Ved Emmaus-Kirkens Indvielse141
- Stævns144

• **Mindesange 1-3 :**

- Frederik Hammerich147
- H. N. Clausen148
- Fred. Paludan-Miiller150
- Ved Aften152
- Vinter og Vaar153
- Drot og Folk156
- Nattergalen157

• **Billedtexter 1 - 5:**

- Nisse-Frieri158
- Hund og Krage160
- Tamt og Vildt162
- Naar jeg bli'r stor164
- Pigen med Katten166
- Møllen og Kirken167
- I Høst168
- Korn i Hus.170
- Ved Allehelgens-Tid.173
- Ved Vierwaldstädter Søen175
- Kamar176

• **Festsange 1-4:**

- Til H. C. Andersen179
- Ved Indvielsen af N. Zahles Skoler180
- Ved Præsten P. A. Fengers Embeds-Jubilæum . .182
- Til Santal-Missionæren H. P. Børresen183
- Mumie-Kornet185
- Spørgsmaal186
- VII
- Den trange Vej187
- Gjertrud Rask188
- Glem og husk191
- Effata192
- Træet og Grenene193
- Bethanien.195
- Asenindens Føl197
- Røveren paa Korset199
- Vasen201

- Spirerne204
- Præstevalget.205
- Vinterens Begravelse.218
- Et Møde i Rom220
- For Københavns Universitet239
- For Studenterne244
- Ved Promotionsfesten245
- Sverig-Norges Universiteter253
- Ved Studenter-Sangforeningens Fest254
- Ved Indvielsen af Fredericias nye Skolebygning . . .258
- Danmark.....260
- Paragraf 5261
- C. Ploug262
- C. Hostrup264
- Ved Helligaands-Kirkens Fornye'266
- Til H. L. Martensen.268

• **Mindesange 1-3:**

- Rudolf Frimodt271
- Gotfred Benjamin Rod273
- Peter Arnold Heise274
- Maanebroen276
- Hvad hjalp det mig277
- Christus-Troen278
- Bøn og Arbejd.....279
- Kjærlighed281
- Matthæus.....282
- Paulus i Cæsarea284
- Ydre Mission289
- VIII
- Indre Mission290
- Spejling292
- Foraar begynder293
- Børn295

• **Af en Opera 1-3 :**

- Lauges Fanetog297
- Sang299
- I Kongens Kjøkken300
- Fyens Hegn303
- Uglen og Smaafuglene305
- Mit Piletræ307
- Herodes' Død308
- I Bergen 1-3.311
- Mand overbord.322
- Luther i Worms330
- De tvende Taarne.334
- Hans Kryger336
- Steen Steensen Blicher337
- N. F. S. Grundtvig339

• **Foraar 1-7:**

- Bebudelse343
- Vaagnende Vaar.344
- Visne Blade346
- Vindenes Værk347
- Gaaet ud348
- Forvandling349
- Vaarens Fylde350
- Hvad Tiden fordrer351
- Hvem er Han?.353
- Derfor!356
- Salvingen i Bethania357

• **Mindesange 1-4:**

- Martin Hammerich359
- H. L. Martensen360
- Enkedronning Caroline Amalie362
- N. F. S. Grundtvig363
- Missionshuset »Bethania«364
- IX
-
- Tyendeliv 366
- Tro og Gjerning 367
- Under fremmed Navn 367
- Pløjetid 368

• **Fra Aarets Tider 1-5:**

- Koldt Foraar..... 369
- Somrens Farvel 370
- Ved Juletid 373
- Efter Snestorm 376
- Skovens Saga 377
- Til Kong Christian IX380
- For Danmark 382
- Til Kongen 383

• **Festsange 1-3:**

- For Universitetet385
- Velgjørenheds-Selskabets Skole386
- Forlæggernes Skaal388

Billedtexter 1-3

- Ubudne Gjæster. 390
- Tiggeri 391
- Dørvogteren 392
- Rejsebrev 394

X
1

Billedtexter.

I. Overraskelse.

Herr Andrik og hans Viv Andrikke
paa vante Viis mod Dammen vrikke
en kold November-Morgenstund.
Det var forbi med deres Blund;
at det er Dag, det mærkes ikke,
men Hanen galte som besat,
at det var ikke længer Nat,
saa, heller Morgendrammen drikke
end ligge!
Paa Vejen skjænds de drabeligt,
skjøndt højst venskabeligt:
Fa'r vil i Vandet ud paa Ho'det,
for med et Sæt at kjøle Blodet, -
2 Mo'r vil med Halen heller observere,
hvad Varmegrad det monne være;
og de kan ikke komme overeens,
og begge gjør sig lige udtilbeens.
»Jaja, luk Øjet Mutter, det gjør jeg,
saa er Fornøjelsen saa meget større
ved pludselig at slippe for det Tørre,
nu een, to, tre!« - et Plask? - ak Nej, o Nej !
thi Andefa'r faaer Smæk paa Næbet,
og Mutter faaer et lignende paa Slæbet;
de spejler sig paa vante Viis,
men spejler sig - i lutter Is!
Der staa de To;
højst overraskede
ved ej at være overpjaskede,
de gjør kun Et: de glo og glo, -
til Anden vrisser: »Av, hvor hvast,
jeg hænger næsten ganske fast!
O hvor jeg hader denne Nat-Is,
og Hanen med, som førte os paa Glati!»

Herr Andrik piller hende fromt i Nakken,
mens resignéert han vralter opad Bakken:
Idag, min egen Rikkemo'r,
Fornøjelsen var *ikke* stor!

II. **Betids.**

Tænk, Fastelavn er kommen igjen!
Matthis, min ivrige lille Ven,
3 er gaaet tilsengs med Hønsene,
paa store Planer pønsende.
Med Mesterskab pidsker han ellers sin Top,
men imorgen, ja saa vil han pidske op,
vist er det, han laante *Marens* Lygte,
og et Sæberis med, det er ingen Rygte!
- Han sover, han vaagner, han sover igjen,
men stærkt betaget,
kun som Rekruten Natten før Slaget.
Maren har rigtignok lov't at kalde,
men hun gaar jo rundt og kalder paa Alle,
og hun kunde sove over sig, hun,
- Nej, efter nok et uroligt Blund
beslutter han selv at være *Maren*,
for at undgaa Faren.
Søvnen sidder ham end i Øjet,
dog springer han op, tilgavns fornøjet,
thi overalt er der tyst og stille,
det er ikke forsilde!
Lygten er tændt, han har vundet Spil, -
nu rask ad Sov'kammerdøren til,
gjennem Dagligstuen, - sikke Jav,
naar han ta'r dem Alle paa Sengen, - Av!
dér sidder ved Lampen Fa'r og Mo'r,
Frits ovenikjøbet, hans store Bro'r,
Mo'r med sin Strømpe, Fa'r ved Avisen,
Frits med en højst drilagtig Fnisen, -
hvad bliver der nu af al hans Risen!
Der staar *Matthis*
med sit Tugtens Ris,
i stumpet Skjorte, paa Hosesokken;
4 slukøret seer han med lønlig Gru,
de Store er ikke tilsengs endnu,
og spørger bævende: hvad er Klokken?
Hans Moder smiler: halv Tolv omtrent!
Du er kommet for tidligt min lille Ven,
det er bedst, Du pidsker iseng igjen! -
Men din Bedrift kan Du være bekjendt,
dine Boller, dem har Du ærligt fortjent!

III.

Patient. **Motivet fra et Maleri af Jan Sten.**

Hvor er hun ung og yndig
som Engens Blomsterneg!
Men vildsomt Øjet brænder,
og Kinden er saa bleg;

ja bleg den ene Time,
en anden Stund saa hed;
af hvide og røde Roser
et skiftende Bed.

Ubuden kommer Taaren,
at smile har hun glemt;
paa Væggen hænger Cithren,
som den hun er forstemt.

5

- Den gamle Doktor er der,
og fritter hende ud,
hun svarer som i Tanker, -
hun selv har ej sendt Bud.

Der sidder hun og rækker
ham viljeløs sin Arm,
»Ja Pulsens slaar formange,
Blodstrømmen er for varm!

»Vi maa kjønt gaa i Sengen,
see at faae en lille Lur,
og flittig ta'e den sure,
den kjølede Mixtur.

»Og Surdejg under Fødderne
vil bringe Kvægelse;
og dernæst maa vi vogte os
for Sindsbevægelse!«

Ak Doktor, siig til Strømmen,
den ej maa røre sig!
og tag tilfange Drømmen,
der overvælder Dig!

Hvad skal jeg dog i Sengen,
det heder kun min Kind!
langt heller ud paa Engen
i Drømme-Maaneskin!

6

Langt heller ud paa Dammen,
hvor Skøjteløbet gaar,
hvor Venner kredse sammen
som Svaler i Vaar!

- Den gamle Læge stryger
sit graanende Skjæg,
hans kloge Øje trænger
igjennem Fold og Læg:

»Her hjælper ingen Surdejg,
min lille Patient!
det er en Hjertesygdom,
hvis Navn er velbekjendt!

»Men - hvem er det der banker?
Et Postbud, - og et Brev!
En vinget Dreng i Seglet, -
mon en Luftskipper skrev?«

Hun snapper det med Bæven,
sluger det med et Blik;
det sees paa Barmens Bølger,
hvad Frydebud hun fik.

Ak Doktor! »Hvad behager?
nu kan *jeg* gaa min Vej?«
Ja Ingen i Verdens Rige
er nu saa rask, som jeg!

7

Nej jeg er syg af Glæde, -
kureer mig, om De kan!
»Lad *ham* der sendte Brevet,
han er den rette Mand!«

Sin Vams den Gamle knapper,
letter paa sin Baret:
»Nu er jeg overflødig,
min Kunst er gjort mig let!

Men har et gammelt Postbud
gjort slig Mirakelkur, -
saa har han sikkert været
en postillon d'amour!«

En Valplads.

Der kæmped en Damper med Storm og Nød,
med Vandenes Gru.
Passagererne daaned og Lasten flød;
kun Røgsøjlen tappert i Luften skød, -
den kæmped endnu.

Maskinen den blanded sin gungrende Røst
med det brølende Havs,
saa stønned den dybt som et rallende Bryst,
saa gav det et Brag som en Torden i Høst,
og saa blev den taus.

8

Den maatte vel synge sin Svanesang,
den stækkede Fugl;
den basked med stumpede Vingefang; -
hvor skulde man hen med halvanden Stang,
og stoppede Hjul!

En Hagl af Eder der fløj om Dæk,
med Graad besvart.
Kaptajnen var rolig i al den Skræk:
»Maskinmester, gik der paa Damprøret Bræk,
saa lap i en Fart!«

Nej stop, Kaptajn, nu siger jeg stop,
der er Maade med Alt!
Det var jo at skolde sig levende op, -
langt heller maa Hajerne slaas om min Krop,
naar det skal være galt.

Kaptajnen taug. Man saae paa hans Blik,
han søgte en Mand.
Saa spurgte han endelig: hvor er *Dick*?
»Ja hvor? Hvis han nu i Maskinen gik,
det maa *han* om, han.«

Og Svanen vælted sin syge Barm
i Havets Seng,
som vilde den svale sin magtløse Harm, -
da bæved med Et gennem Stormenes Larm
som en brummende Streng.

Hvad var *det*? mig synes Maskinen gaar,
Kaptajn, er det sandt?
9 sit vante Drejeslag Stemplet slaar -
»Javel er det sandt, vi er frelst, hun gaar,
hun gaar galant!

Og han, den sværtede Djævel dèr
er vor Redningsmand!
Hvad han har gjort, det er Ære værd, -
næst Gud er det ham vi kan takke her,
hans jævne Forstand.«

Af Lugen en sortsmudset Maskinist
tilsyne kom.
Han saae noget ud som en lynramt Kvist,
han slæbte sig frem, saa sank han tilsidst
mod Rælingen om.

Han hilste Kaptajnen, - og smilede lidt
i al sin Vee:
»Ja nu har jeg ærligt med Damprøret slidt!
all right Herr Kaptajn - kun ikke med Mit,
kan De noksom see.

Jeg tænkte jo vel, den stjal mit Liv
den Damp og Glød;
det var dog en nyttig Tidsfordriv, -
Vorherre være med mig - glem ikke min Viv!«
- Saa var han død.

Af sig selv var han gaaet mod Ild og Vand
den Farens Dyst;
det gjaldt ham at frelse de mange Mand, -
10 mon Stormen havde sig lagt paastand,
der blev saa tyst.

Men i *ham* var Maskinen gaaet istaa
den ædle Sjæl;
lidt Køjeklæder at hvile paa,
saa sænkte de ham i det dybe Blaa,
med kort Farvel.

Kun Flaget fulgte; det sænkte sig
mod Bølgens Dyb;

det stjernesaaede hans sidste Vej,
saa var han borte, hos Dybets Høj,
hos Havets Kryb.

De stirred efter, mens Skibet brød
sin vaade Sti;
Skumlilier op over Graven skød,
et Par medlidende Taarer flød,
saa var *det* forbi.

Maanedsdagen efter laa »Svanen« i Havn.
I den gabende Krans
paa Bryggen stod en Kone med et Barn i sin Favn.
Hendes Øje det søgte, hun nævnte et Navn,
det Navn, det var hans.

Snart stod hun ombord, hun spurgte om *Dick*,
de Nærmeste veg,
overalt blev hun ene, tilside de gik,
11 da fik hun sit Svar af Kaptajnens Blik,
hun blev saa bleg.

EtHaandtryk, - med Haandtrykket fulgte en Pung.
Hun brast i Graad.
»Det lette Dig lidt din Vej saa tung!
Til *ham* har vi Gjæld, baade Gammel og Ung,
for hans mandige Daad.

Der er mange Slags Valpladser her paa Jord,
hvor det Livet har gjældt,
der er Valpladser ogsaa i Rummet ombord,
og siig kun din Dreng, naar han selv bliver stor,
hans Fa'r var en Helt!«

Hugormen.

Den Lille laa og leged
i Lyngen den røde.
Da kom der en Hugorm;
den bed, - og hun døde.

En Kalk af bitter Smerte
maa vi Mennesker drikke;
Nogle faae den draabeviis,
men Ingen faaer den ikke.

12

Nu hviler hun derude
paa Kirkegaardsvangen.
Bedre bidt af Ormen,
end lokket af Slangen.

Piaen ved Brønden.

Hver Dag jeg maa til Brønden
og fylde Vand i Spanden.
Men i mig er Maalet fuldt,
det strømmer over Randen.

Og Aaget maa jeg bære
paa mine Skuldre trætte.
Men et Aag jeg bærer paa,
som knuger meer end dette.

Jeg lægger Kors i Spanden,
at ej det flyder over.
Du, som lagde Kors paa mig,
stil Du mit Hjertes Vover!

I Schweiz.

Jeg laa paa den grønne Matte,
nær Fyrreskovens Bryn,
jeg saae de skiftende Aldre
i et og samme Syn:
13 Hvor taus, med ludende Pande,
den Snefjeldsgubbe stod,
saae jeg de springende Vande
i Skovens Manddom blande
sit lystige Ungdomsmod.

Hvor gjerne vilde jeg dele
af al den Skjønhed ud
til dem, som haardt maa trælle,
og tro sig glemt af Gud!
Hvor gjerne vilde jeg lede
den Sundhedsfylde ind
i mangan en ussel Rede,
hvor fugtig Kuld eller Hede
gjør gusten Barnets Kind.

Ja de som stuves derhjemme
fra Kvist til Kjælderens Hul,
de skulde herop paa Bjerget,
og vaske sig for Kul!
og løsne Lungernes Skimmel
i Græssets krydrede Duft,
og see denne Blomstervrimmel,
og komme lidt nær Guds Himmel
i Alperosens Luft!

Og de, som daglig maa døje
Maskinens snurrende Gang,
de skulde ha'e Lov at høre
en Bjergstrøms brusende Sang!
De skulde ha'e Lov at følge

det sælsomt vextende Spil,
14 dens Fald, dens Krumninger vilde,
heelt op, hvor Strømmen er Kilde,
heelt op, hvor Floden blev til.

Men alle de bange Hjerter
og alle de syge Sind,
dem vilde jeg trøstigt vise
et Højfjelds straalende Tind!
De skulde ved Solbjerg skue
det skumle knugende Fjeld
mod Himlens lysende Bue
i vilde Rosers Lue,
i gyldne Straalevæld!

Da skulde de see det Tunge
i gjennemsigtigt Skjær,
og see det Mørke lyse,
og see det Fjerne nær, -
og Haab skulde atter fødes
i Sjælens dybe Grund,
og lyse Minder mødes
i slig en Aftenrødes
forjættelsesrige Stund!

Sejrs-Bud*).

I.

Den havde svunget hvasse Sværd,
den lille gjæve Schweizerhær;

det havde kæmpet mod Burgund,
det unge Schweiz, saa kjærnesundt, -

et Folk, født op i Farens Skjød
med Sætermælk og Barkebrød,
født op ved Friheds friske Elv,
med tung Forstand paa Ordet »Skjælv!«

Mod lejet Hær stod frie Mænd,
men Hyrde tidt mod Riddersvend;
og Vadmel mod en Pantsersærk,
og Køllen mod Kartoven stærk.

De havde kæmpet En mod To,
men over Frygt slog Guds frygt Bro;
de havde kæmpet Dagen lang,
nu steg mod Himlen Sejerssang.

Nu klang mod Bjerget Uris Horn
saa alpefro som ej tilforn,
og Bonden faaer sin Stormhat fuld

af Rosenobler, Sølv og Guld.

De veje steenbesatte Sværd,
de tvistes orn, hvad det er værd;
de glemme fast i Sejrens Rus
at bringe Sejrens Bud til Hus.

16

II.

Der er en Svend i dette Lag,
hvor Kanden byder fulde Drag,
med Et han slænger Kruset hen, -
saa iler han til Høvdingen.

Han havde vundet om sit Bryst
en Bannerdug af Sejrens Høst;
selv var han ej af Silke han, -
en Vadmelsskarl men heelt en Mand.

»Den som sig kjækt igjennem slog,
den som en fjendtlig Fane tog,
ham har I tilsagt jo, til Løn
at maatte komme med en Bøn, -

»det var saa stolt, fra Fjendens Lejr
mit Hjem at bringe Bud om Sejr!
Maa *jeg* vel være Budet?« - Ja!
- I samme Nu han er derfra.

Han hører ikke Hornets Vink,
han seer ej *Murtensøens* Blink,
han glemmer Vunden i sit Bryst, -
kun frem mod *Freiburg*, frem mod Øst!

Frem gik det som med Vingeslag, -
o hvem der dog var Fugl idag!
Hvor Andre gik, var han i Løb;
han var i Spring, hvor Andre krøb.

17

De vaade Grene slog hans Kind,
da Krattets Gjenvej han slog ind;
en Torn sig i hans Ankel jog, -
han følte kun hvor Hjertet slog.

Nu var han ved den brede Vej,
af Leer og Skarn en Æltedejg,
men som af Krat en Hjorts Gevir
steg snart af Dalen *Freiburgs* Spir.

Et Kog af Sved om Panden stod,
men dette Syn gav dobbelt Mod:
Til Dalens Bund ad stejle Sti
han stormed, Gederne forbi.

III.

I *Freiburg* ender man sin Dag,
man venter men man frygter Slag.
Man stænger Boden indenfra,
men Angsten kryber ind endda.

I Kirken, som sin hugne Pragt
har end saa kry mod Skyen rakt,
dèr messes travlt om Landefred,
men Angsten læser Messen med.

Saa flokker sig en broget Ring
om Gadestevnets Kildespring;
men Angsten melder sig paastand,
og Hertug Carl er Bussemand.

18

Da slog til Lyd en Gubbe graa:
»Hvad Ammesnak jeg høre maa!
Schweiz er Burgund for haard en Bid, -
I glemmer Tell og Winkelried!

»En Schweizer stoler først paa Gud,
saa paa sig selv og paa sit Skud;
dø kan han, men han flygter ej, -
og for min Walther svarer jeg!«

Just som han taler Modets Ord,
en Bæven gennem Alle foer:
Er det et Blændværk, er det ham?
Dèr er din Walther, fly't med Skam!

Den Gamle blegner som en Død,
han stirrer ud i Solen rød,
mens hele Skaren stum og lam
har sine Øjne vendt mod ham, -

mod ham, som sætter frem i Løb,
som er i Spring, hvor Andre krøb, -
som nu fra Strømmens vaade Steen
højt vinker med en Lindegreen!

Hans Hastværk er en Flygtnings Hast,
en Helts - det stolte Hovedkast,
en Lykkeligs - det Smil, hvormed
han staar paa Strømmens østre Bred.

19

»Sejr, Sejr! og taget Fjendens Lejr!«
Og anden Gang han stønner »Sejr!«
Endnu et »Sejr!« fra Læben kom,
det hviskede han, - saa sank han om.

Bag Silken rød end mere rødt
hans Vunde havde lønlig blødt,
og mens han løb med Sejrens Bud,
løb med hans Blod hans Livskraft ud.

Et Hav af Jubel bølged frem,
det var jo Sejr for Land og Hjem,
men som engang det røde Hav
den veg, den stivnede, den taug.

Den Gamle, han hvis Tab var størst,
den Gamle tog tilorde først:
»Tak Ham, som vore Fjender slog,
tak Gud, som baade gav og tog!

»Drag Kvisten af den kolde Haand,
og plant saa her den friske Vaand!
Da skal engang en mægtig Lind
fortælle om hans Schweizersind!

»Da skal fra Løvets Tunger smaa
hver Vaar om ham en Hvisken gaa,
mens Fuglesangen klinger blødt,
og Lindeblomsten dufter sødt,

20

»og lære Jer den Heltelyst,
med aaben Vunde i dit Bryst,
naar Mørket om din Sjæl slaar Lejr,
at gaa herfra med Raabet *Sejr!*«

Paradisets Fugle.

Toner, I som mægtig svulme
og faaer Taaren til at rinde,
lægge Mildhed om den Blinde,
og de bittre Smerter dulme;

Toner, I som mellem Grave
løfte Savnet mod Guds Himmel, -
I er vist den Fuglevrimmel,
som var med i Edens Have!

Fra den grønne Palmes Krone
sødt I sang for Mand og Kvinde;
først da Sukket lød derinde,
lød den første Vemodstone.

Og paa Brødens mørke Aften
fløj I med og delte Skammen,
og I skifted Fuglehammen,
men ej Røsten eller Kraften.

21

Hver Gang Luftens Strømme gyngede,
og dens lette Bølger bruse,
det er Vingerne, der suse,
det er Toner, der vil synge!

Og naar Støvet i sin Trængsel
finder Edens Gitter lukket,
er det Jer, der løsne Sukket,
Jer, der tolke Sjælens Længsel!

Men en Gang i Naadens Sale
skal I vel, med nyfødt Vinge,
om Guds Trone Eder svinge

og de Salige husvale.

En Længsel.

Jeg længes stundum efter Sorgen,
og mest i Glædens vaagne Ruus;
thi jeg har følt i Troens Morgen,
at den er Porten til Guds Hus.

Men Sorgen, jeg kan længes efter,
er ikke den med Skyldens Braadd,
men den, der baaret giver Kræfter,
og som var alle Vidners Lod.

22

Ja den, der kommer som en Gave
fra alle gode Gavers Sted,
som ikke knuger mig til Slave,
men løfter mig til Sjælefred;

der ikke bringer Mulm og Mørke,
men vejer Døgnet i sit Lys,
ja lyser op med Lynets Styrke,
og gløder gjennem Dødens Gys.

- Jeg længes stundum efter Sorgen,
dog tør jeg ikke kalde den;
thi kun i Troens stærke Morgen
kom Sorgen til mig som en Ven.

Jakob i Hebron.

Over Hebrons grønne Dale,
over Hyrdelejrens Telte
Kvelden sænker sine Skygger;
Bjerget luer dunkelrødt.
Trindt om Brønden er der Travlhed
med at vande Faar og Geder;
unge Mødre sladdre lystigt,
medens Smaabørn sove sødt.

»Held os, Kværnen ej staar stille!
Vi har Korn for tyve Dage, -
23 inden den Tid Jakobs Sønner
bringe meer fra Nilens Bredd;
mildnes vil Ægyptens Herre,
naar han seer de skjønne Dadler,
al den Myrrha, al den Balsam,

vore Æsler havde med.«

- Men hvor Terebinthen skygger
over Høvdingsteltets Flige,
sidder gammel, mæt af Dage,
Jakob, ene med sig selv.
Mere hvidt end Kjortlens Folder,
hvidere end Hovedklædet,
bølger over Brystet Skjægget,
blankt som Skummet i en Elv.

Øjet fæster han mod Jorden,
det seer ud som om han talte
Palmemaattens tætte Fletværk
Led for Led til Tidsfordriv;
men det Fletværk han forfølger,
det er det, hvis Led er Timer,
som har Aar og Dag til Linjer,
og hvis Heelhed er et Liv.

Dagene forbi ham glide:
fra han fly'de Faderteltet,
fra hans Hyrdetid ved Euphrat,
til han mødte Broder sin;
fra han færdedes ved Sichem,
til hans Kummers-Aar i Hebron -
24 Hvor er Rachel? Hvor er Joseph?
Ak, og nu min Benjamin!

Hvorfor er jeg dog saa ussel!
Hvorfor mægter ikke Haanden
længer styre Mulens Tøjler;
- ak, da laa jeg ikke her
sammenkrøben i min Hule,
lig en gammel tandløs Løve,
hvem det unge Kuld maa bringe
Føden, den han knap er værd.

Mirjam, Aksa! Piger alle!
Er det tyst endnu i Sønder?
Ingen Støvsky, ingen Raaben?
»Fader, vent dem ej i Kveld!«
Vent dem ikke - altsaa vente,
vente det er hungrer, tørste,
vente, det er som at læskes
ved et stængt og stoppet Væld!

Og med dybe Suk han hvisker:
Reder da mit Leje, Piger!
- Men lad Svende holde Udkik,
tænde Blus ved Dam og Brønd.
Bring mig Benjamins den Yngste,
at min Haand ham kan velsigne,
led mig saa til Alterstenen,
at jeg holde kan min Bøn!

Og paa Sønnedøttre støttet,
løfter han de trætte Hænder,
løfter saa med dem sit Hjerte
til sin Fader Isaks Gud:
Herre, som til denne Time
har os rigeligen mættet,
fri min Sjæl fra Angstens Tørke,
skik med Morgenduggen Bud!

Og han seer mod Nattens Himmel,
seer de samme Tvillingstjerner,
som har svaret ham saa ofte,
naar han spurgte dem om Vej;
og det tykkes ham, de blinke
tindrende som Josephs Øjne.
Vaagen drømmer han om Joseph,
halve Nat han slumrer ej.

Morgensolen klar oprinder
over *Hebrons* grønne Dale;
al den vante Larm i Lejren
voxer dobbelt op igjen.
Fryderaab i Luften skingre:
Eja, der er vore Brødre,
Eja, der er vore Fædre,
Eja, der er vore Mænd!

See, hvor langt sig Toget vinder
frem i brudte Slangebogter -
der er Vogne med ifølge,
Himmel, om det ej var dem,
26 om det var en Kjøbmandsskare,
Nej, o Nej - de svinge Lansen,
seer I Juda's sorte Fole,
seer I? - O velkommen hjem!

Og der viftes og der vinkes,
og der favnes og der kysses,
og der frites og der spørges,
de kan aldrig høre nok;
og de kostelige Vogne,
Hjulene som gyldne Sole,
de beføles, de beundres
af den hele Hyrdeflok.

- Men bag Teltets tætte Folder
slumred end den Gamle rolig,
da til deres Faders Leje
Jakobs Sønner stille treen.
Lyset vækker ham af Blunde,
og da op han slaar sit Øje,
seer han Benjamin, dem Alle -
ak, nu fattes der kun Een!

Dog har Gjensynsglæden Magten.
»Fik I Korn?« den Gamle spørger.
»Tifold meer end vi begjærte:
Korn og hver Ægyptens Skat!
Ja, thi Landets høje Herre,
Fader, det er - Ordet tøver -
det er *Joseph!* Joseph lever!«
Blegner da den Gamle brat.

27

Stum paa Sønnerne han stirrer,
al den gamle Smerte vaagner,
Saaret bryder op med Vælde,
men i Øjet skrevet staar:
Joseph lever! Vanvidstale!
Lever Rachel, lever Lea,
kan de Døde gaa af Grave, -
slaa mig ikke Saar i Saar!

»Fader, see de rige Gaver,
disse Tæpper, disse Vifter,

denne Kjortels Purpurbræmme!« -
Ingen Kjortel vil jeg see!
Engang har jeg seet en Kjortel,
bræmmet af hans Blod det røde,
selv I bragte mig den blodig,
hvilken Rædsel, hvilken Vee!

»Fader, Fader, vi bedrog Dig,
vi har solgt ham til Ægypten.
Gedekiddet lod vi slagte,
dypped Kjortlen i dets Blod!«
- Vildsomt Gubbens Tanker blandes:
Sælge Joseph til Ægypten,
kjøbe Korn - og sælge Joseph,
hvordan fik I dertil Mod!

I bedrog mig! Blus og Bleghed
brydes i den Gamles Aasyn.
I bedrog mig - kan I ikke
da bedrage mig igjen!
28 Fadervredens sære Kræfter
rejser ham af Lejet - Haanden
løfter han som til Forbanden, -
synker i det Samme hen.

En Erindring har ham lammet,
en Erindring fra hans Ungdom:
Hvem lod Gedekiddet slagte
og en Løgn om Haanden bandt?
Hvem misundte vel sin Broder,
hvem bedrog sin gamle Fader, -
Jakobs Røst til Esaus Hænder!
- Herre, hvor Du husker grant!

Som et Marmorbilled hviler
han i sine Sønners Hænder.
Men da op han slaar sit Øje,
længer ej han tvivle *vil*:
Juda vinked: sorte Slaver
neje dybt for Josephs Fader,
og de gyldenblanke Vogne
lyse som en Glædesild.

Og en Taarestrøm der triller
fra de gamle, trætte Øjne,
og han hulker, smiler, laller,
som et Barn i Glæden ør:
Joseph lever, har I hørt det!
Raab det ned i Rachels Tue!
Joseph lever - jeg vil drage
hen at see ham, før jeg dør!

Judith. Et bibelsk Heltedigt i ni Sange.

Indledning.

Fjenden er i Landet. *Assur* vælter
frem som i Skum, som Libanons Elv,
naar Sneen smelter;
svømmer over Tyrus' og Sidons Egne,
rister sin Sejr i Klippens Bryst,
ved det blaanende Hav, mens Fjender blegne.
Ingen staar imod. Over Naphtalis Bjerg,
over Sebulons byggørne Sletter,
skrider sejersdrukken, sejersbedøvet
Høvdingen frem.

Endnu nogle Dage, nogle Nætter,
og Jerusalem skal neje sig i Støvet.
Hvem hindrer ham, hvem?
Alle de ved Havsiden frygte,
Ammon og *Midian* knæle;
og, kunde han røve Templets Kar, -
Edom er rede til at hæle.

30 En eneste lille Stad,
her ved Slaaen for Judæ Bjerge,
den Klipperede hist,
ussel blandt uselige Dværge,
trods *ham*, ham *Holopkernes!*
Paa Klippen er *Bethulia* Herre,
den kan Hulvejen spærre,
han kan ikke rulle Taarn til dens Mur,
bryde løs med Vædder eller Kile,
ikke naae dem med Spyd eller Pile.
Men hungre dem ud, det *kan* han,
og tørste dem ud, det *vil* han,
stoppe Kilder og Brønde, til de stønne!

Han hader dette Folk, den Muldyrs-Race,
stædigt uden Ende;
og *her* er ingen Offerlund at brænde,
ingen Gudestøtter at kvase, -
Men bi!
Paa Sletten slaar han Lejr,
lænker sin Vognborg om den,
sætter afhugne Hoveder i Stak,
snart bringer han Ba-al flere, -
saa skal Ba-al bringe ham igjen sin Tak!

- I *Bethulia* er Jammer og Taarer.
»Holder ud Brødre, holder ud!«
klinger fra Zion Angstens Bud;
men Brødet bliver knappere og knappere,
og Armene slappere og slappere.
31 »Kun en lille Stund endnu, fem Dage endnu!«
har Øversten tryglet den gispende Flok,
- Ja, Ja, men saa er det nok,
heller bløde end suites tildøde!
Har Jehova glemte os i sin Vælde,
saa hellere Assurs Trælle!

I *Bethulia* er Mænd ikke længere Mænd,
men en Kvinde
har de derinde:
Judith!

I. **Judith.**

Judith fra sin Solsejls-Svale
stirrer over Bjerg og Dale!
Solen synker i sin Pragt!
Tung er hendes Aasyns Tale,
Sæk og Aske hendes Dragt.

Der var dem, der hende lasted,
at hun Enkens Slør ej kasted,
hun saa ung, saa skjøn, saa rig!
Det var godt hun ikke hasted, -
Isra'l blev en Enke lig!

Isra'l kom i Sørgestanden;
hvor er Armen, hvor er Manden,
som vil løfte Frelsens Sværd?
32 Kalken snart er fyldt til Randen,
see dog Assurs Værk, see her!

Folketomme Dal og Høje!
Marker, som kun Gribbe pløje!
lutter gyldne Jammersyn!
Judiths taaredunkle Øje
skyder smertelige Lyn.

»Vingaardshegnet har de hæret,
vore Druer har de bjerget,
vore Kilder har de kvalt!
Palme-Kæmpen har de dværget, -
Sol, hvor skummelt har Du malt!

Og naar endnu nogle Gange
vore golde, svedne Vange
Du har laant dit Purpurskjær,
saa skal vilde Hedningsange
larne om vort Fristed her!

Saa skal Helligdommen skjændes,
saa skal Lovens Rulle brændes,
lyse paa vor Trællestand,
Mænd og Børn i Lænker sendes
til de fjerne Floders Land!

Saa skal Assurs lystne Helte
flænge løs hvert Jomfrubælte,
kaste Lod om deres Rov,
haane os i deres Telte,
mens de haane Herrens Lov!

33

- Isra'ls Gud! Er *det* din Villen?
Gjør et Underværk, lad Kilden
strømme op mod Klippens Top!
Eller lad om Tempel-Pillen
Ax og Druer skyde op!

Eller Herre, - dennesinde
gjør dit Under ved en Kvinde!
Gjør en Klinge af et Siv!
Jeg vil lyde Dig iblinde,
skjænk mig denne Tigers Liv!

Bland i *mig* Rebekkas Snildhed,
Davids Mod og Ja-els Vildhed!
Blænd hans Øje, dumm hans Aand!
Giv i Nattens lumre Stilhed
Isra'ls Fjende i min Haand!

Giv mig Hævnens Sværd at bære!
Tag mit Liv, men skaan min Ære,
fri mig af hans Favntags Garn, -
skal jeg dø, saa lad det være
som et trofast Isra'ls Barn!«

- Og af sine Syn bedøvet,
kaster hun sig brat i Støvet,
ligger stille som en Død;
svaler saa mod Vindru'løvet
Pandens feberhede Glød.

Men den bange Smerte læges,
og det syge Hjerter kvæges
34 under Bønnens stærke Kamp;
og mens Læberne bevæges,
svinder Angsten som en Damp.

II. **Opbrud.**

Ej med Angsten Judith strider;
stærk hun rejser sig fra Bøn.
Første Gang i lange Tider
vil hun atter være skjøn!
Sløret hun tilside slaar,
ryster Asken af sit Haar,
kalder paa sin Fruerpige,
sanker sine Smykker rige.

Badevand den Gamle øser
af de sidste Nætters Regn;
Judith Sækkesnoren løser,
slænger hen hvert Sorgens Tegn, -
»Nu Farvel min Enkedragt,
Du har lært mig holde Vagt,
Du var mig et graanet Pantser
mod mig selv og mine Sanser!«

Og i ambrasvangre Vande
dykker hun med sælsom Lyst;
stiger dog med skyfuld Pande,
folder Linet om sit Bryst.
35 »Nu, *Adina*, søg mig ud,
hvad jeg bar engang som Brud!
Glem ej Bæltet, - det skal binde
fastere min Husbonds Minde!«

Og den Gamle Bæltet blanker,
til dets Stene skyde Lyn.
Andensteds er Judiths Tanker,
hun har underlige Syn!
I det røde Aftenskjær
vejer hun sin Faders Sværd,

hugger det mod Sengestokken,
mens Adina salver Lokken.

Og for Spejlets Sølv hun hefter
Slør om sine Lokkers Hær;
tegner Brynets Buer efter,
til de ligne krumme Sværd.
Kindens hede Purpurglød
trænger ej til Sminken rød, -
Øjets Nat, saa mørk at skue,
gjemmer fjernt sin Lynildslue.

Nu hun Skulderklædet fæster,
vævet af violblaa Uld;
og den brune Arm faaer Gjæster,
Slanger af det røde Guld;
under Sløret hendes Haar
perletungt mod Kjortlen slaar, -
Hvem kan denne Dronning kjende?
Er det Judith, er det hende!

36

- Rastløs gennem Sværmens Bølger
iler hun ved Aftenrød
hendes Fruerpige følger
med sin Vinsæk, Meel og Brød.
Snart ved Stadens Port de staa:
»Skyd nu *fra* den tunge Slaa!«
- Og de Ældste hende signer,
tykkes hun en Engel ligner.

Længe de fra Muren stirre;
de kan følge hendes Gang,
høre Ankelringen klirre
mod en Steen paa Stien trang.
Nu er hun i Dalens Bund!
Nu ved vor Olivenlund!
Fjernt endnu de hende kjende, -
Isra'ls Gud, Du styrke hende!

Dagens sidste Lysning svinder,
brat i Mørke Dalen er;
tyst de hvidtttilslørte Kvinder
svæve frem som Spøgelser.
Tomme Brønde tæt forbi
løber deres Fares Sti;
mod et Vagtblus i det Fjerne
iler Judith med sin Terne.

37

III. **Hos Vagten.**

»Flammende Baal
og Klang af Staal
og Vrinsk i Kvelden silde,
Skytter paa Vagt
i fremmed Dragt, -

nu er vi, hvor vi vilde!
Nu Isral's Hævner, vær Du os god
giv Kvindesnildhed
og Mandemod!

Vender Du om
Adina? Kom
vi To maa holde sammen!
Alt hvad er mit
skal være dit«, -
da foer en Pil fra Flammen!
Den suste blindt i den blinde Nat,
»Hvem der? Ha Spejdere!
Grib dem brat!«

Rystende, bleg,
den Gamle skreg,
men hvisked til sin Frue:
Stol kun paa mig,
jeg følger dig
som Skyggen Solens Lue!
»Ej, det er Kvindfolk, der er To,
de længes efter os,
kan I tro!«

38

Hornene klang;
fra Lejren sang
dem Svar paa Svar imøde;
sikker paa Fod
ung Judith stod,
i Skjær af Luer røde,
midt i en Kreds af barske Mænd
med medisk Kogger
og Sværd ved Lænd.

»Hvor vil Du hen?«
Til Høvdingen!
»Og hun?« Hun er min Terne!
»Hvor er Du fra?«
Bethulia,
bag Kløften i det Fjerne!
»En jødisk Kvinde i Assurs Lejr?«
Vise Jer vil jeg
Vej til Sejr!

Mederen taug.
Et Vink han gav:
»Rag op I dèr i Baalet!«
Undres han maa,
nu først han saae
sin Fange klart bestraalet.
For hendes Dejlighed er han kold,
men Guld det tager hans Sjæl i Sold.

»Sig mig dog Et:
Hvad har Dig ledt
39 paa slige Veje vilde?«
Svared saa hun
af Hjertensgrund:
Jeg undveg nys med Snille!
Mig og min Slægt der skete Ondt,
det vil jeg hævne
Verden rundt!

»Skee som Du vil!

Ved Ba-als Ild,
Storteltet skal Du skue!
Hundrede Mand
skal føre an
for slig højbaaren Frue.
Ingen skal vove at volde Dig Harm, -
Svende, henter
en Kvindekarm!«

En kostelig Ring
af syrisk Sving
drog Judith af sit Bælte;
den gav hun ham, -
foer saa med Bram
forbi de hundred Telte,
med hvide Muler, i Fakkलगlans,
med Cymbler og Horn,
som til en Dans.

40

IV. **Mødet.**

Paa smaragdbesatte Løjbænk
Holopkernes Dagen ender
spiller Terning med *Bagoas*,
med sin højtbetroede Tjener.

Østens Myg med lange Braadde
kjækt om Teltets Herre summe,
føre Krig mod Assurs Høvding,
svirre om hans Sværd det krumme.

Travlt *Bagoas* har med Viften, -
da der høres Klang af Bjælder,
og en Slave dem det sene,
sære Fange-Optog melder.

- Alt i Høvdingsteltets Forhal
stander *Judith* med sin Terne;
mangt et Øje seer med Undren
Isra'ls nye, skjønnne Stjerne.

Mangen Læbe lønligt hvisker:
Er i Isra'l slige Kvinder,
visselig det er paatide,
vi fra Mændene dem vinder!

- Tys! nu løftes Purpurhænget,
Blus der bæres frem i dyre,
udgraveerte Sølvrelamper,
smykt' med Ba-als Vingetyre.

41

Og af Indreteltets Løndom
træder, - tramper meer end træder,
høj af Væxt og stærk af Lemmer,
Holophernes, Assurs Hæder.

Busket Brynet er som Gribbens,
Blikket grumt, i graadig Flammen;
tykke, morbærdunkle Lokker
af et Guldbaand holdes sammen.

Om hans Kjortels side Folder
bredt sig bløde Snore slynge,
der det steenbesatte Krumsværd
binker i sin Silkegynge.

Alt i Teltets Gab han raaber
Hvem er Du, Hund af en Kvinde?
løfter Lampen, seer og studser:
Hvem er Du, min Herskerinde?

Rejs Dig Skjønne! - Hej Bagoas,
bring et frynset Purpurhynde!
Bring os Vin og syrisk Bagværk!
Nu kan Fredens Værk begynde.

»Tilgiv Herre«, svarer Fangen,
»hvad min Sult og Tørst tør stille
har jeg selv bragt med i Lejren,
saadan som min Gud det vilde.

»Mine Landsmænd i Bethulia,
de har haanet Herrens Skikke:
42 Skue-Brød og Offer-Olie
har de ikke ladet ligge;

»men i Hungersnødens Vaande
delet ud med frække Hænder,
hvad til Helligdommens Præster
i Jerusalem vi sender;

»mine Landsmænd hist paa Klippen,
de har haanet Herrens Skikke;
derfor Herren *dem* vil haane,
Klippen deres Blod skal drikke!

»og det siger jeg min Herre,
- mig min Gud gav Fremsynsgave -
inden Femtedagen lider,
kan Du kalke deres Grave!

»Deres Synd jeg ej vil dele, -
derfor, Herre, giv os Svage
Fristed her, til Dommen falder!
Giv os saa med Fred at drage!«

- Med et listigt Blink til Siden,
som Bagoas tro bevarer,
Holophernes stryger Skjægget,
og med Kongemine svarer:

»Viist, forstandigt har Du talet,
klogt det var til os at flygte!
I den store Konges Telte
har Du Ingenting at frygte!

»Frit Du vandre kan i Lejren,
trøstigt dine Offre bringe, -
hvis et Haar Dig Nogen krummer,
skal hans eget Hoved springe!

»Og opfyldes, hvad Du sagde,

skal med Gaver bort Du rejse, -
er din Gud en Ven af Ba-al,
skal han selv hos Ba-al knejse!

»Nu Bagoas, før dem begge
til mit Søjletelt med Ære,
der hvor mine Skatte gjemmes,
der bør ogsaa Perlen være!«

- *Judith* dybt sit Hoved bøjer,
kysser mygt hans Kjortels Sømme:
»Først naar Femtedagen lider,
Du din Tjenerinde dømm!«

V. *I Lejren.*

I Nabolættet,
hvor Skatten gjemmes
af Offerskaaler
og Drikkekar,
hvor blanke Brynjer
44 og blanke Bidsler
er hængt paa Søjlerne
Par ved Par,
der slumrer *Judith*
med samt sin Terne,
til Natten blegner
for Østens Stjerne.

Mens Morgenvagten
sin Tube rører,
de tættislørte
tilsammen gaa,
forbi, hvor Teltenes
Kobberkongler
rødgylde blinker
mod Luften blaa, -
forbi, hvor Rytterne
Manken flette
paa deres Gangere,
fuglelette.

Forbi de yderste
Vagters Gjærde,
til Faaredammen
ved Bjergets Fod;
der knæler *Judith*
mod Syd, mod Zion,
og gjør for ureen
Berøring Bod,
gjør sine Tvætninger
som hun plejer,
45 og gjør en brændende
Bøn om Sejer.

Og langsomt begge
tilbage vandre,
mens Øjet spejder
bag Slørets Flig

hvert Fanemærke
og Tal paa Vogne, -
ak hvor er Assur
mod Isra'l rig!
Ja Rovfugls-Vingen
skaar lange Skygger, -
men Klippeduen
paa Klippen bygger!

- Tre Morg'ner gaa de
den samme Vandring,
slet Ingen hindre dem
tør deri;
snart kjender Judith
hvert Fletværksgjærde,
hvert Offeralter,
hver Vej og Sti;
den fjerde Morgen
er Alt i Røre:
Til Ba-als Alter
de Kranse føre.

Fest skal der være
og Offergilde,
46 Vinsække fyldes
med gavmild Haand;
og Teltets Stænger,
og Skyttens Bue,
og Hestens Hale
faae broget Baand;
de høje Filthuer
trindt bestjernes;
og Kiddet slagtes,
og Hveden kværnes.

Mod Kveld det lakker;
med Blus og Fakler
til Offergildet
gaar Hob ved Hob.
Fra Teltet Kvinderne
høre Larmen,
Berustes Latter
og vilde Raab, -
da løftes Tæppernes
gyldne Læder,
og ind *Bagoas*
ærbødig træder.

»Mens Folket larmer
har *Holophernes*
i Høvdingsteltet
sin egen Fest;
den høje Herre
har sendt sin Tjener
at byde Skjønhed
47 og Mod til Gjæst!
Og skal han ikke
forgjæves bede,
er Bærestolen
alt for Dig rede.«

Der gaar et Ryk
gjennem *Judiths* Lemmer,
da hun staar op
fra sit Pantherskind:
»Gaa, tak din Herre
for al hans Naade,

jeg kommer hastig
som Havets Vind;
lad mig blot smykke mig
som sig sømmer!
mens om min Lykke
jeg vaagen drømmer!«

Bagoas fjerner sig.
Judith stirrer
som i en mørkladen,
fjelddyb Brønd:
»Nu kalder Hedningen
paa sit Offer,
nu vil han høste
sin Godheds Løn, -
nej ikke Hedningen,
Herren kalder,
og ikke Judith
men Kæmpen falder.

48

»Gift tog jeg med mig
i Ringens Gjemme,
for mig at væрге
mod ublu Vold, -
nej ikke saadan,
gjem *den* Adina!
vær Du, o Herre,
min Æres Skjold!
for den som troer Dig
og vil Dig bede,
har Du din Vædder
i Busken rede!«

Mod Kobbersøjlen
hun Brystet knuger,
som vil hun tvinge
sit Hjertes Slag;
men brat hun slipper den
marmorrolig,
som om hun angred,
at hun var svag;
hun ruller ud sine
Lokkers Bølger,
Adina fæster
de blanke Søljer.

Skjøn vil hun være
som ingensinde,
og Øreperlen
skal nikke huldt;
og Myrrhadusken
skal sprede Vellugt,
og Brystets Maane
skal skinne fuldt.
»Adina, glem ej
min Ankelkjæde!
Tys - hold i Nat Dig
hver Time rede!«

Bag Storteltets Forhæng,
dèr kappes i Drik
Flodlandets Høvdinge,
med søvnige Nik.
De kappes om at prale,
de kan sig ikke styre,
de stanges som Væddere,
de brøle som Tyre.

I bulede Bægre
gaar Tærningen rundt,
snart gjælder det en Hjelm,
snart et persisk Pilebunt;
de klumpe sig paa Gulvet
mellem væltede Kander,
den Vindende hujer,
den Tabende bander.

50

»Nu Ven *Holophernes*,
hvad sætter Du ud?
Giv den, som nu vinder,
Jødinden til Brud!«
Nej! hvæser han og sparker
til Fadene tomme,
men *min* skal hun være,
før Natten er omme!

Med Lempe jeg lokked
den Fjelddue vild,
jeg strø'de med Smaakorn,
nu hører hun mig til!
Vil I see hendes Skjønhed,
saa see, og saa pak Jer!
og saa for Gang og Komme
siger jeg Tak Jer?

- Der løftes et Tæppe:
hun staar i sin Glans,
en svulmende Rose
i Tidslernes Krans.
»Der er hun, der er hun,
den Bjergenes Dronning!«
De smidske som Bjørnen,
der vejrede Honning.

Og som naar Bjørnen danser
til Mesterens Pidsk,
tee de en Stund sig høvisk
ved deres Herres Disk.
51 Saa vakle de af Teltet
som skridende Stene.
Et Vink - nu er Judith
med Holophernes ene.

VII. I Natten.

Den sidste Larm af Vaabenklirren tier.

De slukte Lamper ligge spredt paa Gulvet
og bore deres Sølværnæb i Sandet;
men Indreteltets Forhæng er forsvundet,
og over Lejet brænder der et Blus.

Det skumrer, - og det skumrer og for Judith,
da Alt er bleven tyst derudenfor;
om Bistand raaber hendes Hjertes Banken,
da om sit Liv hun Kæmpens Jernarm føler,
da vildt han knuger hende til sit Hjerte,
og hvisker: »Judith, nu er Natten vor,
og mange skjønnere Nætter efter denne,
thi ikkesandt, du vrager ej min Elskov, -
med *mig* Du over Tusinder skal herske!«
Hun skjænker for ham. Vinen ned han skyller,
mens til sin egen Drik hun sparsomt nipper.

»Jeg er den store Konges bedste Mand,
men Judith, *jeg* er vel saa stor som han!
52 Han sad i Ro ved Tigris' blanke Strømme,
mens jeg har lænket Trælle til hans Trone.
Var Du ved Havet nogensinde, Judith,
derude ved det druedunkle Hav,
hvor Tyrus' Skipper pejler Libanon, -
dør lod han hugge ind i Fjeldets Stene
højt over Bølgens Dyb, i Billedskrift
sit Kongenavn og al sin Hærs Bedrift;
men den Bedrift var min! Hvis Haand er stærkest,
den Haand, der tvinger Folk paa Folk i Støvet,
hvad eller hans, der sidder roligt hjemme,
og la'r sin Tjener skrive op derom?
Han bærer Magtens Sværd, og Kongens Pragt,
men *jeg* har meer, thi jeg har Sværdets Magt, -
Ja, seer Du Judith, naar i Sejersvælde,
i Sejersvælde!
jeg holder Indtog ad de hundred Porte,
saa vipper jeg hans Tronstol overende
og sætter Kongehuen om min Tinding
og Holophernes' Navn i Klipperammen,
og der skal *vore* Navne prale sammen,
- thi *Du* skal være Dronning, Herskerinde,
med Slaver og Slavinder for din Skammel,
og hver en Ædelsteen, og hvert et Hoved,
Du blot vil pege paa, skal være dit!«

»»Og hvad jeg peger paa skal være mit!
Drik, stolte Høvding, drik! Siig end engang,
at Du vil skjænke mig min Fjendes Hoved,
og tøm et Bæger Vin til Pant derpaa!««
53 Og famlende sit sidste Vid han sanker.
»Alt for dit Favntag, Judith! - Med hans Hoved
jeg skjænker Dig et Fad af drevet Sølv,
hans egen Vægt, ja hans og din tilsammen,
saa Du kan see, om dertil Du har Mod,
din Fjendes Hoved i hans eget Blod,
det sværger jeg ved Ba'!
Kom skjønnere Judith,
Du Dalens Blomst, plant Dig ved Fjeldets Side,
slyng Armen om din Ven,
og lad mig aande dine Læbers Ild!«

»»Jeg planter alt min Haand i dine Lokker,
see hvor jeg tæmmer dem, de sorte Snoge!
og som din Fremtids stolte Herskerinde
jeg drikker Dig det sidste Bæger til, -
det tømme vi paa *vore* Fjenders Rædsel,
det sidste Bæger!««

»Ja det sidste, Judith,
og saa, -« han vil sin Arm om hende slynge,
men Armen segner som en knækket Raa,
og Bægret triller raslende i Sandet,
og Vinen sprøjter over Judiths Lin.
Et Dyr, - et Dyr af Vin og Elskovsbrynde,
han tumler maalløs paa sin Sengehynde.

- Kysk som hun kom, hun rejser sig af Lejet,
river af Søjlen ned hans krumme Slagsværd,
og staar et Øjeblik i Tanker fangen,
54 saa ubevægelig som Herrens Engel,
før han de Faldne drev af Paradiset.

Hun lytter, - hører kun sit Hjertes Banken; -
»Mon ej Bagoas lurer udenfor?
Nej - som han sagde - nu er Natten vor,
nu eller aldrig! - Ingen Skjælven - Ja-el,
som hamred Naglen i din Fjendes Tinding,
laan mig dit Mod! Nej Du, al Isra'ls Herre,
laan mig din Kraft, og fyld mig med din Aand,
fæld Isra'ls Fjende ved en Kvindes Haand!
- Sover han? Ja! vellystigt smiler Munden,
de hvide Rovdyrstænder graadigt blinke,
men Armen hænger slapt om Sengefjælen,
tung som en frugtbetyngt Green fra Træet.
Krumseglen dirrer i min Haand, - hvi saa?
Nej nu er Frugten moden til at plukkes,
og om end Saften sprøjter som Granatens,
saasart man ridser i dens Kjød, - den maa!
Du har jo skjænket mig min Fjendes Hoved, -
saa far til dine Fædres Skygger ned,
Du Fjende af min Gud, mit Folk, min Fred!«

Et Hvin i Luften. - »Lad nu Hævnen komme,
lad vilde Heste flænge mig tildøde,
og lad dem mærke mig med deres Pile, -
Isra'! er frelst! I dette brystne Hjerte
al Assur havde tændt sin bedste Kjerte.
55 Tys, Ingen rører sig - Adina, svar!
Adinal - Jo, hun venter tro, den Gamle, -
Dèr! - ingen Kysten! I din Druepose
saa god en Byrde aldrig før Du bar!
Bort fra den lumre Dunst af Blod og Vin,
bort gennem Kløften, ud hvor Sarons Rose
den Herre lover, som er din og min!
Frisk frem i Natten! I dens svale Skygge
Du bærer Isra'ls Sejr og Judiths Lykke!«

VIII. **Hjemad!**

Fra de blodbestænkte Hynder
hun med bortvendt Blik sig skynder,
slænger hen det røde Sværd.
Tys! fra Druknes hæse Lunge
Hymner end hun hører sjunge,
- »nu, Adina, Tand for Tunge!
det er bedst vi skilles her!

»Snig Dig sagte og forblommet
bort igjen som Du er kommet,
vær for Alt din dyre Sæk!
Duk Dig mellem Teltets Pløkke,
- jeg har løsnet her en Løkke -
list saa varsomt frem et Stykke,
mød mig ved den tørre Bæk!«

56

Ternen som en Kat sig dukker.
Judith Lampeblusset slukker,
trækker Kamrets Forhæng for;
famler sig igjennem Teltet,
- Himmel, hvad var det jeg vælted!
rørte Nogen mig ved Bæltet, -
nej, det var kun Tæppets Snor!

Ud mod Baalet hun sig vover,
ud hvor Nattevagten sover,
- ha, Bagoas vaager end!
Da hun over Tærsklen triner,
listigt han i Skjægget griner,
men faaer Svar af strænge Miner:
Stille! væk ham ikke, Ven!

Svenden bøjer sig og smiler.
Frem i Mulmet Judith iler,
snubler over tabte Spyd;
famler møjsomt frem til Bækken,
øger med sit Fodtrin Skrækken
i den Gamle, som med Sækken
skjælver ved den mindste Lyd.

Dristig Gjenvej Judith skyder
gjennem Lejrens tomme Gyder, -
hilses af en søvnig Flok;
gyser, da hun ved sin Side
stabet seer en Pyramide:
Dræbte Landsmænds dødninghvide
Hoveder med Lok ved Lok.

57

»Ak, hvor disse Fjed er strænge,
hvor det varer længe, længe!
Judith, gik Du ikke vild?
Hører Du den sære Snøften, -
er der Ingen der i Grøften?«
Judith trøster: Snart bag Kløften
gaar det ad Bethulia til!

Men hvor Lejrens Vognborg endes,
hvor de sidste Vagtblus kjendes,
mens det lysner svagt i Øst,
skimter hun et Hoved dukke
fra et hegnet Indelukke,
hører hun et »Stop, Du Smukke!«
fra en Krigers drukne Røst.

Stærke Judith, stedt i Vaande,
mærker alt hans Vindunst-Aande
om sin kolde Kind og Mund, -
hvisker: »Gamle, il til Vagten,
Meder er han efter Dragten, -
tag det Armbaad, mind om Pagten,
kjøb os Hjælp i denne Stund!«

Og med Ryg mod Naboløstet,
river hun ham Kniv af Bæltet,
truer ham paa nære Hold, -
mens Adina fremad vakler,
stønner mod de røde Fakler:
Hjælp os værgeløse Stakler,
mod din Krigers ublu Vold!

58

Judith har sig fra ham vristet;
hæst han laller, overlistet,
»vil Du stange mig, Du Lam!«
Vildt han efter hende rækker, -
da et Slag til Jord ham strækker;
stærke Reb hans Vildskab stækker,
Bueskytter baste ham.

Nu har Judith atter Magten:
dèr er Høvdingen for Vagten,
ham, hun gav de gyldne Baand!
Barsk fra Fangen han sig vender;
vel ham Faklens Flimren blænder,
grant hans Falkeblink dog kjender,
der er Blod paa Judiths Haand!

Og hvad dèr fra Sækken drypper,
det er ej den havblaa Cyper, -
det er ikke Vin, men Blod!
Men den gyldne Ring, der skinner
paa hans Arm, ham Tungen binder,
den er Isra'ls hvide Kvinder
i hans Hu en Talsmand god.

Og da Judith fast sig tvinger,
gi'r ham Vink og Tegn: vi bringer
blodigt Offer Isra'ls Gud!
Ej han undres, ej han truer,
det er *ham*, som lønligt gruer:
Blod ved første Morgenluer,
det er Dødens visse Bud!

59

- Tyst igjen mod Bjergets Side
som i Offergang de skride,
til en Kratskov dølger dem;
og mens Panthren i det Fjerne
glammer hæst mod Morgnens Stjerne,
hvisker Judith til sin Terne:
Her er Stien! fremad, frem!

Ak, hvor bæver hun den Gamle,
naar de løse Stene ramle
gungrende i Kløftens Grund;
ved hver opskræmt Fugl hun gyser,
om sin Byrde Haanden fryser, -
dog hvor Fruersløret lyser,
tro hun følger som en Hund.

Men i Judith jubler Hjertet,
hendes egen Hjemdal er det,
som nu lysner svagt i Øst:
Tak, o Herre, Du hvis Hænder
gav os Nat og Mulm til Venner,
rev os ud af Løvens Tænder, -
evig love Dig min Røst!

IX. *I Bethulia.*

Rask de stige,
tyst de hige
mod den skjoldbehængte Mur;
kan hun blot en Vending spare,
60 trodser Judith Brinkens Fare,
flyver til sit Ørnebur.
Op over Hjordens stejle, stride,
stenede Sti om Klippens Side, -
hør nu hilser dem en Lur!

Skjolde blinke,
Lanser vinke,
man har sporet deres Gang;
Porten med de rustne Fløje
aabner dem sit Naaleøje, -
Barmen bliver Judith trang:
Vandt hun ej højt, som højt hun voved!
Bringer hun ikke Kæmpens Hoved,
som da David Slyngen svang!

Unge, Gamle,
snart sig samle,
Spørgsmaal falde tæt som Snee:
Judith, Du vor stolte Kvinde,
kommer Du som Frelserinde,
skal engang vi atter lee?
Bringer Du Brød og Haab om Sejer?
- Tøvende hun sit Bytte vejer:
Her er Brød og Sejer, - see!
Sværmen spotter.

Tyst hun blotter
Holophernes i hans Blod:
Over stive, slukte Øjne
barsk end Brynene sig højne,
61 end har Læben trodsigt Mod!
Over hans brudte Hals, den brede,
knuder der sig en Øglerede
af et Haar i størknet Blod.

Kvinder segne,
Svende blegne,
stirre som i vaagent Blund:
Fuld af Rædsel Isra'ls Piger
skotte fra den slagne Tiger
op mod Judiths tause Mund,
see hendes Aasyn: en Heltindes!
atter et Aasyn: Isra'ls Fjendes,
blegt som deres Kalkfjelds Bund.

»Ja, I Ældste,
fri og frelste
har os Herren bragt igjen!
Hovedløs som Høvdingskroppen
ligger nu derude Troppen, -
vrist nu dristig Sværd fra Lænd!
Op, skikker Bud til Karmels Strande,
tænder paa Tabor Blus og Brande,
flokker alle Isra'ls Mænd!

»Fald som Gribbe
fra vor Klippe
over Assurs dorske Lejr!
Var I ogsaa Ti mod Tusend, -
mens de raver end i Rusen,
slaa dem som et vældigt Vejr!
62 mejer dem ned med skarpe Sværde,
kom saa og rejs vort Vingaardsgjærde,
Isra'ls Gud vil give Sejr!«

Ildfuldt Tilraab hende svarer,
hun har Helte gjort af Harer;

og før Sol staar højt paa Himmel,
er paa Vej en væbnet Vrimmel,

myldre frem af Kløft og Huler
alle Isra'ls gjemte Smuler;

bryde gjennem Værn og Volde,
før der mures til med Skjolde;

vække dem paa dorske Senge
med en Klang af Buestreng;

jage dem som Vildt i Lunde,
slaa dem ned som galne Hunde;

bringe hjem til deres Rede
Korn og Sølv og Øxne fede,

bringe Judith, det de loved,
Fad til Holophernes' Hoved.

- »Tak I unge Isra'ls Helte,
Tak for Sejren!
Tak for Sølv fra Assurs Telte!

63

Vier det til Herrens Ære!
Hans var Kraften,
hans skal ogsaa Byttet være!

Før I røre Sejers-Trommen,
før I hvile,
bringer det til Helligdommen!

Ingen Larm maa Luften bryde!
Lader Harper,
lader Sang og Cymbel lyde!

Hedningteltet har jeg gjæstet, -
dèr Jehova
har sin Tjenerinde fæstet!

I hans Højsals svale Skygger,
for hans Alter
vil jeg lægge mine Smykker!

Bringer did mit Sørgeklæde,
Isra'ls Kvinder!
dèr er *Judiths* Enkesæde!

64

Bønnen.

Naar Jorden stønner blussende og hed,
og ingen Sky sin Svalhed vil nedaande,
da hyller den i Slør sig som en Nonne,
de hvide Taager vidne hvad den led.

Men see, de samme Taager synke ned
og falde kvægende paa al dens Vaande;
nu faaer den Svaling af sin egen Aande,
som bringer Blomsterkalken Duggens Fred.

Saa stiger Bønnen fra det bange Hjerte,
der brænder hedere end Jordens Bryst,
i Bøn det aander ud sin Nød og Smerte;

da daler den igjen med Aandens Trøst:
den samme Bøn, der steg i Nattens Stille,
blev ved Guds Faderfavn en Fredens Kilde.

65

Takken.

Naar jeg tænker paa Langfredagssorgen,
Herre, paa den Sjælekval Du led,
ja fra Julenat til Paaskemorgen,
hvad din Kjærlighed igjennemstred;
stirrer saa paany mod Korsets Bakke, -
maa jeg sukke: hvordan skal jeg takke!

Men som Børnene, der Intet eje,
aldrig deres Gavers Udspring veje,
men til Festens-Bordet glade springe,
og hvad selv de modtog trøstigt bringe, -

saadan vil Du, vi i Fryd og Smerte
være skal vor Faders Børneflok!
Giv os da et reent og trofast Hjerte,
som i Dig og Dit har altid nok:
Herre, giv os, hvad vi ikke have,
og hvad selv Du gav, - tag det i Gave!

Peters Befrielse.

I.

I Fangelænker *Peter* laa,
og sov saa sødelig paa Straa
som Barnet paa sin Pude.
Han havde talt i Jesu Navn,
66 thi hviler han i Jesu Favn
og glemmer Alt derude;
han drømmer om sin Barndoms Plet,
solblinkende Genezareth!
han hører Bølgesange:

Nu skal Du. Sjæle fange!
Han seer og hører meer og meer,
og overalt han Jesus seer,
sin Drot og Mester kjære!
Han følger ham til Bjergets Top
med Jakob og Johannes op,
hvor der er godt at være;
han synes, han endnu kan see
i Straaleglans de høje Tre, -
men Glansen slukkes ikke,
nu blænder den hans Blikke!

Det lysner som fra Englekor, -
er han endnu deroppe? Hvor
er da hans tvende Venner?
Den Ene dræbt, den Anden fjern!
To Stridsmænd klædt' i Staal og Jern,
er lænket til hans Hænder;
de sove baade højt og haardt,
for dem er Natten dunkelsort,
den Lysglans fra det Høje
er kun for Peters Øje.

Ja Lyset har fra Herren Bud,
Guds Engel nu vil fri ham ud,
67 han skal ej Kalken tømme!
Han hører Englerøsten: Kom,
stat op og bind din Kjortel om!
ham tykkes, det er Drømme;
der gaar en Bæven gjennem ham
som Rorets Ryk for Bølgens Kam,
og for hans Sjæl det lyner, -
ham tykkes, det er Syner!

Og han rejser sig af Leje
brat og strax,
som en Høstmand, der skal meje
modne Ax.

Og som sorte Snoge glide
uden Larm
alle Lænker fra hans Side,
fra hans Arm.

Og han kiltrer Kjortlens Folder
som ved Dag,
binder paa sig sine Saaler
og sit Slag;

drømmer, han skal ud at vandre
med en Ven:
Herren kalder ham til andre

Egne hen.

En usynlig Haand ham drager,
mens han fly'r;
68 Døren springer op og knager,
Ingen kny'r.

Vagten som i Marmor hugget
nikker stumt,
over Skjoldet sammenbukket
tæt og krumt.

Gjennem Fængselsbuegangen,
frit ved Mod,
som isøvne flytter Fangen
Fod for Fod.

Som en Sol gjør Englens Øje
Dag af Nat;
Peter følger, - Portens Fløje
vige brat.

Over Tempelgadens Stene
Vejen gaar, -
til med Et han heelt alene
stille staar.

Sælsomt stirre Simons Blikke
som i Spind,
som naar frosne Vande drikke
Maaneskin.

Nu først mærker han den svale
Nattevind,
nu først vaagner han af Dvale,
kold om Kind.

69

Nu først til sig selv han kommer,
bryder ud:
Visselig fra Død og Dommer
tog mig Gud!

Fjernt han hører Romerluren
sanke Vagt,
skimter over Fæstningsmuren
Templets Pragt;

haster gjennem Gyder lange
frem og frem,
til han staar for sine bange
Brødres Hjem;

og mens dèr de sende Bønner
for hans Fred,
banker han, saa Døren stønner
højt derved.

Og de hilse ham forskrækket
som en Aand,
til omsider han faaer rækket
dem sin Haand.

Da faaer Bønnen dobbelt Vinger,
Haabet Frugt,
og de øjne Herrens Finger
i hans Flugt!

Og mens Vagterne besværg
Satans Værk, -
Peter er bag Judæ Bjerger,
fri og stærk.

II.

Ak Simon, lænkelagt som Du
jeg er i al min Sjæl og Hu,
i Jern jeg maa mig vride;
thi Sorg og Angst, de Bøddler to,
de vil sig ikke fra mig sno,
de sove ved min Side;
min Synd har smeddet mine Baand, -
dog troer jeg fast, Guds gode Aand
vil mig af Fængslet tvinge,
saa Jern og Bolte springe!
Ja laa jeg midt i Fjendefavn,
men sov som Du i Jesu Navn,
da skulde Lænken falde;
og fulgte jeg kun dine Fjed,
da fulgte nok en Engel med
og sprængte Skodder alle;
saa selve Dødens Port saa trang
sprang op engang med Sejersklang
til saligt Vennemøde,
hvor Livets Roser gløde!

Areopagos.

Hvor *Athenens* Mure slippe
tætved Tempelhøjens Fod,
ligger der en øde Klippe,
skyllet tom af Tidens Flod:
Højnet i det hede Sand
som et Vrag paa nøgne Strand,
bar og uden Blomsterhækker,
Areopagos sig strækker.

Hellas' gamle Dommersæde,
hvor i Nattens Højtidsstund
den Beskyldte maatte træde
paa sin Gjernings nøgne Grund!
End til Højens lave Tind
gaa de halvt forhugne Trin,
skaarne ud i Klippedgangen:
Livets sidste Trin for Mangen.

Staden er i Søvnens Dvale,
vaagent er kun Straffens Staal,
gylden Taushed, Sølv-Tale
lægger Lod i Retfærds Skaal.
Men da Hellas' Retfærd svandt,
og da Vantro Taager spandt,
traadte op paa denne Svale
Taleren fra Tarsos' Dale.

Helt for alle Troens Helte,
stærke *Paulos*, det var Dig,
72 som om Natten virked Telte,
og om Dagen slumred ej;
spændte ud paa knudret Felt
Troens lyse Kongetelt,
det som svaler Hjertets Brande,
skygger syndefuret Pande.

Paulos taler - Øjet glider
mellem Gudestøtter ud -
om Vankundighedens Tider,
om »den ubekjendte Gud«;
af den gamle Domstol gror
det Forargelsernes Ord:
Der er En, som er opstanden,
Han er Dommer, ingen Anden!

Paulos taler, Spiren lægges
til en lille Menighed;
tidt i Storm hans Plantning knækkes,
kaster dog sit Frø i Fred.
Hellas gaar mod dybe Fald,
og først seent det rejses skal,
vidt dog over Hav og Fjelde
fløj Apostlens Ord med Vælde.

Men de gamle Afgudshære
fandt sig mangt et nyt *Athen*:
Altre for den tomme Ære
rejstes uden Offersteen;
Kjødet og det kjære Selv
fik sig nye Tempelhvælv, -
73 dog fra dunkle Hjertekroge
blinker der en Kirkelaage.

Ja, i mange trætte Sjæle
end en lønlig Sti der gaar
som en Rest af Trappefjæle,
hugne ud i Barndoms Aar,
mod et *Areopagos*,
Tungens Nægtelse til Trods,
mod et stille Dommersæde,
hvor Erindringerne græde.

Paulos med dit stærke, klare,
elvefriske Christusbud,
tal igjen til denne Skare
om den ubekjendte Gud!
Røst fra *Areopagos*,
tal til dem og tal til os!
Lær os tro, og lær os stride,
lær os elske, lær os lide!

Bosporos. Blade af Constantinopels Krønike.

Bosporos, skjønnede,
drømmerige, blanke,
straalende Sund!
Højene grønne,
Spirene de slanke
kysser din Mund!
74 Vimpler og Faner,
Pinjer og Plataner
kranse dit Spejl;
Asien og *Europa*
see dine Sejl.

Ja, fra den Morgen
Argonauterskaren
styred mod Øst, trodsende Faren
paa en fjern, forborgen,
guldsvanger Kyst,
stime og stimle,
flokke sig og vrimle
Folkene her;
Asien og Europa
mødes med Sværd.

Persiens Racer
her sig søge Hvile,
telte sig Hjem;
Skyther og Thracer
sende deres Pile
trodsigt mod dem.
Snart fra det Fjerne
Alexanders Stjerne
stiger med Glans,
og i Straaleskjæret
skimtes *Byzans*.

Langvejs det øjnes,
»Gyldenhorntet« blinker,
75 raaber sit: Kom!
Syvfold det højnes,
lokkende det vinker
syvhøjet Rom.
Bosporos kalder
nye Kejsershaller
frem i sit Ly:
Constantin den Store
bygger sin By.

Alt fra Nicæa
bar hans Herskerpande
Tanken derom:
Som en Nymphæa
over tvende Vande
trone *mit* Rom!
Roma, Du skumle,
dine Bølger mumle
hvad jeg forbrød, -
Bosporos har Fremtids
Kraft i sit Skjød!

See med sin Lanse
ridser han i Sandet
Murenes Ring.
Jubel og Kranse!
Englehaand har dannet
Linjernes Sving!
Marmorne blanke,
Tempelsøjler ranke
sankes med Sans;
76 og *Constantinopel*
staar i sin Glans.

Klingende Lyrer,
Psalmesang og Offer
vie dens Sted;
christne Martyrer,
græske Philosopher
følges i Fred.
Mangen en Christen,
nys paa Fangelisten,
slæbte sig did,
krøblet under Kampens
vejrhaarde Tid.

Oldtiden munder
som en Strøm i Havet,
Oldtiden dør;
Gother og Hunner,
hele Folketravet
Gravgrøntet strør.
Længe dog spores
Constantin den Stores
Murkrone stærk;
Asien og Europa
prise hans Værk.

Bosporos' rappe
Bølgetoppe stige,
svulmende ungt;
77 men i det slappe,
frihedsfjendske Rige
aandes der tungt;
Templer blev søndred,
Gudestøtter plyndred,
Storheden traadt;
Alle blev de Christne,
ak, men hvor smaat!

Taaren, som dugged
Martyrblodets Roser,
tørred i Hast;
Troen er slukket,
kun dens Tande oser,
mættet med Last.
Munkene kjævle,
Skriftens Ord de trævle,
Traad efter Traad,
flette dem til Svøber,
hvasse af Braad.

Visnet er Styrken,
da den ikke vandes
længer med Blod;
som i en Ørken
præker en *Johannes*
Anger og Bod.
Frygtløs han maler,

»gyldenmundet« taler
Sandhedens Helt;
derfor maa han dø i
Fremmedes Telt.

78

Hvad i sin Vælde
Kejserhaanden stempler,
gjælder for Tro.
Folket skal trælle!
Lad dem da faae Templer,
Bøn giver Ro!
Intet skal spares,
Kunst skal aabenbares,
Marmor skal snee!
Ingen *Sankt Sophias*
Mage skal see!

Villigt der lydes;
tusind travle Hænder
flux tage fat.
Pragt-Søjler brydes;
Land-Præfekten sender
Marmor i Skat:
Kariens - hvidligt;
phrygisk - som naar tidligt
Dagningen gryr;
celtisk - sort som Natten;
stjernet Porphy.

Hvalvet en Himmel,
hvorfra Englen kigger
streng og dog huld!
Muren en Vrimmel
Billedmosaiker,
grundet i Guld!
Kejseren skuer,
79 under Templets Buer,
fuldbragt sin Plan:
»Salomo! Du faldt for
Justinian!«

- Blank som en Stjerne,
paa Sophias Kuppel
Guldkorset staar.
Men fra det Fjerne
Saracenens Jubel
Bosporos naaer.
Halvmaanens Øje
fra Judæas Høje
blinker mod Sky;
Asien og Europa
skilles paany.

Pilgrimen stønner.
Alle Korsets Stammer
svare med Gny.
Virak og Bønner,
Sværdeklang og Flammer
hvirvle mod Sky.
Bosporos' Bølge
saae det lange Følge
drage forbi;
da var den Europas
Korsfarersti.

Vesterlands Helte
slaa ved disse Vande
80 Korsfarer-Lejr;
tusinde Telte
deres Farver blande,
blinke til Sejrr.
Endnu sig hvælver,
end for Vinden skjælver
Gotfreds Platan,
skygger som en mægtig,
løvdannet Khan.

Vidt over Jorden
som med Guldglans blænder
Myklegaards Navn;
Væringen vender
hid fra høje Norden
Bidsel og Stavn.
Bosporos' Borge
faae fra gamle Norge
Væрге og Vagt,
Fjeldet maatte skjærme
Kejserens Magt.

Skjæggede Svende
bænkes i de ranke
Pragtsøjlers Ring;
Kunderne brænde,
Gyldenbægre blanke
vandre omkring.
Bjørneskindskoften
over Silketoften
slænges iflæng;
81 Bjarkemaalet runger
til Lyrens Streng.

Ej dog for Hyren
Nordens Kraft de øde;
Slaget er Fest!
Luren mod Lyren!
Klangen af det røde
Kobber er bedst!
Sværdene meje,
Vikingøxer feje
Blaamandens Dæk;
vidt er *Harald Norske*
Øhavets Skræk.

Ogsaa en Mylder
fra de danske Vange
hid sætter Stavn;
Kejseren bange
hører, hvor de hylder
Ejegods Navn.
Langvejs fra Lejre
Jul kan Erik fejre
blandt sine Mænd;
sødt den danske Tunge
klang ham igjen.

Kort dog han raster,
han, hvem Danmarks Bonde
elsked saa tro;
længselsfuld haster
82 han mod Kedrons Lunde,
har ikke Ro.
Væringen vinker,

lønligt Taaren blinker,
falder i Hav,
da Kong Erik glider
bort, - til sin Grav.

Korset har sejret;
lange Valfartsskarer
Bosporos naaer.
Mangelund fejret,
Sigurd Jorsalfarer
mellem dem staar.
Fyret han pejler,
statelig han sejler
»Guldhornet« ind;
Silkesejlet praler
for Asiens Vind.

Ankeret falder;
over Purpur tramper
Konningens Hest.
Lysthornet gjalder,
Fakkelblus og Lamper
lyse til Fest.
Gjæstebaand knytttes,
rige Gaver byttes,
Vaaben og Guld;
Helgenbeen gjør Sigurds
Skatkiste fuld.

83

- Tiderne skifte.
Stolt Venezias Snækker
Bosporos naae;
Korsfaner vifte, -
men bag Skjolderækker
Fjender der staa.
Dandolos Flaade,
længe som en Gaade,
ændred sin Kurs:
hundrede Galejer
lægge tilmurs.

Stormfaklen lyser,
Taarnene de ramle,
Murkroner strøs.
Grækeren fnyser,
synker i den gamle
Fejghedens Døs.
Tvedragt i Staden,
Krystere paa Gaden,
Sejren gjør let;
og Sankt Marcos Løve
fraadser sig mæt.

Statuer brage,
Altergjemmer knækkes,
Sølvet maa frem!
Guldvinget Drage,
Sigurds Kongesnækkes,
slæbe de hjem.
Roms Litanier
84 Sankt Sophia vier,
Paven er glad;
Græker og Latiner
kappes i Had.

Nedad det lakker,
ja mod Hellas' Aften;
Natten er næst.
Udbrændt er Kraften,
snart kun Slam og Slakker
findes til Rest.
Myklegaard maaler
Guld i sine Skaaler
rigt som tilforn;
men derinde stinger
mangen en Torn.

Kiv og Processer,
Gjæstebud for Ganen,
Væddemaalsfærd!
Optog og Messer, -
saa til Rendebanen:
Førstemand der!
Alle vil mores;
Constantin den Stores
mægtige Stad
ligner et moderne
Spillehus-Bad.

85

Stundum vel Syner
i de lange Nætter
truende steg:
Bajazeth lyner!
- Mareridtet letter:
Bajazeth veg!
Kort dog er Glæden,
Andre kom isteden,
kjække som han;
snart er Hellas' Kejser
Drot uden Land.

- Bosporos ruller,
boltrer sig og skummer,
blaaner mod Maj;
Krigslarm og Bulder,
Bjældehorn og Trommer
følge dens Vej:
Rivende vælte
Sultan *Mahmuds* Helte
frem som en Flod;
Klingerne fra *Varna*
rødme af Blod.

Grækerne skikke
Breve rundt i Skare:
See dog vor Nød!
Fyrsterne - drikke
paa Barbarens snare
Skjændsel og Død!
Riddere spage
86 ved Turnering tage
Tyrker til Maal; -
for Hellenen Ingen
løfter sit Staal.

Angst gjør dem kjække;
ivrigt de berede
flydende Ild;
Muren de spække;
»Hornet« med en Kjæde

spærre de til.
Folket, det arme,
i sin sidste Varme
opblusser brat,
som en Sol der gløder
højest mod Nat.

I Sankt Sophia
Børn og Kvinder favne
Altrenes Fod;
Jomfru Maria,
alle Helgennavne
love de Bod.
Murene brage;
fyrretyve Dage
holdt de dog Stand,
Constantin, den sidste,
staar som en Mand.

Sultanen spejder,
med et Blik som Ravnens
87 efter sit Rov;
frugtløse Fejder
førte han mod Havnens
sejlhængte Skov.
Kjæderne spærre,
Grækeren er Herre
endnu tilvands:
»Lad saa *vore* Skibe
komme tillands!«

Jernskinner lægges,
favnelange Bjælker
gjøres istand;
snart som paa Kjælker
Skibene kan trækkes
tyst over Land.
Tversover Odden
sejler hele Flaaden,
sikker for Skjær; -
Grækerne de bæve,
Stormen er nær.

Vædderne hamre,
Slyngestenen hviner,
Sværdet gjør lyst;
Saarede jamre,
Tyrk og Byzantiner
krystes i Dyst.
Kejseren strider,
værger som en Ridder
Fædrenes Hjem;
88 men fra Stranden myldre
Turbaner frem.

Vildt Janitscharen
paa den græske Skude
nedhugger Alt;
Løven mod Haren, -
ak, thi det er ude!
Kejseren faldt!
Solfanen pranger,
Mahmud fra sin Ganger
maaler sit Rov;
først i Sankt Sophia
standser dens Hov.

Ind stormer Hæren,
Hovedaltret luder
brat mod sit Fald:
»Allah's er Æren!
Ned med disse Guder,
knuses de skal!«
Vers af Koranen
hænges over Fanen,
Korset til Spee;
snart er Sankt Sophia
tyrkisk *Moskee*.

- Trøsket og kroget,
Grækerstammen splintres.
Var da paa den
slet ikke noget
89 Skud, som kunde vintres
over igjen?
Vil i sin Vælde
Herrens Haand dem fælde
Alle som Een?
Findes der mon ingen
frugtsvanger Green?

Jo! mens Han fælder,
gjemmer han en liden
Stikling fra Fald;
stedt mellem Nelder,
dog engang i Tiden
bære den skal!
Ja, mens Han tugter,
mindes han de Frugter,
Stammen dog bar:
dem og deres Sødme
sparet han har.

Troligen svøbte
laa de som paa Hylde
her i Byzans;
Ingen dem kjøbte, -
nu skal deres Fylde
straale med Glans!
Nu skal de kjendes,
ud i Verden sendes,
ja som til Fest!
Tyrkerne skal jage
Platon mod Vest.

90

Ordet, som klang i
Akademos' Lunde,
det skal i Ly!
Maalet, som sang i
Hellasfolkets Munde,
elskes paany!
Ja, med Hellenen
fløj fra Rædselsscenen,
ud fra sin Krog
Sokrates - og *Paulos'*
livssvangre Sprog.

See, hvor det falder
her i Mulm og Mørke
ned som en Brand!
See, hvor det kalder
hist af Tidens Tørke

levende Vand!
Vej det sig bryder,
bugter sig og skyder
frem som en Flod,
frem - ja frem til *Wartburgs*
skovklædte Fod.

Seklerne vandred;
endnu ejer *Tyrken*
Bosporos' Dør.
Brudt er dog *Styrken*,
91 *Løbet* er forandret,
Elven er tør.
Hvor *Janitscharen*
styrtd sig i *Faren*,
tro mod sin *Stat*,
skuldrer nu for *Hostien*
Peras' Soldat.

Som i *Kaserne*
Islamiten lever,
kun som i *Lejr*;
Sit vil han værne
men iløn han bæver,
tvivler om *Sejr*.
Den, der blev liden,
kan engang i *Tiden*
voxe sig stor,
og et luttret *Hellas*
arve sin *Jord*.

Ved Tanganika-Søen.

Der knalder en *Champagneprop*,
der klinkes, - Hvor? af hvem?
Ved *Tanganika-Søen*,
i *Flodhestens Hjem*!
Dør tømme *Bægrene*
til *Bunds fra Randen*,
den Ene *David Livingstone*,
Stanley den *Anden*.

92

Stanley er en *Yankee*
af *Steen* og af *Staal*:
han *vilde* finde *Livingstone*, -
saa vandt han sit *Maal*!
Han fandt ham som man finder
et *Fnug* paa et *Hav*,
han hilste som man hilser *En*,
der gik af sin *Grav*.

Og hvem er *David Livingston*!
en *Stormand*, en *Helt*,
den største der har pælet
under *Palmen* sit *Telt*!
Den bedste, som har styret

sin Cano tilflods,
med Taalmod til Ballast
og med Troen til Lods.

Sfinxens gamle Gaade
om Nilstrømmens Væld,
den vilde han løse,
om dertil han fik Held;
saa drog han gennem Ørknen
den vildsomme Sti,
og hugg' sig gennem Skoven
langs Krokodillens Hi.

- Var Vandløb og Søer
da hans Tankers Vinterleje?
Nej Vandløb og Søer
kun som vordende Veje!
93 og Vej som en Hilsen
til Handelskaravaner!
og Handel for at bryde
Kulturen nye Baner!

Kulturen, - ikke den,
som byder Slanger for Fisk,
i hvis Vaaben staar en Dunk
og en Slavehandler-Pidsk;
ej den, som rydder ud
al en Folkebunds Frugt,
men den som forædler
og bringer under Tugt.

Hvor Flodhesten pruster
mellem kæmpehøje Siv,
dør skulde Baad og Damper
bringe Virksomhed og Liv;
hvor Sumpen rækker Bøflen
sit giftiggrønne Græs,
skulde Høstkniven skjære
til Tusinder af Læs!

Og Steppen skulde vandes,
og fra Urskovens Hang
skulde Blaarøgen hvirvle
under Latter og Sang!
Og Spydet skulde plantes
til Vinløv at sno;
og i Kampskjoldet Purken
skulde vugges til Ro.

94

Og fra Taletouget Svalen
skulde kvidre om Hjem,
og Varer skulde tuskes,
og Tanker med dem!
og Steenkul og Elfenbeen,
og Sorte med Hvide
skulde lejres og bænkes
Side om Side!

- Er dermed saa tilende
David Livingstones Drøm?
Nej her først gaar i Dybden
den stærke Tankestrøm:
De sortbrune Skarer
over Afrikas Jord,
dem vilde han bringe

det gamle Korsets Ord!

Hvad hjalp det, om de lærte
paa Fransk at staa og gaa,
paa Tydsk at føre Krig,
og paa Engelsk Væven slaa!
Om selv de blev i Mørket
med baade Sjæl og Aand,
paany var kun Glasperler
bytted dem i Haand.

Nej, Stjernen fra Bethlehem,
hans eget Hjertes Skat,
dens Lys skulde tændes
over Afrikas Nat!
95 Uldhaaret skulde vædes
fra Døberens Skaal, -
dermed han begyndte,
det var hans Endemaal!

Vær tryg, David Livingstone,
saa skeer det engang,
fra Steppen og fra Skoven
skal lyde Julesang!
Vær tryg, David Livingstone, -
Du selv er et Siv,
men dine stærke Drømme
har ustandseligt Liv.

Maaskee skal Korset haanes
i den gamle Verdens Ring,
og Alterlys slukkes,
og om Fonten holdes Thing;
maaskee skal Christus svøbes
i Klude igjen,
og meest faae Tak af Fiskere
og ulærde Mænd; -

men prædikens skal han
den hele Verden rundt,
og Livstræet plantes
hos det til Godt og Ondt, -
thi før har Jorden ikke fyldt
sit mærkede Maal,
før tændes ikke Ved
til det store Phønix-Baal!

96

De kan vælge og vrage,
sige Nej eller Ja,
forarges eller tro,
slaa sig til eller fra,
men prædikens skal han,
og Ordet om hans Fred
skal høres ved Nil,
som ved Tanganikas Bred!

- Saa Lykke paa Rejsen
utrættelige Mand!
Jeg undte Dig et Vaarpust
fra Englands grønne Strand,
jeg undte Dig et Favntag
af dine Piger smaa,
jeg undte Dig, at snart
Du tilhavns maatte naae!

Men hvad enten Du skal lægge
i Ørken dine Been,
eller Du faaer i Hjemmet
din hvide Marmorsteen, -
dit Hjertes bedste Tanker
skal sætte Blomst og Blad,
og Julestjernen spejles
i Søen, hvor I sad!

97

Missions-Psalme.

Dit Rige komme, Fader vor!
med Lys og Fred og Styrke
til Alle, som er udenfor
i Hedenskabets Mørke.

Og vær med dine Sendebud,
som mellem Is og Flamme
gik ud at pøde dine Skud
paa Verdens vilde Stammer!

Hold Du dem fast i Naadens Pagt,
saa dine Børn de ligne,
og slappes Haanden, giv den Magt
til Fjender selv at signe!

Giv Tungen Ild, saa Fredens Ord
maa finde aabne Dørre!
Gjør Haabet lyst, gjør Troen stor,
gjør Kjærligheden større!

Gjør Hjertet i dem frit og kjækt,
at ej de overmandes,
forviss dem om, de er i Slægt
med Paulus og Johannes!

Styrk Foden, til i Jesu Navn
paa Dragekuld at træde,
og lær dem gaa i Dødens Favn
med Stefans Juleglæde!

98

Paaskemorgen.

Du lyse Morgens Frydebud,
af Frydebud det største:

Da Herren gik af Graven ud,
da gik han som den Første!
De mange, mange Brødre smaa,
saamange som ham fulgte,
de skal engang som han opstaa,
hvor Graven saa dem dulgte.

Det skjøre, skrøbelige Kjød,
lad det i Mulden dukke,
lad bunde dybt i Havets Skjød
min Askes sidste Fnugge,
og lad dem vejres om som Løv
for alle Verdens Vinde, -
Han som har Adam skabt af Støv,
vil nok sit Livskorn finde, -

og raabe til den bange Jord:
Giv hid hvad Du har røvet!
og lade sine Englekor
omsmelte Sjælestøvet,
og aande paa os med sin Aand,
mens alle Stjerner ramle,
og aande os et Klædemon,
et nyt og dog det gamle.

Ja hvad der i dit Øjes Glans
var Gjenskin fra det Høje,
99 og hvad i Smilets Sejerskrans
Du vandt i Kamp og Møje,
og hvad i Pandens Sarkophag
var Gravskrift over Kjødet,
og hvad der i dit Aasyns Drag
blev til, naar Hjertet gløded, -

det er for stærkt for Ormens Tand,
det leve vil og vaage,
det lyser over Gravens Rand
og gennem Dødens Taage,
det voxer op til idel Fred,
til uforkrænket Fylde,
det skal en bedre Legemhed
i Livets Land omhulle.

Den Blindes Øje, det skal see,
den Døves Øre høre,
den Halte ad sin Krykke lee,
den Stumme Ordet føre;
men døv for denne Verdens Lyst,
med Støvets Tunger stumme,
skal den Forløste i sit Bryst
Guds Aand i Reenhed rumme.

Og naar da Jordens Maal er fyldt,
mens Dybets Flammer buldre,
og Hver har lagt sin Syndebylt
paa Jesu stærke Skuldre;
naar Alt hvad der er kvindefødt
har prist den Kvindefødte,
100 naar Alt er Liv, og det kun dødt, som al Guds Naade ødte, -

naar Eet i Kjærlighedens Baand
alt Levende da vorder,
og Fjende rækker Fjende Haand,
den Myrdede sin Morder;
naar Gud har hørt hver Tolders Bøn,
saa han for Tronen stedes,
og hver fortabt, men funden Søn

i Faderhuset glædes, -
da skal vi atter sees igjen
med meer end Josephs Glæde,
og Haand i Haand, og Ven med Ven
for Herrens Aasyn træde;
da skal vi atter kjendes ved,
vi Børn af Syndesorgen,
og kjende Ham, der gav os Fred
hin store Paaskemorgen!

Det ubekjendte Land.

I.

Paa Havet Caravellen
sig nejer som en Spaan;
i Stavnen staar *Columbus*
og skygger med sin Haand;
101 han stirrer og han stirrer:
kun Luft og kun Vand!
»*Pinta*« forude, -
men ak - ikke Land!

Og alt som Bølgen hamrer
mod Skibets Plankebund,
det døner i hans Hjerte,
det bæver om hans Mund;
han stævner ind til Regnskab
Alt hvad han bad og stred,
de stolte, søde Drømme!
den beeske Virk'lighed!

»De knurrede og de banded,
de bad og de besvor,
jeg skulde hjemad styre
og vende Skibets Ror;
og kunde de blot finde
til Spanien uden mig,
forlængst de havde slængt mig
i Gabet paa en Haj!

»Og var med Provianten
det ej saa snart forbi,
jeg havde maattet føje
det vilde Compagni;
Frist fik jeg til imorgen, -
imorgen den Dag
er Skuden maaskee holden nok,
men al min Lykke Vrag.

»Imorgen har jeg lovet

at vende om med Skam;
og Drengene skal pibe,
og raabe: det er ham,
den halvgale Skipper,
som vilde vesterpaa,
for *den* Vej til Indien, -
til Indien! at naae.

»Og naar saa Kongen fritter
om Guld og om Metal,
har knap jeg som en Pilgrim
min stakkels Muslingskal;
og naar saa Isabella
begjærer Paaflugfjer,
da maa jeg skamfuld tie,
mens hele Hoffet leer!

»Er det da Galmandsgjerning,
Sejladsen jeg tog for?
Og kan den ej forliges
med Tro og Fadervor?
Har Arbejd og Beregning,
har Møje jeg spart?
Har Gud jeg ikke tryglet
om Held for min Fart?

»Hvor har jeg ikke gransket
ved Nat og ved Dag,
og gaaet Tiggervandring
for mig og min Sag!
103 lagt Planer, som sprængtes,
og nye begyndt, -
og længtes og længtes,
og paa Rustningen skyndt!

»Og er det da kun Fabel
mit drømte Vesterland,
med Guld og Kryderier
paa fjerne Palmestrand?
Nej, Nej, det maa saa være:
Hvis Jorden er rund,
da maa jeg Asien pejle
over Hav, gjennem Sund!

»Og har ej dunkle Frasagn
bestyrket min Dom?
Og har ej selve Havet
ynglet Tanker derom?
Har svømmende Stammer,
har øxebidt Ved
ej klarlig bragt os Melding
om Land i Vesterled?

»Jo! Jo! det er, det er der!
Og skal jeg først faae Ro
i disse grønne Bølger, -
jeg bliver ved min Tro!«
Han maaler paa Kvadranten,
af Længsel berust;
og atter ud han stirrer,
men faaer kun salte Pust.

»Og dog - hin lille Flyver
med de brogede Fjer, -
hvor skulde den vel komme fra,

om Land var ikke nær?
Og see - mon nu jeg skuffes -
det ligner et Lys!«
Den stærke Søens Kæmpe
fornemmer som et Gys.

Og Nattens Stjerner blinke,
hans Venner i Nød;
det tykkes ham, de vinke
til Andet end til Død.
Ja, hvisker han, og knæler:
Velsigner Du min Stavn,
skal Kysten, jeg aner,
bære Frelserens Navn!

Endnu engang han maaler,
og gjør sit Bestik;
endnu engang han sender
mod Himlen sit Blik,
mod Korset det lille,
mod Karlsruognens Hjul,
mod Kassiopeias store,
stille Sommerfugl.

Og fremad glider Skuden
for ønskelig Vind;
Columbus, han ruller sig
i Sovetæppet ind.
105 Han drømmer om sin Barndom,
om Genuas Strand,
og om det violblaa
Middelhavs-Vand.

Nu sanker han Smaasteen,
og nynner tyst dertil;
nu dypper han Aaren
som i flydende Ild;
nu har med Barbaresken
han en vovelig Dyst, -
halvhøjt han kommanderer;
det gaar i hans Bryst.

»Klart Skib! og Lunten rede!
gjør lyst til en Dravat!
Dér er han os paa Siden, -
ja bi, Kammerat!
Til Luvart med Roret,
og skik ham saa Bud,
Fyr Manne!« - da dønner der
et rungende Skud.

Han vælter sig paa Lejet.
»End et! det var ret, -«
men farer i det Samme
tilvejs med et Sæt:
»Signalet fra *Pinta!*
Land - store Himmel - Land!
Jesu Maria -
paa Dækket alle Mand!«

Men ej han havde nødig
at purre dem ud;
hvert Øre havde fanget
det lykkesvangre Skud.
De faldt ham for Fode,

den stærke Havets Ørn;
de solbrændte Gutter,
de hulked som Børn.

Og under de buskede,
gnistrende Bryn
sig Synsnerven spænder
og skyder Lyn paa Lyn:
Ja, Ja! dér i Kimingen
blegner en Strand,
ej Skybanker længer, -
det forjættede Land!

Den snor sig, den krummer sig
den skovkranste Kyst;
og Morgensolen blinker
paa Sandet med Lyst;
og Landbrisen bringer
saa kryddret en Duft, -
aldrig drak Columbus
sødere Luft!

Og aldrig han følte sig
meer mægtig og fri, -
han aner ej de Lænker,
som han skal smeddes i.
107 Og Ankeret kastes
og bunder imag, -
Haab og Opfyldelse,
de mødtes den Dag.

Hans hvide Haar det flagrer
fra højen Agterstav, -
han glemmer al sin Møje,
sit Suk og sine Savn;
som Moses fra Bjerget
han skuer viden ud,
og knælende han stammer
en Takkesang til Gud.

Og Storbaaden sænkes,
og Aaren plasker rap,
mens Banner-Løven spiler
sin guldgridske Lab, -
og snart under Palmen,
i Stænk fra salten Sø,
Columbus kysser Støvet
paa »Hellig Frelsers« Ø.

II.

»O *vidste* jeg blot, der bag Graven var Land, -
men hvem har bragt os Bud fraden fremmede Strand ?
Columbus førte Frugter ad Havets vaade Vej,
men hvem harseeten Blomst fraden himmelske Maj?

»Vel gaar der en Saga fra Bryst og til Bryst,
en Længsel, der maner mig en hinsides Kyst;
vel hviskes det trindt, at Tilværelsens Land

gaar langt, langt ud over Støvets Strand;

»Vel møder mig paa Verdensstrømningens Hav
en Flok, der lod haant om den gabende Grav,
en øxebidt Skare, der smiled i Død,
hvis Øje bar Glans som af Morgenens Glød;

»Og dog hvad jeg aned og hørte og saae,
kan det mod min nagende Tvivl forslaa!
O vidste jeg blot, der bag Graven var Land, -
men hvem har bragt Bud fra den ukjendte Strand?«

- Og mener Du da, fra dit eget tørre Sand
at kunne faae isigte Evighedens Land?
Far ud hvor de hvide Skumliljer gro, -
i Livets Bølgegang prøves Tro!

Columbus han aned, han hørte, han saae, -
og fastere og fastere blev Troen derpaa;
men da han først troede, han havde ikke Ro,
før kjækt han havde *vovet sig ud* paa sin Tro.

O let kun dit Anker, kast Linerne los!
Hver muddergjemt Pæl, lad den hugges til Ros!
Lær Sømandskab først paa Genezaret Sø,
men styr saa din Kaas mod den ukjendte Ø!

109

Og, hvad Du saa skal døje af Modvind og Nød,
far trøstig ud paa Dybet i Farernes Skjød;
og, har Du ogsaa oprørske Tanker ombord,
bed Ham, den Opstandne, tage Tag i dit Ror !

Ja, om Du tør hejse hans Korsflag i Stavn,
og bede om Bør i hans hellige Navn,
og tage hans Ord til din styrende Naal,
og være ham lydig i Tro og i Taal, -

da skal engang dit Hjerte faae Lov at raabe » Land!«
da skal Du som Columbus faae see din Palmestrand;
ja just i samme Time din Støvdragt maa dø,
skal selv Du sætte Foden paa *Hellig Frelsers Ø!*

Snestorm i Maj. (1871.)

Snee paa Tage midt i Maj,
ikke langt fra selve Pintse!
Foraar, skammer Du Dig ej,
vil nu Du med Rimfrost glinse?
Løvspring, drøveligt at see:
Grønne Busk med Bær af Snee!
Over spæde, lyse Blade
vinterlige Isvandsbade!

Stormen med sin rappe Kost

fejded grumt de fejre Sale;
110 dunet Løv fik tidlig Rust,
kan af Livserfaring prale;
Snee med Æbleblomsters Snee
hvirvles om, en Ynk at see!
Mangen Fugl kan ej sig svinge,
ligger dér med kvæstet Vinge.

- Danmarks Ungdom! Du som kjækt
fremad fløj med Vejr i Lungen,
Sangens, Haabets unge Slægt,
har Du meer end Sang paa Tungen?
Snee fra Dannevirkes Nat
faldt paa unge Sjæle brat;
ogsaa dem har Vaaren daaret,
ogsaa de fik Rim i Haaret.

Men saavist den kolde Maj
ofte gav den fulde Lade,
veed og Stormens Herre Vej
til at bøde Stormens Skade:
For de mange Haab som brast,
for det Mod, som taug i Hast,
har en Alvorssæd Han givet,
der skal sætte Ax i Livet.

Sæd til Alvor sjælefro,
Sæd til Brød for Aand og Hjerte,
Sæd til Taalmod, Sæd til Tro,
til at bære Savn og Smerte!
Kolde Maj, saa storm kun fort,
sidst Du komme vil tilkort, -
111 lad kun Tvivlens Rimfrost glinse,
der vil komme dog en Pintse!

Til Overvejelse*).

»Og Folket satte sig ned at æde og
at drikke, og stod op for at lege.«

2. Moseb. 32, 6.

»Dreng! stig op paa Klippetinden!
skærp dit Øje, sku mod Vinden,
om Du skimte kan en Sky!«
- saadan lød Profetens Tale,
da i Sarons tørre Dale
Luften laa saa tung som Bly.

- Danske! er det ej paa Tide,
at og *vi bør* skue vide?
Er her ikke Tørke nok?
Er ej Luften fuld af Kvælen,
skrumper ikke Folkesjælen
som en vissen Blomsterstok?

Højt til Vejrs, I danske Dreng!
Sku saa langt, og sku saa længe,

til I Synet gjemme maa!

*
- 112

Højt til Vejrs paa Mindets Banker,
ja saa højt, saa Døgnets Tanker
tykkes Eder Fluere smaa!

Og hvad seer I saa deroppe
blandt vor Oldtids Alpetoppe,
har de ogsaa Blod for Bær?
Kraften knejser uden Skjælven!
Troskab blomstrer rigt om Elven;
Luften er saa stærk og skjær!

See, hvor sig mod Fjernet tegner
Heltekuld som Rolf og Regner,
staa de end i Taageskrud!
Og hos første, lave Kirke
Thyra ved sit Dannevirke!
Og med Bretlands-Kronen Knud!

Længer ned - en Skov af Helte,
mellem dem, der turde vælte
Svantevit med Absalon!
Og hvor Korsets Banner vajer,
seer I ej, det faldt med Sejer
i den unge Volmers Haand!

Voxer kroget Kongestammen, -
stryges Aaget ej og Skammen
af ved Grevens Sengestok?
113 Blinker ej i nyfødt Morgen
trefold Glans om Kongeborgen
fra Margretes lyse Lok?

Og hvor Dannebrog vifter
i de lange Navneskifter
fra den første Christian,
luer ej, naar Faren er der,
altid op de danske Hjerter,
som da »Volden« var vort Land!

Og fra Hav og Belt og Sunde,
sjunges ej af Bølgemunde
Drapet om vor Sømandsflok!
Hvo vil efter Navne søge -
alt fra Kongedyb til Kjøge
skummer det med Kranse nok!

Dog endnu i vore Dage
skreves der en Heltesage
af den tapre Landsoldat, -
ogsaa, da paa Dybbølskansen
tung han gik i Dødningdansen
med den hvinende Granat.

Stig saa ned fra Mindets Højder,
ned, hvor endnu Droslen fløjter,
hvad den sang ved Lejregaard!
114 ned, hvor valmukranset Rugen
lægger meer end Gyldendugen,
lægger Brødet paa vort Bord!

Og hvad seer I saa hernede,
bag den gode Rug og Hvede?
Skjellet flyttet! Danmark deelt!
Trods vort Frederits og Isted,

alt det vundne atter mistet -
læs dog Danmarks Saga heelt!

Ja, trods Minderne, som tindre,
Riget selv blev altid mindre, -
lad det ikke gaa i Glem!
Og med snevret Landeskranke,
snevert Syn og snever Tanke
kroer sig i vort Fædre hjem.

Hvor er al vor gamle, kjække
Pile-Sejghed i at strække
Kvisten ud, saa snart vi kan?
Blev vort Land saa trang en Tue,
saa vi kun har Borgestue,
men ej længer Fædreland?

Skal det nu da ej bedrøve,
at som Flensborgs døde Løve
Danmark selv er sønderflængt,
først af Fjendens Rovdyrstænder, -
saa ved vore egne Hænder
spaltet, tvedeelt, næsten sprængt!

115

Skal det længer ej opmande,
jage Skyggen fra vor Pande,
den Bevidsthed: vi var tro!
Den Bevidsthed: efter Evne
har vi bødet Hul og Revne,
taarnet op vor Fædrebo!

Fra vi sidst for Livet fægted,
hvad har Folkeaanden mægtet
i de lange tretten Aar?
Paa hverandre har vi skældet,
sunget, flaget, karrussellet,
leflet med det aabne Saar;

snakket op om Holger Danske,
og i Mangt om ikke ganske
gjort af Folkeaanden Krop!
skilt os ad i tvende Folde!
revet ned de gamle Volde,
ingen nye bygget op!

Hvor er Styrkebæltet smeddet,
og vor Fremtids Brynje leddet?
Hvor er Viljen vakt af Blund?
- Danmark, som om Sundhed drømte,
for den bittre Skaal, Du tømte,
fik Du lutter Skaaler kun!

116

Er det virkelig os Danske,
kan et Folk sig saa forvanske
eller varsler det om Død?
Er det os fra Ott'ogfyrrer,
som i Faren kun blev større,
Et i Lyst og Et i Nød?

Har I glemt de skjønne Dage,
da vi kunde meer end flage,
inden Kjærlighed blev kold?
Dengang vi med Manddomsstaalet
satte over Oprørsbaalet

kjækt paa Enighedens Skjold?

Vil I rejse dennesinde
Ebbesen et Æreminde,
byg det ej af Steen og Malm!
Smelt ham ind i Sjæl og Hjerter,
til I mindes Danmarks Smerte
meer end som et vissent Halm!

Til I see, vor værste Fjende
har vi hos os selv herinde,
ført af kullet Avind an:
Her i Madstræb, hist i Magtstræb,
her i ladt og lystsygt Pragtstræb,
her i raadvild Uforstand

Til I see, at Holstergreven,
hvem vort Land er pantsat bleven,
nu har Egennyttens Navn!
117 Til I see, at Neldebladet
nutildags er Hjemmehadet,
fostret i vor egen Favn!

Der er Noget, værdt at fælde,
med et Mod at overvælde,
tændt af enig Kjærlighed!
Noget, der skal ta'es ved Lokken,
rammes over Sengestokken;
Folkeaadens Skifting led!
Har vi tømret Skib og Skanse,
hvæsset Pil og skæftet Lanse
Haand i Haand paa Fædres Viis,
da er Tiden til at bygge
- kranset af en bedre Lykke -
Steen for ham fra Nørreriis.

Danske, *Danske*, tænk dog efter!
Værn dog, værg af alle Kræfter
Kjærlighedens Grundlovsbud!
Kjærlighedens Grundlovsorden, -
nu kun ingen Skaaler for den,
men et *Arbejd*, gjort i Gud!

Brødre! Søstre! Unge! Gamle!
Er det ej paa Tid at samle
Alle, som vil Danmark vel;
118 kaste Politikens Pjalter,
hente ved vor Barndoms Alter
Bod for Slægtens Syndegjæld.

Slænge bort de hadske Lanser,
klæde os i Troens Panser,
gjorde os med Aadens Sværd,
luttre selve Hjertekilden,
og med fast og enig Villen
tage fat vor Sønnefærd?

Da skal Tørken atter vige,
og i Danmarks gamle Rige
Livet blomstre op igjen;
og som hist i Sarons Dale
skal fra Himlens høje Sale
vælde ned Velsignelsen!

Sønderjydens Sang. (1878.)

Saa langt og saa længe som Magt er bleven Ret,
skal Herreloven lydig vi være;
men aldrig skal det siges, at Læben blev træt
af Sønderjydens Længsel frem at bære;
saa længe der er Segl for hvad gyldne Penne skrev,
saa vil vi give Kejseren hvad Kejsere blev, -
men *Hjertet* maa han ikke begjære!

119

Vor Fader udi Himlen, *dit* er vort Hjerter først,
dit Kongsord ej som Menneskers rystes!
Du vække selv herinde den Hunger og Tørst,
som stilles ej, hvor rigt der saa høstes:
Du lære os at bære baade Modgang og Kors!
Og giv, vi maa i Nød, ved vort gamle Fadervor's
velsignede Barne-Bøn trøstes!

Vort Fædreland paa Jorden, *dit* er vort Hjerter næst; -
o maatte dine Sønner Du samle!
Men end i Moderhuset blev Søn og Datter Gjæst,
maa lege Fremmed hos sin Barndoms Skamle!
Det Maal, der hvisler om os, det er saa udenlandsk;
dog Skov og Fjord og Banke, de tale gammelt Dansk,
og vi, vi vil blive ved det Gamle!

Og, blev det vort Kald: imod Stormflodens Magt
at staa som gamle Danmarks Bølgebryder!
og om de tusind Grave at holde Nattevagt!
og blive ved at være Sønderjyder!
nuvel, - for Tid og Time, for Lykken raader Gud,
men hvad vi kan, det vil vi: i Haab holde ud,
saa længe sin Vaarknop Bøgen skyder!

Det love vi hinanden: at staa som en Mur,
saa langt som Barnet »Landsoldaten« traller!
Og, kan vi kun sjunge som fangen Fugl i Bur,
vi veed, vor Sang faaer Svar fra andre Haller!
120 Det love vi hinanden: med Tro og med Taal,
som Alter-Ild at vogte vort søde Modersmaal,
til Dannebrog igjen fra Himlen falder!

Foraars-Gry.

Gjern Kane nu og Kjelke!
Thi Vintren stunder mod sin Grav -
en Snee med grønne Stilke
Han til Farvel os gav!
Af Vinterhvidt og Foraarsgrønt

er »Gjækkens« Draabe vældet -
paa Skjellet,
der passer den saa kjønt.

Hvor gaar det nu paa Marken?
Ja, er vi gennem Storm og Slud,
som Noahs Dyr af Arken
vil Kvæget komme ud.
Kun Lammene bag Diget staa
alt under Haslens Rakler -
de Stakler,
de fryse vist, de Smaa!

Men Foraar Kysten præjer!
See Skorstenspiben hist og her
har for sin sorte Fejer
sin lille sorte Stær!
121 Og Storken snart os gjæste vil,
han kommer paa sin Aarsdag -
Skjærtorsdag!
Pas paa, det slaar vist til!

Og Viben flittigt tripper
i Agerreen paa tynde Been,
hvor nyfødt Græsset pipper
om Markens Kæmpesteen.
Ad gamle Minder blæser den,
den hilser dem med Piben -
Ja Viben
har mangan Følgesvend.

Den tørre, tørre Stengel,
der tegned til den visse Død,
blev rørt af Vaarens Engel,
og grønne Livstegn skød!
Mon *de* vil skyde friske Skud,
de tørre Ønskeviste -
o vidste
vi blot, at de sprang ud!

Men Foraar er i Luften,
og kraftigt vælder Lyset ud,
og blaa Violers Duften
er Haabets tyste Bud!
Og Lærken synger op som bedst,
den hilser fra sin Kupel
med Jubel
Opstandelsernes Fest!

Opfarten til Upsal. (Et Dagbogsblad fra Studentermødet i Juni 1875.)

Sæt machinen kun i Gang!
Kort Farvel til Slægt og Venner,
Rejsen den er ej saa lang!
Ej, saa vi skal træffes her, -
Lutter Venner fjernt og nær!
Der er *Ploug*, og der er *Bille*, -
ikke ilde Selskab her!
Barfod! Velmødt med Kokarde paa Huen!
Længe leve Ungdomsluen,
Held vor glade Færd!

Vaj nu Dannebrog fra Stavn,
Malmö aabner os sin Favn!
Frem mod Banegaardens Sfærer,
Søen tærer som en Ravn!
Kolde Varer, varme Ord, -
kun et Holdt, og saa ombord!
Broderlig fordeelt i Baasen,
sætter Kaasen vi mod Nord.
Lundagård hilser, og snart os forlyster
Øresundets Dobbelttrøster
i et skønne Kor.

Aften i den grønne Park,
Myldren som i Noahs Ark!
Men lidt Søvn maa vi ha'e reddet,
væk mig med et lille Spark!
123 Vægtren tuder som en Hund,
altid dog en Smule Blund, -
Tak for *den* Gang, vi maa rulle!
Hils de hulde flickor kun!
- Der har vi Ask'en! - I *Lundagårds* Linde,
Tak for Fartens første Minde, -
nu mod Odins Lund!

Ringsjö med sin Bøgelund
hviler som i Morgenblund;
men med Bøgen faaer det Ende,
vi kan kjende Sverigs Grund!
Klippen blotter os sit Bryst,
hvilken Aas, hvor solbelyst!
Røde Fyrr blandt hvide Birke,
som en Kirkegaard saa tyst!
Hil Jer, I *Smålandets* blaanende Øjne, -
var vi ikke saa forfløjne,
blev vi her med Lyst!

Alfvesta, et heelt Kvarteer!
Her er Smørrebrød med meer, -
kan De skaffe os lidt Kaffe?
Tyve Øre - se så der!
Hvor vi nu tog paa med Et!
hvor vor Hest maa være svedt,
som den render, som den brænder,
godt at den skal puste lidt!
Säfsjö med Væde! Og *Nässjö* med Æde!
Sidebanen vi betræde,
der er lige hedt!

Lille vakre *Aneby*,
Dig vi bør en Fane sy,
for din Punsch og for dit lette,
saare nette Granely!
Ny Stationer, - atter fort!
Hurra: Indkvarteringskort!

just i Antal som vort Mandtal, -
hvor er Wandal? Svundet bort?
- *Linköping*, Tak! »Onkel Adam« skall lefva!
Skade kun, for os som Eva
Paradis var kort!

Fremad! - Saa Hurra! »Hvorfor?«
Denne *köping*, det er *Norr!*
Find din Vært, og nip til Saften,
denne Aften den er vor!
Gjæstfri Stad ved Søens Barm,
med den friske Vandfaldslarm,
med dit Skoleslot paa Bakken,
Dig skal Takken bringes varm!
Strömsholmen vinker med Blus og med Boller,
og det yngste Norden holder
Holmgang uden Harm.

Se Godmorgen, frisk og glad!
Frem igjen i Bunterad!
Saa Farvel, *Norrköping* leve!
Tak Du gjæve *Liljeblad!*
Holla, vi blev Tre i Dag,
vi fik Fjeldfolk under Tag!
De er med os fra imorges,
125 op med *Norges* gamle Flag!
Landskabet her maa I Nordmænd da elske,
- ret som i det Søndenfjeldske,
kun i mindre Drag!

Rask *Cathrinehohn* forbi!
»Her er ellers Spisen!«
Gjern kun Du med hele Suiten
Appetiten, det vil vi!
- Sol, hvor Du er mild og rund!
Jeg er smeltet mange Pund!
Sparreholm, i dine Skove
gad jeg sove mig et Blund!
Gnästa! Velkommen I dampende Gryder!
Her er Lax for tørre Jyder,
Flasker uden Bund!

Velbekomme, En og Hver!
Nu til Vejrs paa Højen der!
Vore Sang're er paa Pletten,
med Kwartetten alt i Færd.
Hvilken Lejr paa Bakkens Hæng,
som en blomsterbroget Eng:
Hvide Møsser, norske Luer,
Silkehuer - Alt iflæng!
Hør nu hvor Tonerne rulle mod Søen,
smelte hen i sagte Døen
som en Harpes Streng.

Men det piber infernalsk;
var det a, saa var det falsk!
126 Hesten slider i sin Strikke,
den er ikke musikalsk!
Allemand i Jer Koupee, -
hej, Sektionen Nummer tre!
Frem mod Stockholm I det skal lønne
sig den skjønne Stad at see!
- Her er *Södertelje!* og nu kan Du vælge,
Kringler eller pepparkakor?
Kringler, maa jeg be'e!

Hvad var det? En Tunnelvæg!

Klippen knustes som et Æg!
Her er snevert nok at fare,
vogt nu bare Barfods Skjæg!
Men det lysner som i Gry,
vi er midt i *Stockholms* By!
Seer Du Spiret? Ja derhenne, -
og af Mennesker en Sky!
Nej, hvor de vifte fra Tag og fra Huse!
Paa Stationen ind vi bruse, -
Vips, saa bort paany!

Blev vi flere Vogne? Kors,
alle dem fra *Helsingfors*!
Men vor Damphest, maa jeg sige,
er et lige lydigt Hors!
- Gjør paa Kringlerne nu Kaal,
tøm din Rejseflaske - Skaal!
Over *Up lands* jevne Vider
Toget glider som en Aal!
Nej, hvor jeg seer ud! Lad mig laane din Børste!
127 Med det Første, med det Første
er vi ved vort Maal!

Seer I Fyrisaaen hist?
Der er *Upsal*, det er vist!
»Held da Sommeren og Stunden,«
Odinslunden er som sidst!
Nu tør Ingen være træt,
Hurra, Hurra I - det var ret!
Her det sneer med hvide Møsser,
og det drysser med Buket!
Broderlig Varme i Ynglingebarne!
Her er Maalet, - spring i Baalet,
Krakes unge Ætt!

Ved Dannemora. (Den 5. Juni 1875.)

En Urskov uden Kroner,
og uden Fuglesang,
med Malm for Anemoner,
med Steen for grønne Vang!
Du kolde, mørke Øde,
hvor ingen Lysalf bor,
har til vort Ungdomsmøde
din Løndom intet Ord?

Jo, - *Dybets* røde Flamme
os tyst fortælle vil,
128 at Ild var Jordens Amme,
at end hun dier Ild!
Og vi, om vi vil vinde
i Livets Kæmpespil,
da maa vi dybest inde
bevare Aandens Ild!

Og det er *Staalets* Lære:
at altfor hidsig Brand
kan hærde, men fortære,
som Lidenskaben kan;
men svales det og glødes
i stærke Tvillingbad,
saa mild en Kraft der fødes
som Kjærlighed af Had!

Og *Slaggerne* de mørke
den simple Viisdom har:
at, vil Du vinde Styrke
og vorde brugbart Kar,
da maa Du ej hoffærdig
gaa Smeltningen forbi, -
til Kar er Du først værdig,
naar Du er slaggefri!

- Men fra de dybe *Malme*
der gaar en Klokkeklang,
der stiger op en Psalme
mod Birkens lyse Hang!
Den jubler, at i Krypten
er Himlen lige nær:
129 »Ja, fo'r jeg ned i Dybden,
min Gud, da var Du dér!«

Til Nordens Ungdom. (Den 7. Juni 1875.)

Godt I Unge, lydt at sjunge
Nordens Lov paa Nordens Tunge,
spinde Mindets gyldne Traad!
Godt at hige mod den fjerne,
altid klare Haabets Stjerne,
bedre dog vor Arv at værne
Dag for Dag ved møjsom Daad!
Godt at hædre bolde Fædre, -
ligne dem er altid bedre,
rede Nuets Vadmeltraad!

Anden Bane, anden Vane, -
Dampens Hest har afløst *Grane*,
vi maa slaa som Tidens Børn!
Olafs Sværd blev Ordets Klinge;
Mora Steen er sat paa Thinge;
og paa Kjærlighedens Vinge
flyver bedst *Margretes* Ørn:
Andre Tide, andre Stride -
trofast elske, kæmpe, lide
skal endnu dog Nordens Børn.

Haand paa Værket, Maalet mærket!
Frem - om ikke pantsersærket -
frem mod Lys og frem i Aand!

Frem i meer end i at age!
Kun i Tro og Haab tilbage
til de gamle Pintsedage,
ellers fremad Haand i Haand!
Gav ej Dværge Kæmper Værge?
Vel, saa vil vi Smaa, vi Dværge,
smede Skjold for Nordens Aand!

Fjeld og Dal. Norges Ungdom tilegnet.

Fjeld og Dal er Mand og Kvinde!
Tusind blanke Baand dem binde,
knytte Bræ til grønne Vang.
Meer og meer de sammenleves, -
lad dem sjunge, lad dem steves
en højstemt Vexelsang!

Fjeldet.

Mig kan Ingen overmande!
Jeg staar fast, med oprejst Pande,
er jeg gammel end og gold!
Isen er mit blanke Pantser,
Fon og Snestorm mine Lanser,
og jeg trænger ej til Skjold!

131

Dalen.

Va'r da vel paa *mine* Bønner:
Skjærm de Døttre, værg de Sønner,
som blev til i Dalens Skjød!
Din er Kraften, min er Varmen,
jeg har vugget dem paa Armen,
mig de ligget har ved Barmen,
før jeg gav dem dagligt Brød!

Fjeldet.

Det var *mig*, der lærte Gutten
dristig Villen, rask Beslutten,
Farens Leg i Ny og Næ!
sikkre Trin paa Maristier,
rappe Kast paa grønne Lier,
mens han hang mig end paa Knæ!

Dalen.

Det var mig, der lærte Jenten
bie tyst, i stille Venten
paa den birkelyse Vaar,
og mens Elven tumled Stokken,
lærte hende træde Rokken,
lærte hende flette Lokken,
blommed hendes gule Haar.

Jeg har sjunget hende Viser,
Kvad om alle fagre Diser,
under Birkens Jomfruslør;
gav dem Elvens Blink i Øje,
Sneens kyske Lin bag Trøje,
132 lærte dem itide bøje
Nakken under Kirkedør.

Fjeldet.

Jeg har rakt dem Somrens Glæde,
Sæterliv og Dronningsæde
hos de gyldenrøde Bær!

Dalen.

Ja, men Vaarens Triller ømme,
Høstens maanalyse Drømme,
Julefart paa frosne Strømme!
al den Fryd min Gave er.

Fjeldet.

Hvem har slynget Skjær og Holme
ud i Nordenhavets Mulme?
Det var Kjød og Been af Mit!
For at lokke, for at drage
Fjeldets Søn, tilhavs at tage
paa de lange Bølgeridt!

Dalen.

Du! Ja Du var selv den Haarde,
som jog Sønnerne af Gaarde, -
hvem har atter kaldt dem hjem?
Strakte jeg mig ej mod Norden,
taus mod al din Vredestorden,
rakte jeg mig ej mod Fjorden,
for paany at vinke dem?

133

Lod jeg ikke Luften blidnes,
lod jeg ikke Hæggen hvidnes
for at dufte dem imod?
Gav jeg ej i Vestens Vige
som et lille Sydens Rige,
at de bedre skulde hige
mod den Strand, som de forlod?

Naar de rev sig fra mit Hjerte, -
gav jeg efter for min Smerte?
Blev jeg veg i al min Vee?
Sang og Fele lod jeg røre,
mens mig Barmen laa i Snøre;
hvisked Mø og Viv i Øre:
Læg din Længsel under Sne!

Fjeldet.

Kvindeprat og Taareskvalder!
»Viking« vore Sønner kalder,
al vor Storhed kom fra Hav!
Men hos mig de prøved Pilen,
hvæssed mod min Skulder Bilen,
før de Skuden fik i Trav.

Dalen.

Du var altid barsk og sturen!
Du gav altid Svar paa Luren,
og lod Bavnne holde Dom!

Fjeldet.

Hvem gav *Sigurd* Heltekransen?

134

Dalen.

Hvem gav *Eisten* Hjemmesansen?

Fjeldet.

Hvem gav *Olaf* Helgenglansen?

Dalen.

Det var vi nok begge om!
Det var mig, der under Birke
stavsat fik den første Kirke,
bar den første Klokketklang:
fik alt flere Svar tilbage,
blandede med Trostens Klage;
væved saa en Olafs-Sage,
fuld af Kors og Psalmesang!

Fjeldet.

Jeg har blandet Gny i Psalmen,
Sværdestaal i Klokkemalmen,
jeg var med ved Stiklestad!

Dalen.

Du med dine Hedninghunde
maatte dog mod Korset stunde!
Blodet lod dem ikke blunde,
Kjærlighed tog Væxt af Had.

Fjeldet.

Gjem kun dine Klokkerøster!
Skredets Bragen mig forlyster,
135 ellers er min Højtid stum!
Men naar Sol paa Bræen blinker,
er det mig, der Stjernen vinker
i det øde Himmelrum!

- Dalen tier, Fjeldet brummer;
deres Vexelsang forstummer.
Elven lægger Omkvæd til!
Elven, deres hjertekaarne,
altid kjække Førstebaarne
tysser ej sit Harpespil.

Og det Omkvæd, *Elven* sjunger
med de tusind Bølgetunger, -
lad det mægtigt bruse frem!
Fjeld og Dal *tilsammen* bygge
Norges Lykke!
Derfor Ære være dem!

Frembrud.

Uberegnelige Maj -
skal vi atter i Kavaj?
Anemoner blaa og hvide,
ellers som ved Vintertide!
Endnu ingen grønnet Bøg!
Gjøgeurt, men ingen Gjøg.

136

Intet tæt og løvrigt Skjul,
ingen broget Sommerfugl
Sneglen kun har Alt i Orden,
Frøen er endnu i Vorden!
Storkefar dem maalede,
fandt dem lidt for aalede.

Skynd Dig, skynd Dig varme Sol,
ellers fryser hver Viol!
Nøjes ej med fagre Strimler
Crocus, Tusindskjøn og Prim'ler, -
det er Dig vi vente paa,
baade vi og Skovens Smaa!

- Hvadfornoget, er det sandt?
Det var virkelig galant!
Som et Elskovsord, der længe
mangled Mod til frem at trænge,
vælder Varmen Slag i Slag, -
puh, hvor det er lunt idag!

Nu en Smule Regn i Nat,
da vil Alting vaagne brat,
og imorgen alle Knopper
være meer end gyldne Pupper,
da vil alle Skovene
naae til Løvspring sovende.

- Bøgen i sit Døbe-Skrud, -
Eja, nu maa vi derud!
Ja lidt Grønt fra Fadderstadsen
137 maa vi have hjem til Vasen
Og lidt Lysning om vort Flag, -
Danmark er saa ungt idag!

Alt saa rigt, og Alt saa nyt,
nys af Regnen overgydt!
Hvor der før var nøgne Ribber,
trindt det pibler nu og pipper,
lukker sig saa underskjønt
i et Hvalv af Lysegrønt!

Og i Bunden, lad os see,
hvad der gjemte sig bag Snee:
efter Stormens Gruligheder
tusind grønne Muligheder!
i en Fart og paa en Stus
tusind søde Blomsterpus!

Gaaseurt og Løvetand!
Bukkeblad og Baldrian!

Stjernepragt med Varianter!
Og de dér er Jordbærplanter!
Bukkargrønt i hele Læs!
Fuglemælk og Fuglegræs!
Steenbræk I Storkenæb! og Nelde -
Nej jeg kan ej længer tælle,
lad dem vælde, lad dem vælde!

138

Ved Kysthospitalets Indvielse. (17. Oktober 1875.)

I.

»Paa Refsnæs Havets Vind
skal gaa de vilde Veje!
Paa Refsnæs Hjort og Hind
skal aldrig søge Leje!
Paa Refsnæs Eg og Bøg
skal aldrig vorde to, -
kun fattigt Hundeløg
hos Lyng og Torne gro!«

Saa flyver os iløn
det gamle Ord imøde:
»Thi dér har Dagmars Søn
for Pilen maattet bløde!«
Og visselig vi veed,
det Ord har fanget Magt:
Paa Refsnæs Vinden vred
har ødet Lundens Pragt!

Men, hvor et Kongebarn
paa Næsseskovens Tue
sank brat i Dødens Garn
for Skyttens vrang Bue,
der skal nu Danmarks Børn
faae Kvægelse for Vee,
bag Refsnæs' Krat og Tjørn
igjen mod Solen lee!

139

Der flyver mangen Pil fra skjulte Streng,
som døder Barnets Smil i Vuggesenge;
lig Svamp i Mosegrund, af Slægtens Brøde
der voxer op en ond, en farlig Grøde.

Men Lægedom der boer i Luftens Strømme,
i Havets Flom, i Lysets Favntag ømme;
fra Vand og Luft og Lys en Kraft der vælder,
som skræmmer Dødens Gys og Fjenden fælder.

Og vil ej Bøgen sine Kroner hvælte,
maa fattigt Løg hos Marehalmen skjælte, -
paa Refsnæs skal paany, trods Vindens Klage,
sig hvælte Tag og Ly for vore Svage.

Thi hilse vi vor Gaard bag Klintens Banker,
som Bøgens Knop i Vaar med lyse Tanker!
Du steg af Medynks Favn, hvor Bølger larme,
saa vox i Jesu Navn ved Hjerters Varme!

II.

Kattegattets Bølger blaa
tag nu vel mod vore Smaa!
Gyng dem som en Ællingflok,
duk dem baade Lød og Lok!
Skyl dem Rav og Tang igrans,
Sagn og Sange hist fra *Sams!*
Rul dem ind de blanke Stene!
140 Trøst dem, naar de tro sig ene!
Og naar Dagen falder lang,
syng dem op en frejdig Sang!
- Bølger alle, Bølger blaa,
syng og leg med vore Smaa!

Men for Alting Bølger blaa,
bringer Sundhed vore Smaa!
Tag dem moderligt i Favn!
Kvæg dem, styrk dem, gjør dem Gavn!
Rul dem Liv og Karskhed ind,
rødn den lille blege Kind!
Stram de slappe Nervetraade!
Gjør de Bange bølgekaade!
Og i Pagt med Sol og Sand,
rul os Sundhed ind paa Land!
- Bølger alle, Bølger blaa,
kvæger, læger vore Smaa!

Men *Du* som Maagen mader,
og væver Liljens Særk,
ja Du, vor Gud og Fader,
gjør Du din Bølge stærk!
Din Engel Vandet røre
som ved Bethesda Dam,
og Karskhed til os føread stejle Bølgekam!

Og rør saa vore Hjerter
ved din og Sønnens Aand,
141 til Andres Nød og Smerter
at række hjælpsom Haand!
Giv Samariten Frænder,
gjør Kjærligheden stærk,
og sign med dine Hænder
det Kjærlighedens Værk!

(31. December 1876.)

I.

»See, jeg er Herrens Tjenerinde!«
saa lød Marias stille Ord;
og tjene Herren allesinde,
det vil hvert Kirkehus paa Jord.
Saa vær med Aandens Kraft os nær, -
o Jesus, vrag ej Krybben her!

Og vandre dine Frelserveje,
gjør atter dine Jordefjed!
Bring Karskhed til de Syges Leje,
og bring de Bange Trøst og Fred!
Og giv i *Tjenerinde*-Haand
her Sømmen af dit Klædemon!

142

II.

Og væk hver Sjæl, som blunder
giv Magt din Frelses Ord!
Og gjør din Naades Under
ved Font og Alterbord!
Da skal vor Kirke liden,
om Du vil bygge med!
sig voxe stor med Tiden,
og vorde rig paa Fred.

Ja, *Tro* og *Haab*, de Taarne
skal løfte sig mod Sky,
og stige himmelbaarne
til trætte Svalers Ly!
Og *Kjærlighed*, den Bue,
som hvælver sig saa bredt,
skal skjærme Altrets Lue,
og binde Alt til Et!

Ja bliv, *bliv hos os Mester*,
hos hver en sorgfuld Sjæl!
Tag os til dine Gjæster,
Du, som gjør Alting vel!
Og hvergang Taarer trille
i dette Bedehus,
da gjør det til et lille
velsignet *Emmaus*!

143

III.

Spejdende mod Himmelranden,
Aaret staar med Snee om Panden,
som en gammel Simeon!
tager og det Ny' i Favnen, -
spørger dog med Tvivl og Savnen,
hvad det gemmer i sin Haand?

Men vi Gamle og vi Unge,
som fik Fadervor paa Tunge,
som til Takkesang fik Røst, -
o vi veed, hvad Han vil bringe,
Han, om hvem de Klokker ringe,
som idag fik Tungen løst.

Julebud om Lys og Glæde!
Paaskehaab for dem, der græde!
Pintsekraft fra Livets Land!
Trøst for alle dem, som sørge!
Svar til alle dem, som spørge!
Fred, der overgaar Forstand!

- Hjælp os da, mens Tider bølge,
til med Jesus at slaa Følge,
Du vort lille Kirkely!
Saa hos Ham vi maatte skares,
naar engang han aabenbares
ved det store Nytaars-Ny!

144

Stævns. Storehedinge Menighed tilegnet.

Du som saa højt Dig bryster
som Sjællands Fremmerstævn,
med bratte Klintekyster,
men ellers mild og jævn!
Med *Gjorslevs* Bøgeskove,
med *Højstrups* Egehang, -
Dig Stævns, Dig vil jeg love,
Dig synger jeg en Sang!

Imellem tvende Vande
Du skyder frem dit Bryst;
om dine nordre Strande
gaar Gny af Heltedyst!
Og stolt saa kan Du være
af dine Præstemænd:
Peer Syv, han gjør Dig Ære,
med *Sorterup* hans Ven!

Og vel kan Svalen flagre,
om bedre Plet i Nord,
og vel er dine Agre
et rudret Tavlebord;
men Ruden, den er spækket
med Kløverblomsten sød;
og Bordet, det er dækket:
hver Tavle bærer Brød!

Hvor tidt har Du mig baaret,
Du hvide *Lilledal*,
145 igjennem Klinteskaaret
til Sundets Havfrusal!
Og *Højerup*, Du lille,
hvor staar Du klippefast,
Du skal vist ikke trille
for Stormens vrede Kast!

Ja dejligt er paa Næsset
ved grønne Bølgespejl,
naar Maanen nys har hvæset
sin skjære Sølvsegl,
og naar sit Sølv den fletter
og drysset ud saa rigt,
saa *Møen* Sløret letter
og hilser søsterligt.

Og naar den hulde Maane
til andre Egne flyr,
da blinker hid fra *Skaane*
mod Stævns de røde Fyr;
de gamle Fjendekyster,
de hjælpes broderlig,
mod Havets Rovdyrslyster
at føre Lysets Krig.

Thi Havet, som kan trille
saa fromt mod hviden Sand,
og blidt i Solen spille, -
det *har* sin Rovdyrstand!
det har sin hule Brølen,
sin Klo med graadigt Tag;
146 da gjælder ingen Nølen,
skal ej der saa's med Vrag!

Saa lær ved Stranden Raskhed
I unge Mænd af Stævns!
Lad fare Døs og Dvaskhed,
vær langsom kun til Hævns!
Og vandrer I bag Ploven
i denne rige Muld,
glem ej, det er fra oven
at Laden bliver fuld!

Og I, som Kransen binder
for Mandens Drøm og Daad,
I jegode Kvinder,
før meer end Naal og Traad!
Baldyr med danske Minder
det bløde Barnesind!
og, væver I og spinder,
da væver Gudsfrøgt ind!

Ja gjør som Kirkeboen,
der er paa Klinten sat:
flyt længer ind i Troen
hver hellig Julenat!

saa Kjærlighed maa raade,
og Haabet blomstre frem, -
Gud signe med sin Naade
Jert vindomsuste Hjem!

147

Mindesange.

Frederik Hammerich.

Ja, læg kun Arbejds-Spaden hen,
skjøndt ej i sølvgraa Alder,
Du Herrens gode Vingaards-Svend -
nu Lønningsklokken kalder!
I al dit Værk, dit Hverv,
hvor var Du kjæk og djærv!
I al din Vandrærfærd,
hvor tro, hvor sandhedskjær!
Gaa til din Herres Glæde!

Ham gav Du Haandslag, Ham dit Ja
alt under Kirkelofte;
og ikke gik Du til og fra,
sled heelt din Arbejdskofte;
som Fuglen morgenfro!
148 som Bien aftentro!
Til sidste, strænge Kveld
Du brugte Spaden vel -
thi tør nu Haanden hvile.

Hvad har med Styrke saa Dig fyldt
midt under Dagens Hede?
Hint Ord om Frelsen uforskyldt
for dem, som tro og bede!
Ved det blev Svaghed stærk,
din Kraft var Aandens Værk!
Nu er Du hos din Ven -
tag Naadens Penning hen
med Fred og evig Glæde!

H. N. Clausen.

Tak skal lyde ved din Grav,
Tak for Alt, hvad Du os gav!

For dit Aasyns Adelsbrev!
For hver Daad, din Manddom skrev!
For din Tænknings ranke Palme!
For din Tales blanke Malme!

For mange Aar tilbage,
da Juleklokken lød,
149 han laa i mange Dage
imellem Liv og Død;
han tro'de Timen rundet,
hans Kjære græd iløn,
hans Tunge den var bundet,
men Hjertet var i Bøn.

Og ydmyg han bekjendte
sin Intethed, sin Brøst,
og længselsfuld sig vendte
mod Naadens høje Kyst,
og spejded efter Broen
ved Strømmens mørke Bred,
og vidned: *Christustroen*,
den ene gav mig Fred!

Den stolte Verdens Gaade,
Forligelsen med Gud,
den Faderligheds Naade,
hvorom hans Søn gik Bud,
den gav ham Fred i Vaanden,
den løste Dødens Frygt,
den styrked ham i Aanden,
den gjorde Hjertet trygt.

Og tyve Vintre svunde,
og Palmedagen kom,
da gik han som i Blunde
til Hvile mild og from;
da lagde han paa Pudlen
sit hvide Sølvhaar,
150 da blev han nadverbuden
til Kongesønnens Gaard.

Bøn skal stige om din Grav
til den Gud, Du Hjertet gav,
Bøn, at som dit Liv gik ned
i den stille Uges Fred,
Du for Jesu Skyld maa stedes,
hvor hans Frelste paaskeglædes!

Frederik Paludan-Müller.

Ak, hvor Sangens Trækfuglskare har forladt os inden kort:
Elsk ovsfuglen taug i Lunden! nu gik ogsaa Svanen bort!
Esroms ædle, hvide Svane, med det brede Vingefang,
ogsaa han har sænket Vingen, sjunget os sin Svanesang.

Hvorfor bølged om din Baare ej et Hav af Sørgekvad,
hvorfor fletted hver en Sanger ej i Kransen ind sit Blad?
Var Du ej blandt vore Store, var Du ej i Adel stor,

høj af Flugt, og dyb af Tanke, stærk af Mæle, skøn af Ord?

151

Sang Du ej om Tidens Daggry, og om Morgenstjernens Fald!
Sang Du ej om Jordens Aften, om det sidste Gny og Gjald!
Sno'de Du af Hellas' Myther ej saa kostelig en Ring!
Peged ej fra Skinnets Verden Du mod Lysets Kildespring!

Drog Du ej i skarpe Linjer, heelt i Alvor, halvt i Skjers,
Adamsbarnets Iliade i udødelige Vers!
Rynked ej med hellig Alvor Du i Munkeskrud dit Bryn!
Havde ej for Danmarks Fremtid Du saa stort og varmt et Syn!

Ung og festlig til det Sidste Sangens Musa til Dig kom, -
men behændigt ej Du afskrev nogen stemplet Fleertals-Dom;
og med Strømmen drev Du aldrig, Mængden var Du aldrig huld,
solgte aldrig under Prisen, fint forfalsket, Sandheds Guld!

Derfor bølgedom din Baare ej et Hav af Sørgekvad,-
hvad skal ogsaa Du med Gravlyd i den gyldne Englestad!
Du har vundet, vi har arvet, her er ikke Plads til Graad, -
Svanehammen, Du har kastet, løfte os til ædel Daad!

152

Ved Aften. (Til et Beethovensk Thema.)

Solen sank, og Vinden taug,
Stilhed aander Land og Hav,
tyst blev ogsaa Lundens Kor, -
saa Godnat, Du tause Jord!

Blændværk er dog al din Fred,
kun et Skjær i Vesterled!
skriger ej fra Nattens Favn
Synd og Ufred, Sorg og Savn?

»Tys, tal sagte, sagte Søn?
Styrr mig ej min Aftenbøn!
Naar min sidste Sol gaar ned,
luttres ogsaa jeg til Fred.«

153

Vinter og Vaar.

Vaar og Vinter føre Krig
hver fra sine Lejre,
og der kæmpes drabelig -
hvem af dem vil sejre?
Lad kun Vaar og Vinter stride - o vi vide,
Solen er paa Vaarens Side!

Jagende fra Vest og Øst
paa de vilde Heste
Vintrens Fortrav kom i Høst,
Stormens Krigslur blæste:
Blademuren faldt for Luren
brat som Kananiter-Muren.

Løvkastellets Fuglehær
angst maa Pladsen rømme;
Ravn og Krage plyndre der,
Provianten tømme.
De gik over flux til Fjenden,
de var Spejdere forinden.

Saa - der har vi Vintren selv,
Mørket er hans Kaabe;
i hans Aasyn staar der: skjælv!
her tør Ingen haabe!
Grave tues, Livet kues,
selv den useligste Flues.

154

Blænkernes den hvide Flok
deres Kjæde spænder;
nu har Vintren Fremgang nok
Land faldt i hans Hænder.
Frosten knager, Skytset brager,
med sin Jernhaand Alt han tager.

Bølgerne gjør Modstand vel,
fraade, vise Tænder:
lad en Jordklimp vorde Træl,
vi er Frihedsvener!
Dog de spille deres Vrede,
Vintren har sit Brokorps rede.

Is og Flager lægge Bro
over fangne Bølger;
Sund og Belt maa gaa til Ro,
Livet dybt sig dølger.
Voven bukker sig og sukker
og i Fangehullet dukker.

Skal da Alt i Fjendevold,
Alle vorde Trælle?
Nej! En Helt med gyldent Skjold
bryder frem med Vælde!
Lysets Hære Krig erklære,
Straalepile Luften skjære.

Jævndøgn maner op til Kamp,
Luren atter tuder!
155 Jorden staar i Taagedamp,
Alting Slag bebuder.
Nedefra de Bølger hamre
bryde deres Fangekamre.

See, da staar det store Slag
gjennem mange Dage,

Isen drøner Lag paa Lag,
Fæstningsmure brage.
Lysets Helte dristig vælte
alle Vintrens hvide Telte.

Vintren i sin Skanse gaar
bag de høje Diger,
Frosten bider, Haglen slaar,
Fod for Fod han viger.
Straalelansen brød dog Skansen,
Solen staar i Sejersglansen.

Frejdig gik den sorte Stær
frem som Vaarens Spejder:
Vintrens Efternøler-Hær
fører endnu Fejder -
men en Skok af smaa Drabanter
myldre frem fra alle Kanter.

Dronning Vaar maa glæde sig;
Tvivl kun hende volder,
hvordan hun skal klæde sig,
naar hun Indtog holder?
ruggrønt Slæb med hvid Staffering
og Violer til Garnering?

156

Storke skal som Marskalk gaa,
vigte sig en Smule;
saa Herolderne de smaa,
Crocus blaa og gule -
tæt bag Sabler de sig holde,
de er bange, de smaa Knolde!

Saa et Kor af Spillemand
vil i Toget komme,
Gjøgen sidst, vor gamle Ven,
med den store Tromme;
Lilien, den hvide Pige,
skal Lykønskingsverset sige.

- Ja, vor Dronning kommer snart,
Solen Vejen baner!
Smaafolk hænge ud i Fart
tusind grønne Faner!
Lad kun Vaar og Vinter stride - o vi vide, Solen er paa Vaarens Side!

Drot og Folk.

I gamle Dage, er det os fortalt,
Kong Skjold kom vuggende paa Østresalt,
heel slumrende til Bølgetakten, -
med andre Ord: kom sovende til Magten.

I vore Dage Parallelen faldt:
Kong Fredrik gjorde Gjengjæld, da det gjaldt
157 at sætte Navnet under Frihedspagten;

thi da kom Folket sovende til Magten.

Kun Skade, at vi fristes til at slutte,
at vi kan komme sovende til Alt, -
det var dog vist med Sorgløshed at rutte.

Nattergalen.

Hvor hun dog iaftes silde
taus og henrykt lytted til
Nattergalens Elskovstrille,
Lundens søde Fløjtespil!

Hun vil skue den ved Dagen,
og hun spejder i dens Skjul:
»Var af *den* jeg saa betagen?
Hvilken uanseelig Fugl!

Hvilke graa, beskedne Fjere,
til saa dragende en Røst!
Jævn og simpel - ikke mere,
kun et mægtigt Sangerbryst!«

Gaa derud i Aften Kjære,
fryd Dig atter ved dens Sang!
Men lad Elskovs Sanger være
helst i Skygge Dagen lang!

Billed-Texter. Til givne Tegninger.

I. *Nisse-Frieri.*

Far Niss, Far Niss! her ligger jeg
alt paa min grønne Hose:
vær mindelig, sig ikke nej,
skjænk mig din kjønne Rose!

Hun er saa sød, det lille Pus,

udi sin grødgraa Trøje!
Hendes Glugger er som Aaleblus,
hendes Bryst som Jellinge-Høje!

»Og siig mig, Du Svend Viderik,
»har Du at bide og brænde?
»Er Du en Drukkendiderik,
»saa faaer Du aldrig hende?«

159

Nej, nej, Far Niss, vær I kun tryg,
jeg er en holden Frier,
har Part i Mosekonens Bryg
og Taagespinderier.

Paa Kræfter er jeg ikke lens
og dreven nok i Faget:
det var mig, der slog Boldt med Møllerens Jens,
I véd nok - over Taget!

Jeg har i min Tjeneste Lygtemænd,
naar Vinteren er over;
og til at feje Kjældereren
har jeg en Muldvarpesjover.

Jeg boer hos Kæmpen i Højen hist,
vi har en Steenstue sammen;
men han er en Dødbider, stum og trist,
mig lyster bedre Gammen!

- Far Niss, han mumler frem et Ja
og klør sig lidt i Nakken:
»Hør saa, hvad Medgift I skal ha'
»foruden Hus i Bakken!

»Dig giver jeg en Lue ny,
»saa rød som Storkens Bene;
»og hende vil jeg lade sy
»tre Hagesmækker rene.

160

»Og Huset fylder jeg med Sul
»af lækre Pindsvinstryner;
»fem Kander Porse-Øl til Jul!
»og fire Kjærulds Dyner!

»Kun ét Du sige mig endnu,
»saa skal Du faae den Lille:
»forstaar som alle Højfolk Du
»den Nissekunst at drille?«

Da lo ung Viderik Kluk i Kluk,
han skelede til Stokken:
Aa jo, Du gamle Nissebuk,
vi høre med til Flokken!

Vi *har* holdt Bryllup, hun og jeg,
saa ganske i det stille,
men - bare for at vise Dig,
at vi forstaar at drille!

II. **Hund og Krage.**

Snap, med et lækkert Been belæsset,
har netop lagt sig ned i Græsset;
bestemt forresten paa at gi'e sig Tid,
han ta'er sig just den første Bid, -
da Kragemo'er,
161 der ellers højt i Poppelpilen boer,
men, som det synes, ønsker *Snap* i Tale,
med Et ham napper i hans kjønne Hale, -
Skandale!
Vor Ven, som har i Tænderne sin Skat,
sig vender brat,
og nøjes foreløbig med at knurre;
men for tilbørlig at forpurre
slig Næsvished fra Revl og Krat,
han mener, der bør bjæffes lidt,
og bjæffer vredt.
Det virker; - ja men Benet dratter,
og Kragefatter,
der Ejendomsretten lidet skatter,
og kommer til som ved et Træf,
han har just ventet dette Bjæf;
og da der bjæffes atter,
vips er den sorte Skjælm afsted,
og Benet med,
i Sikkerhed paa et af Gaardens Tage;
og da jo Krage søger Mage,
har *Snap* den Ærgrelse at see de to
med samt en heel Deel andre sorte Ka'le,
der alle er i »Internationale«,
i Mag og Ro
slaa i hans lækre Kjødbeen Næb og Klo.
Han selv maa slikke paa sin Hale,
og døje *Snips* højst ondskafulde Tale:
»Det gik nok fløjten, Benet! trøst Dig Du,
Du har jo fire Been endnu!«

Tamt og vildt.

Padre Giuseppe, han er ikke magelig,
naar Livet han kan gjøre sig behagelig',
og da han tilmed troer sin Mave svagelig,
saa har han længe spekuleret paa
Forandring i sin vante Kost at faae.
En Padre, kort en Mand, som der er Aand i,
bli'r reent stupid af al den Macaroni, -
lidt Fuglevildt, en And, en Bekkasin

med samt lidt bedre Vin,
det var for Aand og Krop som Medicin!
Han trommer paa sin Mave,
og kalder saa paa Beppo, Husets Slave.
»Hør Beppo, giv mig Hat og Paraply,
vi vil paa Jagt, kast Bøssen over Nakken,
og saa af By
hinsides Bakken
til Stranden - Du kan tro mig, dér
er mere Fuglevildt end her,
hvor knap man øjne kan en Hønsefjer.«
»Men der er vaadt ved Stranden, Far Giuseppe!«
»Saa skjørter man blot op, min gode Ven,
tænk Dig, om vi fik kapret os en Sneppe!«
- Snart er de langt fra Gaderne,
ved Stranden hist, paa Måderne,
hvor Fuglevildtet søger. Dagen gaar,
en stakkels Spurv de faaer;
men den er og det hele,
og det er grumme lidt at dele.
Hver Gang en Vildand kommer dem paa Skud,
163 vor Padre gjør et Sæt og raaber: »Skyd,
skyd Beppo, skyd!« og med sin Skjærm rumsterer,
saa Byttet echapperer,
skræmt op i Tide ved den Lyd.
Langs Stranden gaa de hjem, vor Padre vred,
og da han er saa nogenlunde fed,
badet i Sved.
Men da de komme nær ved Baadehavnen,
ret ud for Bavnene, -
lige for Næsen
af vore Jæg're viser sig et Væsen,
der svømmer som en And og er en And.
»Skyd, Beppo, skyd!« vor Far Giuseppe hvisker,
og Beppo skyder, rammer, op den fisker.
Flux, som i Anelsen om noget galt,
vor fromme Fader Byttet snapper
og Paraplyen om det sammenklapper.
Med uvant Hast han naaer sit lille Køkken,
og for sin Kogerske og Fejerske,
sin gamle Plejerske,
han priser der i høje Toner Lykken,
der vel en Stund ham vendte Ryggen,
men dog den rare Vildand bragte ham.
»Madonna!« raaber hun, »den er jo tam!«
»Da var den vilter nok, saa Skam, -
men tamt og vildt er nær i Slægt,
lad os nu bare faae den stegt!«
Som sagt, saa gjort; og brun og mør er Anden.
Den næste Morgen kommer Ejermanen,
hans Sognebarn, og kræver strax Erstatning.
Vor Padre svarer ham med Fatning:
164 »Først er den skudt som andet Vildt i Stranden;
men dernæst - har jeg denne ene Gang
af Jægertrang
gjort *vildt* af tamt, saa har jeg Kræfter spildt
paa her blandt Jer at gjøre *tamt* af vildt.
Du var en vild Krabat, min Christoforo,
og lovløs nok var mangan Gang din Moro;
men ved Madonnas Hjælp jeg fik Dig tam;
og derfor veed jeg vist, Du under ham,
din gamle Padre, dette lille Offer!«
Christoffer
klør sig bag Øret, - men da virkelig,
han havde været lovlig vild,
før han blev kirkelig,

saa slog han til,
gav med bevæget Stemme
sin Skriftefader fuld Absolution, -
og saadan slap vor Padre af sin Klemme.

IV. ***Naar jeg bli'r stor.***

»Naar jeg bli'r stor,
saa vil jeg selv være Far og Mor!
saa vil jeg ikke sidde paa Skjødet.
saa vil jeg selv komme Smør paa Brødet,
ha' Lov at gjøre alt, hvad jeg vil,
og ha' Lov at grise mig rigtig til!

165

Naar jeg bli'r stor,
saa vil jeg -bo, hvor Rasmus boer!
lige saa tæt ved Svinestien,
saa jeg bestandig kan kige i'en, -
ja, det er sikkert, naar jeg bli'r stor,
saa vil jeg være Svinemajor.

Som Rasmus ? Nej!
Næ, jeg vil heller være Lakaj!
Saa kan jeg frit komme op at kjøre
og tjene mig mangen en dejlig Øre
og kjøbe mig Grise selv, om jeg vil, -
ja, Sukkergrise med Fløde til!

- Om fire Aar
er jeg saa stor som min store Bror!
Saa vil jeg ikke hedde den Lille,
og saa skal Peter mig aldrig drille
eller spærre mig ind i en Faarefold
og kalde mig for en Buxetrold!

Naar jeg bli'r stor,
saa skal jeg knubse min store Bror,
saa kan han tro, jeg skal ham kuske,
og »Buxetrolden« skal nok jeg huske;
siger han'et een Gang til, ja saa,
saa vil jeg ikke ha' Buxer paa!«

166

V. ***Pigen med Katten.***

Naar kun hun har sin store røde,
utrolig søde,
fløjelsbløde
mustachesmykte Missekat,
saa vrager hun Alverdens Skat.
Hun er Slavinden, *han* er Herren:
hun vifter ham for slemme Myg,
hun vogter ham for Hvalpes Snerren,
i hendes Skjød er »Cæsar« tryg.
Snart bli'r Ninetta baade stor og smuk,
faaer Pil i Haaret, - mulig Pil i Hjertet,
og bli'r til dagligdags beværtet
med unge Flødeskjægges kjælnes Suk, -
hvo veed! Men Et jeg ganske sikkert veed
Den gamle Flødeskjæg paa Skjødet,
paa *ham* hun har sin første Ømhed ødet,
han er Ninettas første Kjærlighed!

167

Møllen og Kirken.

Jeg veed et Sted i Lunden
ved Højskovens Bred,
hvor Bøgebanken skraaner
mod Mosedraget ned;
dér tegner sig et Billed
i Bladrammens Grønt:
en Landsby med sin Mølle,
saa hyggeligt og kjønt.

Den rappe Møllevinge
mod Luftens lyse Mur,
den er mig som en Viser
paa Tidens travle Uhr;
den raaber mig imøde:
Brug Tiden, mens Du kan,
thi Du er ikke altid
i de Levendes Land!

Og Kirken rødmer dobbelt
i Aftensolens Skjær,
og Bedeklokken kalder
fra Arbejd Enhver;
168 den maner alle flagrende
Syner til Ro;
den taler om Freden,
om Haab og om Tro.

Den første Gang, da Møllen
slog ud de Vinger to,
da syntes mig, den røved
mig Kirkens stille Ro;
den tvang sig ind i Rammen
som Uro til Fred, -
nu høre de mig sammen
som Tid og Evighed.

I Høst.

En stille, høstlig Brusen
igjennem Bøgeskoven gaar,
og som en Vinges Susen
gjør Leen Skaar i Skaar;
og Luftens Bølger kløves,
thi Storkens Unger prøves
højt over Bondens Gaard.

Det høje Havedige,
hvor Hyld og Rose blomstred nys,
har ødt sit Blomster-Rige,
og slukt sit Kongelys;
169 men Bærret har sin Sødme,
og Æblets Kind faaer Rødme
fra Solens sidste Kys.

Og Tidseltoppen dunes,
som om det var til Bomuldshøst;
og Hasselnødden brunes,
til alle Smaafolks Lyst.
Med Blomster faaer det være,
thi nu vil Alting bære,
og række frem til Høst!

Jeg elsker, hvad der trives
og sætter Frugter i sin Art,
selv om det ikke drives
til Modenhed i Fart!
Jeg hader, hvad der gjærer,
naar kun det sætter Blærer,
og aldrig bliver klart!

Men, nu er Frugtens Time:
den kjerner sig fra Dag til Dag;
med hver en Solestrime
faaer Farve den og Smag;
og om end Regn kun skyller,
med Safter den sig fylder
i dybe Aandedrag.

Du skønne Livets Orden,
at der paa Foraar følger Høst,
at der er meer end Vorden,
170 og meer end Ungdomslyst:
Bring Korn i Lo og Lade!
bring Frugt bag dunkle Blade!
bring Hjertet Fred og Trøst!

Korn i Hus.

Stormen jog,
og Regnen slog,
og Sæden gik i Leje;
lagde sig langs Jorden lavt,
heel vanskelig at meje.

Skyen veg,
og Neg ved Neg
omsider stod i Trave.
Da der skulde kjøres ind,
kom atter Alt af Lave.

Dag paa Dag
med Tordenbrag
det pidsker ned og skyller;
- bryd dog frem Du kjære Sol,
og redd den rige Mylder!

Bonden gaar
med Hagl i Haar,
mens Hjertet i ham sukker;
171 flytter paa de vaade Ax, og mod Vorherre mukker.

Ax og Mand
staa halvt i Vand, -
ak, meget vil der spildes!
Mangt et Baand maa løses op,
og mangt et Neg maa skilles.

Dog tilsidst,
med liden Brist
der læsses kan og kjøres;
Blæst og Sol gjør fælles Sag,
og alle Hænder røres.

Fulde Læs
gjør høje Hæs,
alt under Sang og Trallen;
Riven gaar i Pigehaand,
til lystig Pidskeknalden.

Men om Land
fra Mand til Mand
det gaar med Hovedrysten:
Kornet fik vi vel i Hus,
men vanskelig var Høsten!

Dog er der En, som har det værre
med sine Neg at faae i Hus, -
og denne Ene er Vorherre!

172

Vi kastes om i Døgnets Rus,
og gaa som Sæden lavt i Leje
for vore Lysters vilde Sus;

og naar omsider vi os neje
for Ham og for hans stærke Haand,
og give os hos Ham i Pleje;

og naar i Kjærlighedens Baand
han flokker de forkomne Sjæle,
og la'er i Lykkens Sol os dvæle,
og aander paa os med sin Aand, -

da er vi snart igjen et Bytte
for vantro Hovmods Regn og Rusk;

Guds Sol var os til liden Nytte.

Naar da som Markens vaade Dusk
vi er paa Veje til at drukne,
og under Tvivlens kolde Lyn
Livskjernen i os ved at mugne,
et skjærende, ynkværdigt Syn!

Da maa sin arme Høst Han skjøtte,
og lade sine Engle flytte
Neg efter andet møjsomt om:
fra stoltest Smil og Æresæde
til Tiggergang og Taarevæde,
fra Rigdom og til Fattigdom;
ja stundum ubønhørlig skille
hvad gjerne sammen være vilde, -

173

Alt for sin Sjælehøst at væрге,
Alt for de dyre Ax at bjerge,
Alt for at faae sit Korn i Hus.

- O Herre, Du hvis Arm er mægtig,
trods Regnens Skyl og Stormens Sus
at gjøre spædest Kjerne vægtig;
som med et Pust fra Naadens Himmel
kan løsne af din faldne Vrimmel
Forfæng'lighedens valne Skimmel;
som bruger baade Sol og Storm
for os at fri for Rust og Orm, -

gjør Du os troende og glade,
og sank engang os i din Lade!

Ved Allehelgenstid.

Stærkt det gaar mod Allehelgen,
Skoven staar for Blæsebælgen.
Stormen fylder sine Lunger,
vildt sit Rekviem den sjunger.

Og den rusker Skovens Stammer,
og det gule Løv den krammer -
hej, hvor det maa op at danse,
vinde sig til visne Kranse!

174

Og sit Plyndringsværk den skuer:
Lundens Højsal uden Buer!
Men en Løndom har den røbet:
Knoppen blinker alt i Svøbet!

Ingen Fuglerøster klare!
Ingen Blomster til at friske!
Skoven kan ej længer svare,
Skoven kan ej længer hviske.

Men ihvad den end maa friste
tale dog de Knopper spæde,
tale dog de stumme Kviste
Fingersprog om Vaarens Glæde.

Vil Du med blandt alle Helgen
i de Frelstes hvide Skare,
maa Du først for Blæsebælgen,
maa Du først i Storm og Fare.

Vil Du ved en Vaar Dig fryde,
maa Du først en Vinter friste!
Vil Du nye Blade skyde,
maa Du først de gamle miste!

Et for et dit Løv maa falde,
til Du mistet har dem alle;
Døden maa Dig overmande,
Støvet maa med Støv sig blande

175

Tro blot fast paa Foraarstiden
midt i Allehelgens-Striden, -
grønnes skal Du da med Ære,
og en evig Sommer bære!

Vierwaldstädter-Søen.

Jeg saae Dig i Dagens fulde Glans,
et Tæppe med gyldne Traade,
med alle de granklædte Bjerges Krans,
med blinkende Vovers Straaledans
om de snehvidt teltede Baade.

Jeg saae Dig ved Nat i »Føhn« og Slud,
naar det sprøjted mod Klipperanden,
naar Bølgerne vendte det Hvide ud,
og Skyggerne mødtes med stærke Bud
fra den ene Bred til den anden.

Jeg stod i din skraanende Fjeldskovs Ly,
jeg aanded Granduftens Sødme;
da sank Guds Sol i sin Rosensky -
som i en forklaret Verdens Gry
stod Fjeldet i glødende Rødme.

O maatte jeg end engang Dig see,
med »Pilatus« i Taager forvildet!
176 med Rutlis rislende Kilder tre,
med lyse Lier mod Uris Snee,
med Vaar i Vinterens Billed!

Ved Syriens mørkeblaa Middelhavs-Strand,
hvor Pinjeskoven ender i Bejruts gule Sand,
hvor Franker og Tyrk deres Lystridt ride,
der holde to Ryttere Side om Side.

Den Ene er en Engelskmand med Blanco-Credit,
med højbaaren Titel og Staldkarlesnit;
den Anden er en kaffebrun, kraftig Beduin,
lidt Ridder, lidt Røver, men mandig og fin.

Den Ene er om Hagen saa glat som et Æg,
den Anden har et gnistrende kulsort Skjæg;
den Ene har Turban, den Anden har Hat,
de er saa forskellige som Dag og Nat.

Vor Engelskmand vil købe Araberens Hest,
med den vil han ved Derby engang gjøre Blæst;
og hvad den skal koste, det er ganske det samme,
hvis dér den kan gjøre de Andres tilskamme.

Dens Gang er som Gazellens saa flyvende let,
af blinkende Pjastre er Manken et Net;
dens Hud og dens Haar er af sølvgraa Lød,
som Silken saa blank og som Fløjlet saa blød.

177

Araberen fører den ved Uldtøjlen blaa,
som angst, at dens Skjønhed man ej tilfulde saae;
»Hvad hedder den?« Kamar! »Hvor gammel?« Syv Aar!
See, see dog hvor kongeligt hun staar og hun gaar!

Og saa vil jeg sige Dig en Hemmelighed,
som Ingen uden jeg og min ældste Søn veed:
Er Fjender Dig efter som flygende Sande,
saa rør ved den Haardusk, som frynser dens Pande!

Da kjender den Tegnet, den veed det har Il,
den farer afsted som en flyvende Pil,
den strækker sin Hals som en Trækfugl paa Vej,
og traad' den paa Blomster, de fornam det vist ej!

»Hvad skal den saa koste?« Da sortner han brat,
hans Tasmørke-Blik bliver Midienat.
Først langt om længe sin Taushed han bryder:
Det veed kun Allah - kast her hvad Du byder!

Men Briten ruller ud en Tut fuldvægtigt Guld,
- da kommer der Glød i de sorte Øjnes Kul.
Hvad Kappen har fanget, paa en Steenblok han helder;
titusinde Pjastre han med Øjnene tæller.

Meer, mere! han raaber; og i Skyggen af Pinjer
ruller ud i hans Hænder den næste Tut Guinjer:
begjærligt hans Blik, som en Bi suger Sødme,
inddrikker de blinkende Guldstykkers Rødme.

178

For lidt! Men ej Kjøberen synderlig tinger;
den tredje, den fjerde Rulle Guldpenge springer.
Da nikker Beduinen, med Summen tilfreds;

han skotter til Kamar - Hvornaar mon vi sees!

- Baronen vil have den med sig paa Timen,
han trækker af Lommen Silkegrimen;
og nu skal da Kamar føres afsted,
dens forrige Herre maa hjælpe dermed.

Han stryger dens Mule; han klapper dens Man:
see paa Dig, det maa jeg endnu et lille Gran!
Men altsom han møder dens velkjendte Nik,
et Væld af Erindringer dugger hans Blik.

Nej aldrig, nej aldrig jeg sælge Dig vil, -
din Skjønhed maaskee jeg kunde købe mig til,
din Troskab - nej den kan ej købes med Guld,
om saa jeg fik hele min Bygpose fuld.

Han sparker til Dyngen, saa det klinger igjen,
i et Nu har han Fødderne tæt om dens Lænd,
han rører dens Haardusk som af Ængstelser fuld, -
en Fjende er efter ham, hans Tørst efter Guld.

Der bølger en Støvsky langs Havstokkens Bred;
da Skyen er borte, er Rytteren med.
Herr Engelskmanden stirrer saa stum som en Grav:
Den Dumrian! den Morian! hvor, hvor blev han af?

179

Fest-Sange.

I. Til H. C. Andersen. 2. April 1875.

Et Leve for Helten af anden April,
skjøndt aldrig han løsned Kartover,
som vandt sine Sejre i Taarer og Smil
paa Hjerternes Kongedybs-Vover!

Den ældgamle Skude fra Fantasmus' Land,
med Fader Æsopus i Stavnen,
fik *Du* til at svømme som Svane paa Vand,
den lagde Du dristig af Havnen.

Et Barn kunde entre din Eventyr-Boug,
saa lavt laa paa Strømmen din Snække;
men Korsvimplen flagred' fra Slyngrosens Toug,
og Guld laa der dybt under Dække.

180

Du takled med Lune, Du tætted med List,

og snart var Du klar til at sejle;
dit Mandskab Du hyr ed fra Kjælder og Kvist
og blandt de notableste Snegle.

Og hos sin standhaftige Tin-Kammerat
stod Storcken med Luntten i Næbet;
og Spillet begyndte, da Alt var parat,
da Nissen var taget paa Slæbet.

Og Fjenden? Ja Fjenden var trangbrystet Spleen,
med eenøjet Madstræv til Fører;
men lystigt Du fyred, til Sejren blev din,
Du dundred for døveste Ører.

- Nu trindt over Verden de halvhundred Aar
din Eventyrsnække mon drage!
Thi takke vi Chefen med graanende Haar:
Gud glæde din Alderdoms Dage!

II.

Ved Indvielsen af N. Zahles Skoler.

10. Oktober 1877.

For Barn og for Jomfru paa Barndommens Skje!
et Hjemsted vi her ville vie,
hvor voxte de kunne til Legem og Sjæl,
og lære at tale og tie!
181 For Virksomheds-Sansen til Hjemmenes Held!
For Hjerternes Lytten ved Livskildens Væld!
For Martha saa vel som Marie!

Og gid det maa fostre en kvindelig Slægt
ved Kundskabens sundeste Brønde,
som lydig gjør Søgnedags-Gjerningens Ægt,
som Søndagens Lovsang vil nynne!
Saa kjendes det maa i vort sygnende Land,
at Thyra har Døttre i Mod og Forstand,
og Dagmar i Reenhed og Ynde!

Og er det, hvor Volden har hegnet vor By,
at Huset vi kranse og bygge,
da hente vor Skole i Vielsens Gry
af Voldstedet Varsel om Lykke:
At selv den vil vorde vor Ungdom et Skjold,
at selv den vil højne en levende Vold
om Alt, hvad der groer i dens Skygge!

Og kosted' det Arbejd og Taalmod og Tid
de Mure at grunde og tætte, -
hav Tak da enhver, som gav Stenene hid,
og hver, som dem lagde tilrette!
Men højest en Tak til vor Fader og Gud,
og dybest en Bøn, at han fører det ud,
saa Plantningen Frugter maa sætte.

III.

Ved Præsten P. A. Fengers Embeds-Jubilæum. 15. Juli 1877.

I Livets Gry Du fandt din Herre,
da Jesu Venner var de Færre;
ham gav Du Haandslag i din Vaar,
ham blev Du tro til isgraat Haar;
og trøstig ud paa Dybet fo'r,
og kasted Garnet paa hans Ord.

Og altid fandt vi Dig den Samme,
ja som en Jule-Granestamme
i grønne Vaar, i Vinter hvid,
med rigest Haab i strengest Tid.
Og, som din Kirke blev dit Hjem,
var Du den Samme og i dem.

Og alt som klartes Troens Kjerte,
kom liflig Stilhed i dit Hjerte,
saa efter Stridens Piledryss
Du kunde skifte Broderkys;
thi Kjærlighed af Troens Grund
Dig blev en fredlyst Rosenlund.

Hav Tak, vor gamle Sjælehyrde,
som bar saa trofast Dagens Byrde,
og gav os i saa jævn en Skaal
saa sundt et Ord paa Kingos Maal!
Og Tak for det som er saa svært,
fordi Du er som Du har lært!

183

Thi vil vi os med Dig forene
i Bøn til Ham, vi Alle tjene:
Han signe Dig med Aftenfred!
Han lyse, naar din Sol gaar ned!
og bytte saa din Krone graa
med den, Sankt Stefans Øje saae!

IV.

Til Santal-Missionæren H. P. Børresen. Ved hans Afrejse 21. Novbr. 1877.

Du, som i din Barndoms Dage
leged paa den danske Strand,
tag en Hilsen med tilbage
til det fjerne Gangesland!

Ej fra Bøg og ej fra Birke,
dem de ikke kjendes ved, -
fra Ansgars og Kingos Kirke,
fra den danske Menighed!

Sig dem, at paa Christi Stamme
er vi kun en ældre Green;
Troen, Haabet er det samme,
Kjærligheden er kun een!

Ak, i Støvet samme Leje, -
Slangens Yngel ogsaa her!
Dog til Naaden samme Veje,
og til Korset lige nær!

184

Naar med Sang de Herren love
paa en hellig Juledag,
sig dem i de dybe Skove:
Vi er under samme Tag!

Sig dem, at naar Mangostammen
har sin Foraarsblomst bered',
har med Bøgens Folk de sammen
Paaskemorgens Fryd og Fred!

Sig dem, vi har sammen Daaben,
sammen Altrets Naadefavn!
samme Kamp og samme Vaaben,
samme *Bøn* i Jesu Navn!

- Hils hver Sjæl, som pintseglødes!
Signe Gud din Sædejord!
Maatte vore Røster mødes
i det store Englekor!

185

Mumie-Kornet.

I Pyramidens gamle Mumie-Grav,
som paa et Rev fra svundne Tiders Hav,
er fundet Korn fra Tusindaar tilbage,
der nys for Dagen bragt, i Mulden lagt,
har sine gyldne Ax mod Lyset strakt,
selv avlet - tænk! - i Faraoners Dage.

Den sorte Mumie med sin stramme Hud,
ret som et Svøbebarn i snøret Skrud,
den er et Vrægebilled kun af Livet,
der praler med en løjet Varen ved,
men taler højt dog om Forgæng'lighed,
ved Baand og Balsamering kunstig stivet.

Men Hvedekornet i sin haarde Skal,
der grønnes efter Aar i Tusindtal -
med det et Livshaab over Graven vugges.

Kan Kornet leve, skal da Sjælen dø!
Er ikke Sjælen meer end mange Frø?
Blev den kun tændt, for hastelig at slukkes?

186

Du, som staar kold og stum ved Dødens Sti,
og Du, som troer, at Alt er dér forbi,
læs dog, hvad Mumie-Kornets Spirer skrevel!
Glem hverken Graven eller Gravens Frø,
men lev som den, der visselig skal dø!
og dø som den, der visselig skal leve!

Spørgsmaal.

I som sige: der er ingen
levende, retfærdig *Gud!*
Nyde Livet, det er Tingen,
følge sine Lysters Bud!
Er det *dermed*, I vil trøste
den, som sidder arm og ene?
Vil I *dermed* sjæleryste
en forvildet Magdalena?

I som sige: *Synd* er Lysets
lovbestemte Følgesvend,
saa naturlig just som Skyggen,
saa nødvendig just som den, -
Er det *dermed*, I vil tvætte
Blodet af en Morders Hænder?
er det *dermed*, I vil slette
Kains-Mærket, naar det brænder?

I som sige, at hos Ormen
ender Aandens Vej og Sti!
187 at med Døden Alt er ude,
evigt Liv en Fantasi!
Vil I *dermed* tørre Taaren,
og de Lidende husvale?
Er det *derom*, I ved Graven
til de Sørgende vil tale?

I som ej vil *tro* men *vide*,
veed I vel, at Eders Tro
aldrig over Jordens Kvide
spænder Buen til en Bro?
Er det ej en Tro alene
for de Rige, Glade, Rene?
Løser I os Livets Gaade
uden *Synd?* og uden *Naade?*

Den trange Vej.

Hvorfor er Vejen vel saa smal
til Himmeriges høje Sal?
For at jeg ej skal sovne ind,
som laa jeg under grønne Lind!

Den er saa trang, den er saa smal,
at jeg skal vogte mig for Fald,
og kaste alle Byrder af,
som kunde vælte mig i Grav, -

188

og ræddes for den dybe Elv,
og ikke lide paa mig selv,
men længes efter Ledebaand,
og række efter Herrens Haand!

Den er saa trang, den er saa smal,
den Vej til Himlens høje Sal,
fordi den kun skal rumme to:
min Gud, og saa mit Hjertes Tro.

Gjertrud Rask.

Hvem var hun? *Hans Egedes*,
Grønlænder-Præstens Viv!
som bytted Norrlands Præstegaard
med eskimoisk Liv;
som fløj over vilde Vande
paa Haabets vaade Vinge,
for Is-Ørknens Sjæle
et Fredens Ord at bringe.

Her himles hun i Baaden
paa Fjordens kolde Skjød,
under ludende Isbjerg,
som truer Alt med Død;
selv istand at bære,
ja smelte ved sit Hjerte,
hele høje Bjerge
af Mishaab, Nød og Smerte.

189

Dér sidder hun i Hytten
og holder ud et Tørn
i Osen af vel hundred
trannede Grønlænder-Børn!
Hun skimter et Guds-Billed
bag Øjets Taageramme;
saa lærer hun dem trøstig
et Fadervor at stamme.

Her er hun paa en Valplads,
hvor Helte vilde fly,
blandt koppesyge Kvinder,
hvem *Egede* gav Ly.
Mens hendes gjæve Husbond

maa bære ud de Døde,
de Døende hun trøster
med Livets Morgenrøde.

Og gik i Kolonien
det høje Rædselsraab:
Nu dø vi Hungersdøden,
vort Meel er sluppet op!
hun pakked ej sin Kiste,
da Tønderne blev tomme,
hun tro'de fast og frejdig,
at Skibet *maatte* komme!

Og ej blev hun beskæmmet:
fra Havet kom der Brød!
Og aldrig var hun haabløs
i nogen Slags Nød;
190 var Modgang ved at isne
Hans Egedes Pande, -
i hans Hustrus Sjæl
var der aabent Vande.

Ak, da han træt og mødig
lod staa fra høje Nord,
da havde han i Stormen
sin Hustrus Lig ombord.
Men knælende han takked for,
paa Danmarks milde Strande,
at *hun* havde fulgt ham
over de vilde Vande.

Og var hun ingen Thyra,
der bygged Vold og Værk, -
af Troen paa Guds Naade
hun selv blev tømret stærk!
mod Hedningmørkets Hære
hun rejste Hjemmets Virke,
mens hendes fromme Husbond
bygged i Snee Guds Kirke.

Og var hun ingen Dagmar,
som gav de Fangne løs, -
bundne Børnesjæle
hun løste med et Kys!
Og var hun ej Margrete,
som fletted Et af trende, -
Tro og Haab og Kjærlighed,
de tre blev Et hos hende!

191

Du højbaarne Kvinde
med det borgerlige Navn,
Dig elsker jeg, og Alle,
som med et Kors i Favn
stod Kjærlighedens Forpost
i fjerne Eensomheder, -
Ham, der gav Jer Styrken,
ham elsker jeg i Eder.

Glem og husk!

Glem Døden, naar det gaar tilstorms,
hvor Ærens Fane vajer!
Glem Døden, gaar det mod et Vorms,
hvor ej der kæmpes for en Forms
men for en Sandheds Sejer!

Men naar i Lidenskabens Brand
Du blusser op og gløder,
og naar i Lykkens Glemmeland,
og strenge Tiders Ørkensand
Dig Fristeraanden møder;

Da *husk*, vi er som i en Baad
paa Verdenshavets Bølge!
At Livet hænger i en Traad, -
at Synden, som er Dødens Braad,
har Dommens Dag i Følge!

192

Ja glem ej Døden, husk den vel,
naar Sol i Havet dukker;
naar Mørket vider sine Skjel,
og naar Du selv i sene Kveld
din Sengelampe slukker!

Thi Mulmet, naar det vælder ud,
og jager Aftenrøden,
det dunkle, stjernesaa'de Skrud,
det fik af alle Sjæles Gud
den Indskrift: Glem ej Døden!

Effata!

»Effata!
Lad Dig op!«
lød det, mens den Døve stirred;
og den stumme Læbe dirred,
da det klang: spring op, spring op!
Og det smelted om hans Øre,
og hans Tunges Hylster sprang,
og han mægted selv at høre
Læbens løste Takkesang.

»Effata!
Lad Dig op!«
lyder endnu Frelserrøsten,
til i bange Sjæle Trøsten
193 fanger Liv og sætter Knop;
aabner end mit lukte Øre,
døvt af Verdens tomme Larm;
skal endnu min Læbe gjøre
vidneglad og vidnevarm.

»Effata!
Lad Dig op!«
Det er Skaberordets Søster!
Klang af Foraarsvindens Røster

gjennem Skovens nøgne Top;
Klang af Foraarsregnens Draaber
over Bøgens lyse Skud; -
det er det, som Solen raaber:
Effata, spring ud, spring ud!

»Effata!
Lad Dig op!«
Almagtsord med Løndomsruner,
Gjald af Dommedags Basuner
over Jordens Kæmpekrop!
Bruse gennem Dødens Have
skal Guds store Effata,
og faae Svar fra aabne Grave
i et sødt Halleluja!

Træet og Grenene.

Gak ud i Skovens Hal, betragt dens Stammer!
Hvor højest forskjelligt Kuld dens Jord end ammer,
hver enkelt gaar igjen i sine Dele:
194 hver Kvist, dit Øje saae,
afbilder i det Smaa
sin Stammes Hele.

See Bøgekvesten gjør sin Moder efter!
og Egens Green, hvor knudret, fuld af Kræfter!
og Granens Foraarsskud, hvor rankt et Spiger!
ja Green og Kvist og Naal,
hver mod sin Eenheds Maal
ustandset higer.

Og vi, - vil vi paa Christus være Grene,
og suge Kraft og Saft af ham alene,
og lade os i ham med Væxt velsigne,
da visselig vi maa,
om og kun i det Smaa,
vor Vinstok ligne.

Da maa vi højnes over Tidselvrímlen,
og med vor Mester løftes imod Himlen,
og villigt bindes op mod Korsets Planke,
og efter hans Natur
Guds Faderviljes Mur
med Lyst omranke.

Da skal det kjendes, vi blev Christi Grene!
Hvad vi saa var, *hans* Kraft har gjort os rene.
I *ham* og udaf ham vi Frugter bære:
de Druer hedde Fred,
Taalmod og Kjærlighed,
hans Navn til Ære.

Bethanien.

Paa Oliebjergets jevne Skrænt,
mod Middagssolens Straaler vendt,
Du hænger som en Rede;
ej som en Rovfugls, vild og styg,
men som en Svalerede tryg,
den Alle gjerne frede.

Som den Du klinet er af Leer,
men over Dig det blomstersneer,
ja fast det blomsterlyner,
saatid Granatens Lueblad
med Mandelblomsten følges ad
i hulde Sommersyner.

Kom, gamle Pilgrim, hvil Dig her!
her hvilte Han fra Vandrefærd,
hvis Fodspor Du vil træde;
og Bjerget her, hvor Jesu Ven
i Klippegraven lagdes hen,
det Bjerg saae Jesus græde.

Paa sligt et løvrigt Klippesprang
har Martha staaet mangan Gang
med Haanden over Brynet;
og øjned hun ham langvejsfra,
hvor ivrig har hun sprunget da,
at faae sit Bord forsynet.

Og i en saadan Urtegaard
Maria har med opløst Haar
196 for Nattens Stjerner jamret
Ak, havde Herren været her,
da laa vist ej vor Broder kjær
saa kold i Klippekamret.

Men nu for Graven Jesus staar.
Han kalder, og den Døde gaar
linklædt af Hulens Mørke;
og snart han sidder med tilbords
som Vidne om et jordisk Ords
guddommelige Styrke.

- Hvi tier Sagnet om de Tre,
om Lazarus og Søstrene,
om deres Smil og Sukke;
mon den, hvem Herren kaldte frem,
var med paa Golgatha blandt dem,
som saae Ham Øjet lukke?

Og mon de drog i Verden ud
med Livets store Naadebud
i stærke, glade Hjerter? -
dog har vist Tanken ofte vendt
tilbage til den stille Skrænt,
hvor de var Jesu Værter.

Det ønsker jeg min bedste Ven,
et Hjem som hint Bethanien,
hvor Herren var som hjemme;
der stænger godt for Døgnets Vind,

men villig lukker Jesus ind
og lytter til hans Stemme.

197

Det frelser ej fra Suk og Savn,
men bæres Alt i Jesu Navn,
da er der Fred i Graaden;
og selv om Døden isne vil,
den lukker kun et Øje til,
den lukker op for Naaden.

»Asenindens Føl.«

De flokkedes omkring Ham
langs Oliebjergets Steen,
de raabte Hosianna,
de svang med Palmegreen;
de fulgte ham fra Vingaard,
fra Bod, fra Tempelskole,
og mellem dem der fulgte
var Asenindens Fole.

Den fulgte med sin Moder
efter østerlandsk Sæd:
hvor Aseninden vandred,
der maatte Føllet med;
og saadan den ydmyge
Drot vilde hylde,
at Skriftordet maatte
i Et og Alt opfyldes.

- Men 'en Lysning i Skrifternes
underfulde Skov,
hvor Naadevældet risler
over Sinais Lov,
198 den lokker mig, den drager
til at spørge og fritte,
til i Kjærlighedsdybet
bag Løvet at titte.

»Al Skabningen sukker
i Forkrænkelighed,
Al Skabningen længes
efter Børnenes Fred!
Naar Børnenes Herlighed
fuldt aabenbares,
skal Skabningens Trældom
til Frihed forklares!«

Det Lysglimt, det drager
mig svirrende Møl
til atter at spørge
om Asenindens Føl.
»Hvis Børnene taug,
skulde Stenene raabe« -
tør Dyret da aldrig
Befrielsen haabe?

Og hvergang jeg stirrer
i Dyrets Verden ind:
paa det plagede Trældyr,
den segnende Hind;
og hvergang mig glæder
den springende Ganger,
og hvergang jeg jubler
med Markernes Sanger;

199

og hvergang jeg skuer
i Øjet en Hund,
som tæres af Længsel
fra Skilsmisens Stund:
en Tjener, hvis Trofasthed
Sult ikke rækker,
et Dyr, hvem det Dyriske
længer ej lokker, -

da svimler vel min Tanke,
da tier min Mund,
men Hjertet, det hvisker
om Forløsningens Stund:
Den Sjæl, som i Dyreham
lider og længes,
mon den skal fra Livet
i Evighed stænges?

- Naar Herren holder Indtog
i Jerusalem, det ny',
naar alle hans Forløste
bær' Palmer i Sky,
naar Jordens Hosianna
faaer Svar fra alle Sole, -
mon da Han vil følges
af Asenindens Fole?

Røveren paa Korset.

Trindtom der høres Spottesange,
og Jesu Venner er saa bange;
200 en Eneste bekjender ham,
en angstfuld Sjæl, som Trøst behøver,
og det er denne arme Røver:
han trøster sig ved det Guds Lam.

»Vi faae kun, hvad vi selv forskyldte!«
det Angers-Ord af Hjertets Fylde,
det er hans Synds-Bekjendelse!
»Tænk paa mig, Herre, i dit Rige!«
- o, at han *Herre* turde sige! -
det er hans Tro's-Bekjendelse!

Han troer, at *Han*, som hos ham hænger,
hvis Fod og Hænder Naglen flænger,
saa fuld af Vaande, fuld af Skam, -
at *Han* er Konge, har et Rige,

at Kors kan vorde Himmelstige,
naar blot han holder sig til *Ham!*

Han troer, hvad Haabet kun kan rumme,
han troer, hvor Troende blev stumme,
han troer, hvor Intet er at see;
da faaer han og et Ord at høre,
som kan den Useligste gjøre
et »Paradis« af dybest Vee.

- O Gud! saamangen Frugt bag Løvet
har som et Adamsbarn jeg røvet, -
saa giv mig denne Røvers Tro!
Og hvisk mig i min sidste Time,
naar mine Synder om mig kime,
at ogsaa jeg hos Dig skal bo!

201

Vasen.

En Kunstner stod engang ved Smelteovnen;
det skønne Kar, hans Skaberevne danned,
det skal nu støbes, nu i denne Time.
Han havde ikke sovet mangan Nat
ved Tanken om sin end ufødte Skat:
det gjælder, om hans Form er rigtig stillet,
det gjælder, om hans Brændsel vil slaa til,
om let og lydigt Malmen smelte vil!
thi mægtigt er hans Værk, - i Kæmpe-Maal
han formet har en underdejlign Skaal,
og mellem Nymfer, mellem Løv og Blomster
hans Vase bæere skal et Gudebilled,
dannet af Mesterhaand: en skøn Apollo
med Solen som en Glorie om Panden, -
o maa nu Billedet paa Vasens Væg
blot træde frem i rene, klare Præg!

Der staar han hos den høje Form, paa Stigen,
mens Blæsebælgen puster, Ilden øges;
nu kun et Tegn - og Formens Dække løftes,
og alt det hede, glødende Metal,
som nu i denne Time støbes skal,
udgyder sig i fulde, varme Strømme,
som i et Persekar de røde Druer.
Ja, Formen fyldes; Vasens Fod og Bugning
de maa nu lystre smukt hans Kunstnersnille,
og runde sig saa ganske som han vilde.
Det lykkes for ham; just i denne Stund
maa hans Apollobilled lønligt fødes,
202 og vinde Skikkelse franeden opad,
alt som den tunge Strøm derinde stiger.
Ja nu er Gudens Bue kommet frem!
nu Haand og Arm I nu Skulder, Hals og Hoved!
han veed det, skjøndt han ikke skuer dem, -
velkommen Fostersøn, velkommen - Himmel,
nu mangler kun det Øverste mod Randen,

kun Lokkerne, kun Glorien om Panden!

Han seer til Ovnens. Ilden blusser lystigt,
og smelter lydig hvad den smelte skulde,
de blanke Masser, han lod kaste i den.
Men er der nok Metal - det sortner for ham,
mon han har regnet rigtigt - vee, hvis ikke!
Nej, Nej der er ej nok, der fattes noget, -
Afsted! Og som en Rasende han styrter
ind i sin Bolig, fulgt af sine Svende.
»Dér, dér! tag Fadene, tag Kar og Kruse
Alt hvad her er af Tin, - men skynd Jer, skynd Jer!
Nej meer endnu - tag Lamper, Kandelabrer,
Alt hvad her er af Bronze, skynd Jer Svende!
Nej Holdt, tag Sølv med, de svære Skaaler,
vælt det i Ovnens, før det er forsiide, -
det gjælder Glorien om Apollos Hoved,
det gjælder Kunstnerglorien om min Pande!«

Og som i Vanvid flyver han tilbage,
mens Blodet stormer heftigt ham til Hjertet,
langt raskere end nu Metallet flyder.
»Hæld i! Hæld i!« Og fra Stilladsets Tinde
han kaster, vælter Tin og Sølv og Bronze,
203 alt som det rækkes ham af rappe Hænder.
Til sidst han raaber: »Intet er for kostbart!«
og river sig sin bedste Skat fra Brystet,
sin tunge, gyldne Kjæde, Fyrstegaven:
»Gaa med, sæt Glansen Du i Glorien!«
Saa daaner han. Men Formen langsomt fyldes,
alt som det nye Malm af Ilden smeltes,
mens Svendene see til i lydløs Taushed.
Og da han vaagner af sin Feberhede,
paa Lejet, hvor hans Svende havde bragt ham,
af kjølet selv, som nu hans dyre Støbning,
og gjør sig stærk,
og vakler hen at see sit stolte Værk,
alt medens Formen tages fra hinanden:
da skuer han med henrykt Faderøje
sin Vase blinkende i Solens Straaler,
og fra dens Runding, mellem Løv og Blomster
i faste, uudslettelige Præg,
med Gloriens Straalelinjer klare, nøje,
sin Gudeskikkelse den stolte, høje!

Jeg læste noget Saadant om en Kunstner.
Da bad jeg i mit Hjerte: Giv, o Gud,
naar ved din Aand Du vil mit Hjerte danne,
og efter Sønnens Lignelse mig støbe,
at jeg maa villig række Alt Dig hen,
hvad til dit Naadeværk Du maa begjære:
Alt, Sølv og Guld, og Liv og Lyst og Lykke
Og lade al min Egenvilje smeltes
i Prøvelsernes Ildovn - om Du vil det -
204 til Tro og Haab og lydig Kjærlighed,
til fulde, varme Strømme Du kan bruge!
Støb til dit Rige af min Sjæl et Kar!
Men, ømmer jeg mig ved at give fra mig
den Malm Du kræver, ræddes jeg for Ilden,
- jeg veed det, veed det: Intet er for kostbart! -
O fyld da efter med din rige Naade,
at Jesu Billed dog maa vorde synligt!
Tag Hjertets Blandings-Erts for Sølv og Guld!
Urene Slagger tag for ædle Malme!
Ja *mindre*, Herre! - thi som Abraham,
der bad for Sodom og Ugdelige,

maa jeg bestandig sætte Budet ned. -
En lille Tro, en fattig Kjærlighed,
et bange Haab, en Længsel mod dit Rige,
tag dem for Lydighed og Kraft og Reenhed,
og nøjes for en Vase med et Leerkar!
Thi da din Hellige paa Korset døde,
da selv Du sagde: Intet er for kostbart!
Var det da ej, fordi din Kjærlighed
i *Leret* vilde Sønnens Billed møde?

Spirerne.

I bløde Spirer bag Hegn og Gjærde,
der vel er danned' som grønne Sværde,
men dog maa svaje for Vind og Vejr, -
hvor fik I Magt til at vinde Sejr?
205 Hvor fik I Kraft, med saa spæde Odde
at bryde Frostjordens haarde Skodde?
- En Hvisken mon gennem Sæden gaa,
det var, som svarte de Tunger smaa:

»Vi laa saa længe og længtes saare,
da faldt i Mulden en Medynkstaare,
og Solen drog os, og viste Vej:
kom kun, I Spæde, følg efter mig!

Han, som os kaldte, han gav os Kraften,
hvor skulde ellers vi Smaafolk havt'en!
Han har mod Lyset os Vej bered', -
hans Kraft fuldkommes i Skrøb'lighed!«

Præstevalget*).

I.

I sin Løvhytte sidder den gamle Præst,
beklemt i Sind;
han sidder ene, med Sorg til Gjæst,
trods Solens Skin
paa Neckars blinkende Vande.

* 206

Alt breder Vaaren sin grønne Dug
over Steen og Stok;

det unge Vinløv kysser ismug
Fa'r *Hillers* Lok,
og Ranker skygge hans Pande.

Men ak, han veed, det er sidste Vaar
han skuer dem!
det knuger ham, det er hans sidste Aar
i det gamle Hjem
ved Neckars smilende Vande!

Her havde han talt, fra Stol, fra Kor,
under Kirkens Tag,
hver helligt Lovens og Livets Ord
paa Herrens Dag,
viist Vej mod de evige Strande.

Og vandret mangen et mødigt Fjed
over Bjerg og Dal,
og bragt i Hytterne Trøsten med,
en Trøst meer sval
end Pustet fra Neckars Vande.

Men en Stund har ikke hans Kirkes Hvalv
ham svart igjen;
thi som et Espeløv Stemmen skjalv
og døde hen,
mens Mismod skygged hans Pande.

207

En snigende Hæshed stjal dens Malm,
brudt var hans Røst;
den kunde kun knistre som vissen Halm,
kun hviske tyst
som Neckars slumrende Vande.

- Den Gamle holder sig mod sin Stav,
et Suk han drog;
da folde sig Hænderne: Herren gav,
og Herren tog!
Hans Navn være evig lovet!

Og Harpen han henter af Krogen frem,
hans Ungdoms Lyst;
og kjæler for Strengene, stemmer dem,
til de faae Røst
og tør deres Toner blande.

Og kan han kun nynne og hviske selv,
blev Strømmen Grus,
saa lader han sjunge Harpens Elv
med fulde Brus
som Neckars vaarlige Vande.

Og som af en overrislet Eng
der Blomster groer,
af Tonevældet fra Harpens Streng
der fødes Ord,
trohjertige, fromme, sande.

208

Ja, al sit bævende Hjertes Tro,
sin Lid til Gud,
det Haab, som slaar over Angsten Bro,
han hvisker ud
over Neckars hviskende Vande.

II.

Langs med Floden
gaar i Havegangen
Hillers Datter,
let paa Foden,
lyttende til Klengen;
Haab hun fatter.

Fra de Dage
Klärchen maatte bære
Afskedstanken,
hendes Klage
mægted ej at skjære
Redningsplanken.

Sørget har hun,
skjøndt hun hos sin Fader
frejdig smilte;
Harmen bar hun
under muntre Lader, -
dybt den hvilte.

209

Hvorfor skal han,
end med friske Kræfter,
la'e sig jage?
Hvorfor vil han
villig give efter
for en Klage?

Ej fordi hans
Hyrderøst er lammet
og affældig!
just fordi hans
Hvisken har dem rammet
tidt saa vældig?

Sandru Venner
bad ham ikke vige
fra sin Rede;
kun hans Fjender,
Fjender af Guds Rige,
derom bede.

Skal han bytte
Hjemmet her og Haven
med dens Buer,
skal han flytte,
flytter han i Graven, -
og hun gruer.

- O men Klengen
lyder ej bedrøvet
fra hans Hytte!
210 Psalmesangen
dirrer gennem Løvet, -
hun maa lytte.

Faderrøsten
fanges af hans Datter
i dens Viften,
som i Østen

Kjenderøjet fatter
Kileskriften.

Selv bekymret,
inderlig Fortrøstning
op hun fanger:
Tro har tømret
Haabets høje Brystning,
skabt en Sanger.

- Mangen Aften
lytter hun bag Løvet
trang om Brystet;
mangen Aften
kommer hun bedrøvet,
vandrer trøstet.

Og sin Klade
glemte han derinde
tidt i Tanker:
Blyantsblade,
lagt for alle Vinde
mellem Ranker.

211

Mange Gange
læser dem hans Datter,
til hun kan dem:
Sang paa Sange!
lægger dem saa atter,
hvor hun fandt dem.

Klärchen vejer
Alt hvad hun skrev efter
paa sit Kammer:
tænk, hun ejer
fire Psalmehefter, -
Øjet flammer.

Og sit lange
brune Haar hun fletter; -
Ingen aner,
hun i lange,
gjennemvaagne Nætter
fletted Planer!

Valget truer,
nu er det paa Tide,
at de trykkes!
Let hun gruer, -
Fa'r skal Intet vide,
før det lykkes!

212

III.

»Hvad skal vi med den stumme Præst,
at faae en anden er os bedst!«
saa gaar iløn Parolen;

»Hvad hjælper det, vi *har* ham havt,
han kommer aldrig meer i Kraft
og aldrig meer i Kjolen!«
Og Menighedens lange Tog
med Spændesko og Spændebog
gaar nu til Valg paa Skolen.

Max Jürgel i en Broderflok
slaar ud med baade Arm og Stok:
Nu hævnnes vi i Fællig!
Jeg husker nok den Aftenstund,
han læste Texten mig, den Hund,
han vil nok være hellig!
Og *Hansel* han er Præsten gram,
fordi han er for verdslig ham, -
saa Grunden er forskjellig.

Og En, som kjender sin Tabel,
han venter af et Salg sit Held,
og sin Beregning stiller:
Naar Præsten faaer en Eftermand,
saa kjøber *han* mit Vingaardsland,
som Præstejorden skiller!
- Men mange baade Graa og Smaa
med Savn og Taarer tænke paa
»den kjære *Fader Hiller!*«.

213

I Græsset har en Flok sig strakt,
mens Sognets Ungdom holder Vagt
fra Trapperne til Svalen;
Max Jürgel skaffer sig et Krus,
og om det gamle Skolehus
er Latter, Støj og Talen, -
da Udkigsposten gjør Allarm,
og bringer dem sin Nyhed varm:
Nu kommer Specialen!*)

Men hist i Degnestuens Skjul
der sidder som en eensom Fugl
ung *Klärchen* gjemt bag Ranken;
hun hører Tramp af Træskohæl,
og føler Trampet i sin Sjæl
og i sit Hjertes Banken.
Nu flytter hun bag Døren hen,
og lytter til Forhandlingen,
som stod hun selv for Skranken.

Og Menigheden bænker sig,
til Hvisken Støjen sænker sig,
nu kom der Haand paa Roret;
thi Provsten er der, høj og klog, -
hos Skrivetøj og Bibelbog
han sætter sig ved Bordet.
Ung Klärchen er om Hjertet trang,
da efter Bøn og Indgangssang
han højlydt tager Ordet.

* 214

»Ja kjære Venner, som I veed,
til Valg i Eders Menighed
indstillet har sig Trende.
De To I har i Kirken hørt, -
I sagde selv, det var lidt tørt,
og det fik ingen Ende.

Den Tredje skulde mødt idag,
men han har skriftlig talt sin Sag,
nu skal I Manden kjende!

Og af sit Bryst han tager frem
og deler ud og rækker dem
en Haandfuld Psalmehefter:
»Syng med I Store, syng I Smaa,
maaskee vi da til Valget gaa
med nok saa friske Kræfter I«
Og med en kraftig, mandig Røst
han stemmer i af fulde Bryst;
de Andre følge efter.

Og sees det kan paa mangt et Blik,
at denne Sangstrøm Magten fik
at overrisle Sjæle;
ej blot at stemme andagtsfuld,
men frugtbargjøre Hjertets Muld,
saa Sæd kan Ukrud kvæle,
og drive Viljen frem mod Ham,
som saae vor Nød, og bar vor Skam
paa Korsets haarde Fjæle.

215

Da Sungen taug, om Manges Bryst
en Skal af Haardhed har sig løst
i Bøn og ærlig Anger.
Og Provsten bliver ved: »Nuvel,
er ej vi Alle lidt i Gjæld
til slig en Sjælefanger?
Ja han fik Davidsharpen, han!
sig, har vi i vort Neckarland
en bedre Psalmesanger?

Han søger Kaldet! han er svag,
og han maa fare lidt i Mag,
og have Lov at sjunge;
men han vil lønne en Vikar
- den samme, Fader Hiller har -
og læse med de Unge;
han er just ikke Taler, han,
men tro mig, ingen Trøstermand
I faae med bedre Tunge!

Forøvrigt, Eders Valg er frit, -
jeg veed ej Eders, veed kun mit.
Kom saa, og lad os stemme!«
Nej, Nej! Herr Special! O Nej,
Afstemning her behøves ej,
de Sedler kan vi gjemme, -
at vælge Andre var en Skam,
lad ham, den fromme Sanger, ham
iblandt os blive hjemme!

216

»Det vil han,« svarer Provsten rørt,
»nu da han selv sin Sag har ført, -
det *er* og *vil* han atter!«
og Døren aabner han paa Klem
og drager stakkels Klärchen frem:
»see her hans hulde Datter!«
Forbauset, mellem Smil og Graad,
det gode Menighedens Raad
nu Sammenhængen fatter.

Max Jürgels Bande knurrer lydt,
jo de er bleven artig snydt,
og vil en Ny begjære;
men Menighedens store Kreds
er just med Valget veltilfreds,
ja saadan skal det være:
Vor gode gamle fromme Præst,
han passer os just allerbedst,
og han gjør Sognet Ære!

Og *Klärchen* er saa bly og glad,
hun tænker paa hvert lille Blad,
som faldt i hendes Hænder:
et Løvtag af de Blade smaa
vil nu sit Hvalv om Hjemmet slaa,
- og Takkens Taare brænder.
Og Provsten klapper hendes Kind,
seer hende mildt i Øjet ind,
og sig til Sværmen vender:

217

»Ja Brødre, vides skal det dog,
at Præsten selv var ej saa klog
som Præstens lille Pige!
hun skikked mig den Psalmeskat,
som Eders Øjne op har ladt, -
men selv han vilde vige.
Han vilde fly fra Kald og Hjem,
han mente sig et Fattiglem,
og var dog blandt de Rige.

Tak Gud for Eders gamle Præst,
thi Trøsten *kviskes* allerbedst,
den Trøst som kan husvale;
og fik han Røst kun som et Siv,
om Kjærlighed hans hele Liv
kan højlydt føre Tale!
Guds Aand har nok i sagte Sus,
og tro mig, fra det Præstehus
Guds Fred vil sagte dale!«

I sin Løvhytte sidder den gamle Præst;
han er saa glad!
Ranken har Druer til høstlig Fest;
dens røde Blad
slaar nu sin Krans om hans Pande.
Han har sit Hjem, og sin Datterlil,
og Fred i Favn.
218 Men Würtembergs frommeste Harpespil
bar *Hillers* Navn
vidt ud over Neckars Strande.

Vinterens Begravelse.

Det er saa yndig en Foraarsdag,
det grønnes godt i vor Have,
nu tænker jeg vi med Rolighed

kan denne Vinter begrave, -
for nu er Vintren død, død!

Vi vidste længe, nu var han død,
da der kom Knopper paa Bøge,
men i sit Lagen han gik igjen,
han var saa slem til at spørge.

Dog tys, der kommer det store Tog,
der strø's med gule Blade;
om Kisten gaa de saa sørgendes,
men de er kisteglade.

Paa Laaget ligger en Vintergjæk,
som paa en Ordenspude;
og Faarekyllingen gjør Musik,
og alle Ugler tude.

219

I Følget er baade Ulv og Bjørn
og Stær og Stork og Svale,
og han har klædt sig i Sort og Hvidt,
for han skal holde Tale.

Men han kan ikke faae Lov dertil,
thi da han Vintren vil prise,
gjør hele Følget en gru'lig Støj,
vil ikke høre den Vise.

»Nej Gudskelov, vi blev af med ham,
og det var godt han døde,
han var en haard og en karrig Mand,
som gav os Sulteføde!

»Han plyndred hvor han kunde komme til,
med baade Vold og Rænker,
han tog de livsglade Bølger blaa
og lagde dem i Lænker!«

Men Stormen, Vinterens højre Haand,
han brøler ud som en Løve:
»Ja, blot I vidste, hvormeget Godt
iløn jeg saae ham øve!

»Hvormange Smaafolk i Jordens Skjød
han lagde varmt under Dyne, -
spørg I til Sommer de gyldne Ax,
det kommer nok tilsyne!«

220

Og tusind Smaablomster hviske tyst:
»Ja det maa vi bekjende,
om Vintren ej havde hjulpet os,
saa var vi død i Elende!«

Da raaber Stormen til Skovens Børn:
»Saa lad os være Venner,
nu skal jeg selv hjælpe med at saae
og være Vaarens Tjener.«

Og Alle synger en stille Sang
alt til den Gamles Ære -
men være glade og veltifreds,
det kan vi ikke la'e være,
for nu er Vintren død, død.

Et Møde i Rom* Aar 1510.

I.

For Mariekirkens Alter,
for det høje Tabernakel,
knæler ydmygt *Broder Martin*
i sin grove, brune Kutte.
Haanden støtter han mod Gittret,

* 221

sunket hen i dybe Tanker;
og han mærker ej den vimse
Lampetænders lette Fodtrin,
som med Oliekanden tripper
fra Madonna til Madonna, -
thi *hans* Bøn er varm og brændende,
og *hans* Lampe har sin Olie;
og han mærker ej den unge,
fine, fløjelsklædte Kunstner,
som med Blik mod Korets Hvælving
snart med Vennesmil betragter
Pinturicchios fromme Tavler,
snart med kyndigt Øje maaler
Buen her og Buen hist,
og i Fantasien bygger
baade Altre og Kapeller,
smykker dem med snehvidt Marmor,
blommer dem med Guld og Farver,
og i ranke Søjlens Skygge
planter et udødeligt Billed, -
Nej, han mærker ej de Andre,
Munken i den brune Kutte,
thi hans Tanke bygger ogsaa
baade Altre og Kapeller:
Altre, hvor der ikke læses
femten Messer i Kvarteret,
Kirker uden hundred Lamper,
men med hellig Alterlue!

Klokken ringede til Ave;
Folk begyndte ind at strømme
222 for at høre Solfaldsmessen,
Maleren var ved at vandre.
Men det var, som Munkens Aasyn -
dette Viljestræk om Læben,
denne Mund, der i sin Taushed
om Veltalenhed gav Løfte,
dette Øje, dybt og ærligt
som en Fjeldsø i sin Hvile, -
fængsled ham med sælsom Styrke
lig en Mønt af sjeldent Præg;
nok, han ventede Messen over,
og da Augustinermunken

tog sin Vej til Piniehøjen,
var han snart sin Munk paa Siden.
See, dér staa de hos hinanden,
hver med Aandens Glimt i Øjet,
begge just paa Vej fra Yngling
til den unge, stærke Manddom, -
dog som Egen hos en Laure:
hvad der knortes hos den Ene,
har den Anden slankt og blødt;
og for Munkens korte Haarkrans,
bølger der om Malerens
aabne Hals et Fald af Lokker
i en fast jomfruelig Fylde,
med en Lød af dunkel Bronze;
han er skøn, og veed det ogsaa.

Tause staa de hos hinanden,
tabt' i Aftnens stille Skue,
til vor Kunstner varmt udbryder:
223 »Dejligt, dejligt - see hvor Pinien
tegner sig med fine Duske
paa den safrangyldne Guldgrund
som paa gamle Mosaiker!
Broder, see, bag Klostertaget
rødme nu de hvide Skyer,
mens det blanke Guldhjul bæver
over Vatikanets Tinde, -
saadan skal en Glorie males!«
Og han vender sig til Munken,
halv fortabt endnu i Skuet:
»O hvor Livet dog er herligt,
lyst og skjønt som disse Farver!
Jeg skal male mangan Glorie,
før jeg lægger ned min Pensel, -
Kunstens Sol gaar aldrig ned!«
Men den stille Munk ved Siden,
med det aabne fromme Aasyn,
smiler mod den unge Maler:
Broder! om det nu er Døden,
som i Guldkarreten kommer, -
Solen er en sælsom Fælle,
smiler lige glad til Alle
og forgylder tidt en Baare!
Tænk, om just i denne Aften
Livets Sol gik ned for Eder,
var I da istand at slippe
flux det Arbejd I begyndte,
var I da istand at træde
frit for Herrens hellige Trone?
224 - »Døden, Broder, altid Døden!
I er selv en sælsom Fælle,
ligner ingen af de andre
gode, glade, fede Fædre, -
man kan mærke, I er fremmed,
om ej Maalet Eder røbed.
Her i Rom er Munkecellen
ret selskabelig, maa I vide, -
om en Aften I vil komme
i min Bolig, skal I finde
meer end een ærværdig Fader,
som heel godt kan kjende Forskjel
paa Fraskati og Falerner -«

Ven! imorgen skal jeg rejse
hjem til mine tydske Bjerge,
bort fra denne Løgnerede,

bort fra disse slebne Tunger,
bort fra disse kolde Hjerter!

»Tys, I taler noget dristigt -
Om I havde Sans for Kunsten,
talte I ej slet saa haanligt
om det Rom, som I forlader!
Kunsten selv er en Madonna,
den jomfruelige Moder
til de tusind Gudebørn!«

Kunst og Kunster - Djæviekunster!
Kjende Christus, *det* er Kunsten!
Kunsten kan en Engel være,
225 en af dem i Jakobsdrømmen,
dog er Kunsten tidt og ofte
kun en stakkels falden Engel,
og, Herr Maler, meer end ofte
Kunstneren en falden Mand!
Har jeg ikke seet i Klostre
Billeder, som burde brændes,
engleskjønne Helgeninder,
som gjør Munkene til Djævle,
Afgudsbilleder tilhobe!
Og, om I gaar hen og maler
mig en Venus til min Celle
som en Hedning eller Tyrk, -
saa, jo bedre hun er malet,
desto bedre skal hun brændes !

»I er nok et Stykke Pave,
lyser Ban og tænder Baalet!
Gode, fromme, Billedstormer, -
mine Værker naa'r I ikke!
Jeg har malet nys et Billed,
som vil leve tusind Somre!«

Hvad er I om tusind Somre?
bryder Munken ud med Varme.
Jeg vil tage Jer paa Ordet,
tro', I er en sjelden Kunstner,
En som Mester Lukas hjemme, -
har I faaet sjeldne Gaver,
har I og et sjeldent Ansvar, -
men hvad Sjeldent I saa maler,
226 hvad er I om tusind Somre?
Kun en skjønne Ormesæk!
Og med hvert et Ord han taler,
taler han sig mere hidsig;
og mens ud han slaar med Haanden,
mærker han aldeles ikke,
at hans Følgesvend er borte;
alt paa Skraaningen af Højen
staar han hos sin Hjertenskjære -
sender kun et let »Paa Gjensyn!«
op til ham, som sagte brummer:
Kunst og Kunster - Djævlekunster!

II.

Med sin Tværsæk over Nakken
eensom Augustiner-Munken
vandrer gennem Folkeporten
næste Morgen, hjemad, nordpaa;
og de lange Vingaardsmure,
lange som en kjedsom Time,
ham til Overflod fortælle:
lang er Vejen, han har for sig.
Men det er, som om han ryster
Støvet glad af sine Fødder
ved de første Skridt han gjør,
og han vender sig mod Staden,
fæster sidste Gang sit Øje
mod det evig stolte Roma,
227 og som frigjort for en Byrde
bryder han heel muntert ud:
Ej for hundredtusind Gylden
det Besøg jeg vilde miste!
Som en Daare er jeg kommet,
altid klogere jeg vandrer.
Tro og Hellighed og Reenhed,
hvad jeg søgte, var der ikke;
men jeg fandt, hvad ej jeg søgte,
og jeg fandt igjen mig selv.
Er her nok af Vingaardshaver,
her er fleer af Achabs Frænder!
Var her nok af skjønnne Kirker,
her var fleer af skjønnne Skjøger!
Store Skjøge, Du som koger
Dig din feberrøde Sminke
af Martyrers rene Blod,
og med Messesærkens Hvidhed
hyller til din Skam og Skændsel,
det var vel, jeg fik Dig skue!
For mit Folk og for Alverden
skal jeg male Dig saa ærligt,
saa Du Ingen meer skal fange!
Ej! det kunde være artigt
at faae malet »Sancta Roma«
med et Afladsbrev i Haanden,
og hængt op paa Kirkedøren
vort unge Wittenberg!
Havde jeg nu ham, min Kunstner
fra iaftes - I det Samme
228 kom en Kardinals-Karosse
rullende med Brask og Bram.
Nu Farvel, I høje Herrer
med de røde Silkestrømper, -
I har Storkebeen med Rette,
I, som storker i en Sump!
Vognen holdt, og op sprang Døren;
ej dog for en Kardinalshat,
for en lille Fløjls Barret, -
for en fin og livfuld Yngling,
netop ham fra Piniehøjen.

»Jo, jeg tænkte nok vi mødtes,
og jeg lovet har mig selv,
at I skulde see min Mappe,
inden I saa rask os dømte
Her i Pavens lille Villa
har jeg Noget at ta'e vare, -
følg nu med et Øjeblik,
- Pave Giulio er der ikke!«

Og i Spøg men som med Vold

trak han Munken ved hans Ærme
gjennem Portens aabne Bue
til en sval og venlig Hytte
under Broncetag og Steeneg,
mens hans Tjener bragte Mappen.
»Hist hvor Vindvet halvt er dækket,
der har jeg min Klostercelle!
229 Seer I, her i mine Skizzer
hvile fredsomt hos hinanden
Filosof og Apostler,
Helgener og skjønne Muser!
og jeg tilstaar, i mit Hjerte
kan det være de forliges
just saa godt som her i Mappen, -
Alt maa Kunsten kunne male!

See dog al den Skjønhed om os
i det Smaa som i det Store!
Ja i Barnet dér som leger, -
og i Fuglen her paa Grenen, -
og i Bjerget hist som blaaner!
Lad det være brudte Straaler
af en anden Skjønhedsverden,
af det Sandes og det Godes, -
og lad atter denne være
som en Afglans af Guds Trone,
- sig, er det ej værdt at gribe
Glimt af denne Skjønhedsfylde,
fængsle den i Form og Farver
Thi som Sjælen til sit Legem
er i Legemhed den bundet.
Og see dér er Kunstens Løndom!
Har ej Læben sine Skrifttegn
snart for Trods og snart for Bønner,
og hos alle Folk de samme?
Og hvad Sjæl et Øje gjemmer,
tolker den sig ej i Linjer?
Sænk et Gran blot Brynets Bue,
230 drag blot Stregen lidt tilhøjre,
vid en Smule Øjets Ramme, -
Øjet er ej meer det samme!

Mangt at skue! Mangt at lære, -
men til Kunstner er jeg baaret!
Ja, om jeg var lænkebundet
som Prometheus til en Klippe, -
o jeg vilde med min Lænke
ridse Billeder i Klippen!
- I kan læse, I kan tale,
I kan messe, - *jeg* maa male!«

Munken sad i taus Forundring;
der kom Lysblink i hans Øje.

»Jeg har fat i disse Dage«
blev den unge Maler ved
»i de Gamle fra Athenen, -
Aristoteles og Plato,
Archimedes og de Andre
vil jeg stævne til et Møde,
som man ikke før har seet.
Helst jeg tog Jer med som Fange,
tvang Jer til i Vatikanet
at studere ret mit Billed, -
nu maa Naade gaa for Ret:
I skal nøjes med min Tegning!«

Ej, det kalder jeg at tegne!
Hillemænd, saa det er Plato,
231 han med Skjægget? »Ja den Ældre,
Skaldependen dér med Bogen I
Aristoteles den Anden,
med sin Ethica i Favnen!«

Visselig, de Tvillingbrødre
skal man lede længe efter, -
naa saa de seer saadan ud!
Mester Plato maa jeg lide;
og den Anden er en Stormand,
skjøndt han tidt har kruset Hov'det
paa saamangen højlærd Doktor,
ikke mindst hos os derhjemme!
- Hvem er han, der staar og maaler
med sin Passer? Nej, hvor ivrigt
de betragte hvad han tegner!

»Archimedes har jeg tænkt mig!«

Ja, javist! Ja de kan tænke,
hitte ud og spekulere,
disse gamle Visdomsugler, -
men det ligner mig en Kirke,
deres Samlingssted - »En Forhal!«
Det var ret, - i Vaabehuset,
der kan de faae Lov at mødes,
længer komme de dog ikke!
Om Vorherre og hans Naade
veed dog meer end som de Alle
hver en Pog i Christentøjet, -
men, forstaar sig, kom vi Andre
232 op med dem at disputere,
trak vi sagtens kortest Straa.

Saa tog Maleren til Orde,
mens han leged med sin Kulstift:
»Vandrer jeg i Akademos'
vidtberømte Laurbærlunde,
hvor det drypped ned med Visdom
som med Honning fra Hymettos,
er jeg selv en god Hellener,
sætter mig som ydmyg Lærling
ved de store Vismænds Fødder, -
skatter I dem ikke selv?«

Om jeg gjør? det gjør vi Alle, -
har vi ej i vore Dage
seet med Undren friske Strømme
vælde op af Oldtids Grave, -
de kan lære os at spørge!
vi kan lære dem at svare,
troer jeg nok - men som jeg sagde,
giv dem Plads i Vaabehuset
(bruge Vaaben, det forstaar de) -
slip dem ikke ind i Kirken,
de er komne altfor langt!

Munken taug i dybe Tanker.
- Sig mig, siden i Athenen
I er bleven saa bevandret,
fik I aldrig midt i Sværmen
af de kloge Filosofer
233 Øje paa en egen Taler,
Haandværksmand og dog saa vældig,
jævn og dog saa kæmpestor?

»Sokrates?« Nej *Paulus*, Kjære!
Stod ej han paa samme Tærskel
som Demosthenes og Plato?
har hans Ord ej faaet Ekko
fra de samme Tempelbuer, -
glem ej ham, sæt ham ved Siden,
midt i Kirken under Korset!
han var ogsaa i Athen!

»Paulus!« udbrød mildt den Anden,
»det var dengang, da han talte
om den ubekjendte Guddom,
hist paa Areopagus, -
Nej ved Siden skal han ikke!
Men jeg seer det Hele for mig:
Templer, Støtter rundtomkring ham,
og om Stenen end kan tale,
de skal tie, han skal tale!
- O jeg saae engang i Florents
en Sankt Paulus - og tilvisse
nu, i Glans af Eders Øje
lever Paulus op igjen;
aldrig før saa klart jeg saae ham!
Ja mod Templet skal han strække
sine Arme - nej mod Himlen!
- Tøv et Lidet, blad i Mappen, -
hist paa Bordet findes flere!«

234

Og som Phoebus efter Lyren,
greb han efter Skizzebogen,
gav sig ivrigt til at tegne;
medens Munken snart var opfyldt
af de mange, skønne Blade:
her de hellige tre Konger!
her Madonna! og Madonna!
her en herlig Sankt Georg, -
Hvor de røre sig og leve!
See Johannes dér med Fuglen,
som den kjære Jesus klapper, -
ak det er en liden Finke,
en af dem, der kvidred lystig
i de Eisenachske Skove -
hvilken Uskyld! hvilken Højhed!
Og see her, hvor allerkjærest!
disse store fromme Øjne,
og hvor ømt hun kjæler for ham!
Ja, de Vælske, maa jeg sige,
de forstaa tilgavns at male, -
Saadant har vi ej derhjemme!

»Dér! dér har I Eders Paulus!«
afbrød Tegneren sin Gjenbo,
og skød Bladet hen foran ham.

Munken greb i Hast Papiret,
og han saae og saae og taug.
»Naa, hvad siger i om Skizzen?«
spurgte glødende den Anden.
235 Hvad begjærer I dog af mig!
At jeg tier, det maa vidne,
at Sankt Paulus taler, taler.
Ja han raaber i mit Øre,
saa jeg intet Andet sanser:
»Den Retfærdige skal leve,
den Retfærdige af *Troen!*«

Ak hvor ofte har jeg plaget
dog mig selv med disse tusind
dumme »gode Gjæringer!«
pidsket mig tilblods med Svøben,
sultet mig og nattevaaget!
Var jeg ikke med derinde,
med at kysse Helgenaltre,
med at narres, med at slæbe
mig paa Knæ ad Helligtrappen, -
lutter Tant og Abespil!
Tak for dette korte Møde,
Tak for Eders Blyants-Præd'ken!
Sandt at sige, fik jeg jævnlig
Lyst at rive overende
alle disse Helgenstøtter,
alle disse malte Syndere,
som fra Christus tage Æren!
Ære være Sankt Franciscus,
Sankt Hubertus og de andre, -
men om de med *ham* vil kappes,
ej da vorde de kun Straamænd,
værdige at stikkes til!

236

Selv vor helligste Madonna
skjærer stundum mig i Øjet, -
men jeg troer, I har kureret
mig for slige vilde Anslag!
Paulus vælted ingen Støtter,
brændte ingen Billeder.
Glorien bør vi svide af dem,
Afgudsglansen skal de miste. -
Bøje Knæ for Sol og Maane
vil vi ej; men heller ikke
rive Stjernerne af Himlen!
Kunstens Stjerner, lad dem blinke,
lyse, funkle, fryde Øjet -
muligvis de kunne vise
Konger Vej til Bethlehem!
Ja, hvor mægtigt Kunsten spejler,
hvad med Ordet svagt vi male,
det har denne Time lært mig.
Derfor Tak, og Gud befalet!
- Glem blot ej at Kunst og Haandværk,
Syl og Fil og Pen og Pensel,
Alt er Herren lige kraftigt,
naar vi efter Kald og Evne
bruge godt hans gode Gaver.
Kunst er Kunst; men det er Kunsten,
Alt at øve til Guds Ære!
Snak ej op om »tusind Somre«,
sy ej ind som Skrædderhelten,
saa det glør fra Bryst og Bælte:
»Her er jeg, den store Kunstner!«
237 Bed en lille Bøn som saa:
Tak, min gode Gud og Skaber,
at Du gav mig Skaberevne,
Tak for dette skønne Billed,
giv at det maa glæde Mange!
- Tilgiv nu min lange Praten;
jeg er Tydsker, jeg vil gjerne
Folk saa smaat hovmesterere, -
men jeg selv gaar med i Kjøbet!
Sig mig nu Jert Navn til Afsked,
i Viterbo skal jeg mødes

med min gamle Klosterfælle, -
det er høje Tid at vandre!
-»*Rafael Santi!*« - Ej bevares,
Rafaello - ham, Prioren
ligned næsten ved en Konge!
Da er vi nok Aarsbørn sammen, -
og I hædrer Fødselsaaret!
- Nu Guds Fred, min sjeldne Mester!
Gid vi atter maatte mødes,
naar Vorherre i sin Naade
bænker os etsteds i Krogen
i sin store Bryllupsgaard!

Posen kom igjen paa Ryggen.
»Ja«, brød Rafael ud, »paa Gjensyn
tømme vi et Afskedsbæger, -
her er Vin fra Pavens Kjælder!
Ogsaa jeg har lært hos Eder,
faaet mægtig Lyst at fængsle
paa mit Lærred Eders Aasyn, -
238 dog end meer de høje Scener,
som Apostelbogen maler
paa en broget Verdens Baggrund, -
puste Liv i disse Syner,
fylde dem med hellig Alvor!
Tak for denne Glød fra Altret,
snart i Blik og snart i Tale, -
I kan lære Folk at male!
Føre Penslen kan I ikke;
men at baade Haand og Øje
maa med Hjertet slutte Forbund,
og med Ydmygheden med,
naar vi Kunstnere vil gribe
om det Hellige og Høje, -
tro mig, dér det kunde være,
I var Mand for *mig* at lære!«

Kun et Haandslag; og den unge
Broder Martin med sin Tværsæk
var vor Kunstner halvt af Syne;
snart han stod ved Ponte Molle.

Her, hvor Constantin den Store
førte første Gang i Verden
Korsets Banner mod sin Fjende
lig en Trolddoms-Amulet, -
stod nu han, den unge stærke
Troens Mand og Korsets Kæmpe;
bad, som han forstod at bede,
kort og fyndigt: Herre, hjælp mig!
239 Og naar Djævlens spænder Bue
og vil mig tillivs for Alvor,
raab mig som idag i Øret:
»Den Retfærdige af Troen,
han skal leve, han skal frelses!«

Frejdig maaler ham Campagnen;
men da Vejen ved en Drejning
end ham viser i det Fjerne
Roms forgyldte Kors og Tinder,
nikker han til Afsked did:
Kors! Ja her er Kors i Mængde,
selv i Stakkene paa Marken, -
Udhængsskilter paa en Vare,
som i Boden ikke findes,
Skilter nok paa Christendom!
Men I Billeder, Romas Stolthed,

I fra Rafaellos Pensel, -
I skal være med at præd'ke
Paulus ind i Tidens Mørke!

For Københavns Universitet. 4. Juni 1879.

Indgangs-Kor.

Frostratten ruged over Aandens Sletter,
Lunden var tom;
smaat det dog lakked ad de lyse Nætter,
Løvspringet kom.
240 Frejdig Columbus stirred over Havet,
Guttenberg bladed i sin første Bog,
mangen Yngling staved
Sokrates' Sprog.

Trangt var herhjemme, langvejs maatte fare
higende Svend;
Svalen fandt Tag, men Aandens Trækfuglskare
savned det end.
Fik da Kong *Christian* paa de danske Sletter
stensat og hegnet Kilderne de smaa:
Vore lyse Nætter
Fredsværket saa'.

Kor.

Da flokked sig de Unge tæt
paa hjemmegjorte Bænke;
begyndte med kanonisk Ret,
men lærte selv at tænke.
Og hvem der holdt sit Doktor-Maal
bar Voxlys til vor Frue, -
til snart det Wittenbergske Baal
beskjæmmed Kjertens Lue.

den kutteklædte Visdom faldt,
da Klostermuren raved;
og friske Pust med mere Salt
strøg ind fra Verdenshavet.
Og Vedel varmed ved sit Bryst
de frosne Sangens Fugle;
og Tycho præjed Stjernen tyst,
som bort sig vilde smugle.

Og Slægt paa Slægt i Stammens Bark
blev gode Navne skaaret;
og saaet blev mangel Kundskabsmark,
som siden rigt har baaret,
Oldkyndighed og Medicin
fik hver sin lærde Ole;
den tredje Ole paa Latin
tog Lyset selv i Skole.

Og kom der et Magister-Hold
det unge Kuld til Skade,
som med Athenes Spyd og Skjold
drev ørkesløs Parade,
saa var der og en Holberg, som
for deres Øre dundred, -
til Sangens høje Musa kom,
og vied vort Aarhundred.

Da gaar i Land en Vikinghær
paa Sjølund's fagre Sletter,
og Ildgranatens røde Skjær
gjør *nu* de lyse Nætter;
med Kirken Skolen staar i Glød,
og Fruespiret falder, -
da følges i Fostbroder-Død,
de høje Lysets Haller.

Men lynramt Eg skød friske Skud
og øged sine Grene,
ja, strakte over Havet ud
sin Arm mod Norges Stene!
242 Og endnu flokke Danmarks Børn
sig under Templets Buer,
og vinget end Højskolens Ørn
»mod Himmellyset skuer!«

Solo.

See hist ved Lampen
gaar kjækt i Kampen
hver Aandens Helt;
for Jern og Plade
kun skrevne Blade,
og Tag for Telt!
Men Viddets Ganger
han tumler bold,
og Spyd han fanger
i Sandheds Skjold.

Og Øjet flammer;
i stille Kammer
gaar Gny og Brag:
Mens Skrifter tydes,
med Aander brydes
han Slag i Slag!
Skal ej med Skamme
han fly den Dyst,
maa Pilen ramme
hver Dødnings Bryst.

Men Spørgsmaal klirre,
og Tvivl forvirre
hans klare Syn, -
243 da som fra Himlen
slaar ned i Vrimlen
et Tankelyn!
Den dunkle Gaade
sin Løsning fandt,
han kan den raade, -
sin Sejr han vandt!

Kvartet.

Tak være Alle, som ærlig stred,
med Alvor, Taalmod og Mod!
Gjennem deres Navne
er Kredsløb af Folkets Blod:
Adelsmænd af gammel Æt!
Søn af Skipper og Præst!
ringest Pilt fra Ploven
gjorde det stundum bedst.

Tak være Hver, som har tøjlet kjækt
sin Tankes stridige Spand,
Aandens Vande dæmmet
til Gavn for vort gamle Land!
Fik ej Folkets bedste Liv,
Barnets, Sangerens Drøm,
Plovens og Hjulets Verden,
Kræfter af samme Strøm!

Slutnings-Kor.

Tiderne rulled, og Slægter svandt, -
Du, vor Moder, haardt maatte bløde!
Men hvad for Alverden vor Forskning vandt,
244 hvad stort og herligt, hvad skjønt og sandt,
skal farve Kinderne røde!
Det groer i Tænkningens Dybder tyst,
det dirrer fra Luftens Streng,
blinker fra Stjernens og Lysets Kyst
langt ud over Bøgens Vænge!
- Maatte da vidnes om hundred Aar:
Kong Christians Gaard
graaner af Ælde, men gjemmer Vaar!

For Studenterne.
Ved Studenterfesten paa Klampenborg, 4. Juni

1879.

Vaaren er kommet, og ind hun nu henter
Alt hvad hun forsømte bag snetunge Sky, -
Ungdom og Løvspring, og Vaar og Studenter,
de har været Venner fra Højskolens Gry!
Nylig af Skole vi slap begge to,
hun af den hvide og vi af den sorte, -
nu vil vi svulme, og nu vil vi gro,
storme mod Sommerens Porte!

Vaaren studerer bestandig til Sommer,
aarle er hun oppe og seent først i Seng;
Solen er Lærer, og Høsten er Dommer,
meer og meer hun fylder sin Mark og sin Eng!
Saa vil vi sanke, mens Barken er blød,
lære af Lyset, til Livet skal dømme,
245 aldrig faae nok, før i Moderens Skjød
fuldmoden Frugt vi kan tømme!

Vaaren sit Pust mod det Gulnede sender:
Alt hvad der var vissent, det fejer hun bort?
bort med det Gamle - men, kjæreste Venner,
kun naar det er vissent og skimlet og haardt!
Vaar bringer Strenge til Lundenes Spil, -
frit vil vi flyve, og lydt vil vi sjunge!
Vaar bringer Varme - og Varme maa til,
ellers var aldrig vi unge!

Foraarets Løfter, - ja hvo kjender Grænsen
hvad kan ikke slumre bag Frugtblomstens Sne -
hvad kan ej knoppes iløn paa Regensen?
muligvis en Holberg! en Ørsted maaskee!
Højskolens Frugter, ja dem har vi seet,
men man af os det Utrolige venter;
drak vi da Skaal for vort Universitet, -
Skaal nu for Danmarks Studenter!

Ved Promotionsfesten. 5. Juni 1879. Musiken af NielsW.Gade.

Indgangs-Kor.

Aldrig din higende Attraa Du stiller,
Menneske-Aand!
246 Altid mod Livets og Skabningens Kilder

bøjes din Vaand!
Skal Du end stride og lide og savne,
- granske din Tue og trænge bag Sky,
det var din Tørst, fra ved Dagenes Gry
Adam gav Dyrene Navne!

Sang.

Fiskerdrengen leger ved salten Vesterhav;
dér finder han i Sandet det vaade, blanke Rav.
»Har Brændingen Dig baaret paa sin stormende
Flugt? »Har Solstraalen modnet din gyldengule Frugt?«
- Og Bølgen kommer skummende med stigende
Flod;
den sprøjter om hans Fod, -
men paa hans Spørgsmaal kan den ikke svare.

Ørkenpigen stirrer fra Teltets lette Dør:
»Hvor langt er I vel borte, I Blink i Nattens Slør?
»Du store, hvide Maane, hvor vandrer Du i Løn?
»Naar tømmer Du vel atter din lyse Straalebrønd?«
- Og Palmetoppen hvisker, og Kilden stemmer i
sin vante Melodi, -
men hendes Spørgsmaal kan de ej besvare.

Alpeskytten plukker en Blomst saa fin og skjær:
»Hvad hedde dine Aner, og blaaner Du kun her?«
Og Blikket farer frem over Gletscherens Hav:
»Hvem stivned disse Bølger som med en Mosestav?«
- Ned ruller da Lavinen i sit dampende Skrud;
247 den svarer paa hans Skud, -
men paa hans Spørgsmaal kan den ikke svare.

Kvartet.

Saa voxer tusind Spørgsmaal
som Ax af Agerjord;
mens andre er i Knoppen,
som under Havrestubben
den grønne Kløverflor.
Og dybt i Sjælens Grunde
de stærke Længsler blunde,
som lønlige under Bøg og El
de klare Kildevæld.

Recitation.

Men, vil Du have Svar, da spørg Dig først:

hvad var din Længsel? hvilken var din Tørst?
mod hvad Art Sandhed haged' Sjælens Kræfter?
Thi var det *den*, Pilatus spurgte efter
i raadløs Tvivlen - har Du *ikke* spurgt
om Tyngdeloven, men om det, der tynger!
og ej om Stjernens, men om Frelsens Veje!
og ej om Verdens underfulde Ror,
den Kraft, der holder Jordan ret i Løbet,
men om den Forsyns-Haand, der styrer Roret -
gaa med din Længsel da til *Bethlehem*,
hvor der er Rum til fler' end Østens Vise!
Thi, om Du kunde høre Græsset gro,
og skifte Løndomsord med fjerne Kloder,
Du købte Dig dog ej en Times Fred!
248 Men, var det ej dit *Hjertes* Savn, som spurgte,
- saa' Du Dig om i Verdens tusind Riger,
og raabte: Lys! da tænd kun trøstig Faklen
ved Altrene i Videnskabens Tempel,
hvis Ild er ikke som Promethevs-Gnisten
et *Ran* fra Himlen, men en Himlens *Gave*,
Glimt af *hans* Lys, som raabte først: Bliv Lys!
Ja grib kun Kjerten, tag en kyndig Fører,
far op mod Mælkevejens Taagestjerner,
stig ned til Tungemaals og Slægters Vugger,
ud i Naturens, ind i Tankens Løndom -
vær med i Kampen mellem Aand og Aand,
hvor end i Luften, som i Hunnerslaget,
de længst Henfarnes Aander kæmpe med:
højt skal Du undres, henrykt skal Du takke!
thi Du skal see, at al den Kundskabs-Mønt,
som glider daglig mellem Folkets Hænder,
- fra Smaafolks Penning, til den Vises Guld -
fik Præg og Lød i *Videnskabens* Digel!
Ja, som til Farten over Land og Fjeld,
saa til vor *Tale*, til vort *Tankesæt*,
blev Skinne-Vejen lagt fra Gransker-Cellen;
selv *Kunstens* underfulde Billed-Verden
har faaet Lys og Vink fra samme Værksted.

Og, hvordan end i Jordskjælv Riger brage, -
der er et Broderskab af mange Slægter,
af mange Folk og mange Tungemaal,
som skræmmes ej af Tidens Bølgeslag,
men bygger som Korallen tyst sin Bygning,
og vider stadig ud vor Videns Lande;
249 en Fredens Hær, hvis Arbejd spired' frem
ved Nilens Bred og paa Chaldæas Sletter,
men holdt sin Høst i Akademos' Lunde;
en Flok af Søgende, en stille Skare,
- skjøndt altid spydberedt paa Aandens Vidder -
som efter Gotekamp og Folkeblanding
fik Natte-Ly til Laans bag Klostermuren,
til de fik egne Hjem, - af Munkesteen.
Men da Hellener-Toget gik paa Vandring,
og da med *Luther* Tanken kasted Kutten,
da Aand og Vidskab lig en Bøgeknop
fik sprængt sit Svøb af runkne Pergamenter,
sprang ud og svulmed' i sin Friheds Foraar:
da rejstes trindt om Lande Lærdoms-Haller, -
i *Danmark* ved de lyse Nætters Tid!
Ja, som fra Delphis Trefod Svaret toned',
er end hver Videnskab en Pythia,
en Aandens Mø, en Helligdoms-Præstinde,
som bringer Menneskene Gudens Svar -
fra Lyset! ej fra Delphis Taagedampe.
Og, synes stundum Svar mod Svar at glamme,

- see til, om og de svare paa det samme!

Solo og Kor.

Thi hver fik eget Kald og Kaar,
sin Væv at slaa, *sin* Traad at klare,
Sit at forstaa, Sit at erfare,
saa langt vor Videns Grænse naa'r.
Men søsterligt sig Kransen binder,
thi alle blev de Tjenerinder
i *samme* Sandheds Tempelgaard.

250

Theologien.

Det Ord, hun hørte bag Judæas Ranker,
hun følger paa dets Verdensvandring ud;
med det hun vejer Menneskenes Tanker,
og prøver Røsten, om den er af Gud.
Hun billed-maler Kirkens Kor og Rude,
men om dens Indgang samler hun sin Hær,
og signer i dens Vievand sit Sværd,
og vinker ad de Søgende derude.
- Men glemmer hun, i Løn at bøje Knæ,
ja stormer Kirken, den hun skulde væрге,
og taarner Klipper op om Korsets Træ, -
da kjendes det, at Troen flytter Bjerge.

Retsvidenskaben.

Skjøndt ammet op i Sydens Marmorsale,
og vant at føre romersk Foldekast,
hun lærte Folkets Sæd og Folkets Tale,
og hegned Borg og Hytte lige fast.
Foruden Sværd, fra Tankens Dommerstol
imellem Mit og Dit hun Skjellet maaler,
og vejer Rettens Krav paa gyldne Skaaler,
til Tungen peger højt mod Retfærds Sol.
- Ved Lovens strænge Bogstav staar hun Vagt;
men stundum lægger hun sin Dommerdragt,
hun slipper Tavlen, griber Aandens Kjerte,
og peger tyst paa Loven i vort Hjerte.

251

Lægevidenskaben.

En Vingaardsmø med arbejdsvante Hænder,
som vander, binder op og solevender,
og holder Mulden reen om Livets Frø, -
dog midt i Fredens Dont en Kampens Mø!

Mod Sot og Syge drager hun i Dysten,
den Fenris baster hun med kløgtig Haand,
og henter Kræfter til sit Tryllebaand
fra Mark og Fjeld, ved Kilden, og ved Kysten.
Ja selv med Døden drøje Hug hun skifter,
og hærder Værget i dens egne Gifter.
- Men staar hun spørgende i Dødninghaven,
da planter Troen sine Kors paa Graven.

Filosofien.

Ad Tidens Strøm, hvis Kyster hun vil tegne,
hvis Løb hun forsøker ud til mindste Sving,
hun styrer ind mod Livets dunkle Egne,
vil følge Strømmen til dens Kildespring.
Hun maaler Sjøledybets Katarakt,
i Mythens Urskov tør hun Lysning bryde,
ukjendte Slægters Tale maa hun tyde;
frem trænger hun ved Tankens egen Magt.
Alt hvad hun saa', maa hendes Viden tjene,
fra Hieroglyf, til Plante, Dyr og Stene.
252 Men, øjner hun, hvor Livets Kilder springe,
- hun møder dem, der foer paa Troens Vinge.

Naturvidenskaben.

Hun, vort Aarhundreds kjække Yndlings-Terne,
hun er den yngste blandt de Søstre fem;
opkiltet, rap tilfods hun iler frem,
her mod en Stjerneblomst, hist mod en Stjerne.
Og som de tusind Løv gav Stammen Hvælv,
og atter tusind Kroner tjælde Skoven,
af tusind Tegn hun sammenstaver Loven
for alt paa Jorden, for dens Vorden selv.
Med Damp til Ganger, Lyn til Sendebud,
hun fører Magtens Scepter som en Gud;
dog er det Skaberen, hvis Værk hun lover,
hans Dybder, hendes Fakkell lyser over!

Slutnings-Kor.

Her saa' vi gennem Kundskabs Glar.
Men hist, i Lys af andre Sole,
vi skal i Evighedens Skole
see Aandens Eenhed reen og klar;
og, løfted' over Jorde-Striden,
253 i al vor Tro, i al vor Viden
see samme Stammes Tvilling-Green,
saa vist al Sandheds Gud er *en!*

Sverig-Norges Universiteter.

Tre Fyr i høje Nord er sat
til Værn mod Skjær og Taage,
de skal i Mulm og Vinternat
om unge Skuder vaage!
De lyse over Aandens Strand,
selv tændte fra det Høje,
for hver som vil og hver som kan
et Tankens Havdyb pløje.

Det ældste, fra ærværdigt Mos,
med store Navne glinser!
Det yngste har alt Ry og Ros
for gode, stærke Lindser!
Det tredje, rejst som Fjendebo,
men nær til Danmark bundet,
har med Tegner lagt Straalebros
tværs over Øresundet!

Og som naar Vintrens sidste Gys
for Vaarens Pust sig taber,
Fjeld fyrren sætter nye Lys
i gammel Kandelaber, -
254 har altid yngre Slægters Kraft
fornyet Aandens Flammer
i samme Lejer, de har havt,
og i de gamle Rammer.

De Taarne tre, dem allen Stund
med Drotten Folket værned,
de stande fast, paa Sandheds Grund,
af Himlens Lys omstjerner!
De knejse frit med stærke Blus,
og øge Lysets Styrke,
til fjerne Odders Bjælkehus
er revet ud af Mørke!

**Ved Studenter-Sangforeningens Fest.
16. December 1879.**

Kor.

Herlige Sang,
barnfødt hos Droslen i Dale,
fostret i Havfruens Sale, -
herlige Sang!

Du var vor Fryd,
Leg som med tonende Ringe!
Flugt som paa brusende Vinge,
Du var vor Fryd!

255

Solo.

Studenten sang i Fædres Old
om Venskab, Vin og Piger.
Den Sang var munter, brav og bold,
men Tonespil i Dur og Mol
var lidet kjendte Riger.

I *Sangkunst* var Studenten stum,
og end i Slummer Musen;
da steg hun fra sin dybe Slum,
lig Cypria af Havets Skum,
af Frihedslivets Brusen!

Hun vinker med sin Jomfruhaand,
hun vier vore Faner!
i Folkevisens Klædemon,
med Ulla Vinblads Flagrebaand,
til Sangerdyst hun maner.

Studentersang, Du herlige,
- o glade Fremtidsvarsel! -
ret snart Du blev den særlige,
aldeles uundværlige
ved Bryllup eller Barsel!

Kvartet og Kor.

Ja Tonestrømmen bølged let
og nok saa net
i baade Kor og i Kvartet,
alt for en Jomfruskare!
Og frydet har det mangen Sjæl,
256 og krydret vel hver Festens Kveld,
naar alle Stemmer *sang*,
snart mægtigt crescendo,
snart diminuendo, -

allegro non troppo, -
allegro galoppo - o. s. v.
saa lifligt som Fuglene kvidre!

Og Koret i Studentens Gaard
sin Yngel faaer;
sin Lærke-trille Sangen slaar,
vidt over Danmarks Vange!
O Masser af Forgreninger,
o Høst af Sangforeninger!
Ja snart Alverden *sang*:
fra Livjæger-Flokken
til Brolægger-Stokken,
fra Meelmand og Bager
til Bybud og Drager o. s. v.
saa flittigt som Fuglene kvidre!

Melodrama.

O Sangforening!
I Højtids-salen som bag fire Vægge
var Du Studenterlivets Kjæledægge, -
det er den offentlige Mening;
og det kan ikke nægtes, de Kvartetter,
de favoriseres jævnlig med Billetter!
Saatid Du drejer paa din vante Lire,
og kører frem med dine *Fire*,
dér tydes Alting til Elskværdighed,
257 dér kjæler man for dine Kunstnerykker,
selv om Tribunen gaar istykker,
og Koret med!
Ja Sang er Magt,
det mærker man som sagt.

Tenoren er en Ild-Aand, fyrig skøn
(og stærkt i Velten hos det svage Kjøn),
som flammer Sjælen op, lig Ilden Hørret,
og smelter Hjerterne (og stundum Smørret).
Sekunden er en Luft-Aand, af de stille,
som aldrig stormer løs med Fagter vilde,
men følger trolig i Koncertens Timer
sin Tvillingbroder, ganske som han primer.
Og *Primo-Bassen* er en Jordens Søn
(som Jordens Spirer stundum noget grøn),
der gjerne melder sig i store Skarer,
og travet uden mange Dikkedarer.
Men »*Andra Basen*«, han - ja han er Basen
(hvis ikke han da synger som et Asen):
han er som Havet med den dybe Torden,
som spejler Lys og Luft, og favner Jorden!
han holder sammen støt paa hele Grejen,
og brummer: der er Ingenting ivejen!

Af disse fire skønne Elementer,
rørt sammen i en herlig Harmoni,
har dannet sig imellem os Studenter
en Stat i Staten, stærk og fri!
Og lutter glimrende og stolte Minder
en sagnrig Oldtid fast til Nutid binder.

Kanon.

Ja længe leve *Sangen*
paa Læben og i Bryst!
Saalænge Toner lykkes,
saalænge Noder trykkes,
saalænge Punsch der brygges,
er *Du* vor Hjertenslyst!

Ved Indvielsen af Fredericias nye Skolebygning. 28. September 1880.

Hil Dig vor gamle Skole,
vor Ungdoms gode Ven,
udi din nye Kjole
Du kjendes knap igjen!
Og dog Du hørte glamme
vor bølgekaade Hær,
og dog Du er den samme,
vi længst har faaet kjær!

Saa sank os i din Skygge
om Kundskabs klare Væld,
bring Liv og Lys og Lykke

hver ung og aaben Sjæl!
Og gid Du maa omarme
til Væxt og Varetægt
i Friskhed, Mod og Varme
en »Sjette Juli«-Slægt!
259 Et Kuld af Kammerater
ved stærke Lillebelt,
af tapre Landsoldater
paa Aandens vide Felt,
saa flinke til at lære
som til at gjøre Gavn,
vort Fædreland til Ære!
og Fredericias Navn!

Og som i Beltets Bølger
i Skummets hvide Flom,
et Kuld det andet følger
og stadig skiftes om,
saa følge Slægt paa Slægter
i Skolen ind og ud -
kun ingen, som fornægter
sit Land, sit Kald, sin Gud!

Da skal i sene Dage
vi takke Dig paany,
naar Tanken gaar tilbage
til Landsoldatens By!
Mod Tidens Tand og Fure
Du knejse ungt og kjækt -
trygt stande dine Mure
i Herrens Varetægt!

260

Danmark. Foraaret 1879.

Du Land fra Oldtids Dage,
vort milde Fædreland,
haard er din Nutids Sage,
og skygget er din Strand!
Vel Bøgens Løv Dig kranser
og gjør Dig ung og skjøn,
dog som bag isgraat Pantser
dit Hjerte slaar iløn!

Hvad hjælper det, vi kalde
de stolte Minder frem,
naar Nuets Skygger falde
saa sorgfuldt over dem!
Til Spot kun blinker Gaasen
fra Volmer-Taarnets Kam, -
trak Tydsken ej i Baasen
med Fattigmandens Lam!

Hvad hjælper det, vi holde
om Thyras Minde Vagt,
vil ej vi bygge Volde
mod lynsnar Overmagt!
Hvad hjælper det, vi sværge
ved ham fra Nørreriis,
om ikke vi vil væрге
vor Rede ligerviis!

Men kunde vi blot tage
vor Trængsel som en Tugt,
261 vi skulde Sundhed drage
af al den beeske Frugt I
Den Haand, som kan nedbøje,
oprejse ogsaa kan, -
o Herre i det Høje
bevar vort gamle Land!

Paragraf 5.

Vinteren 1879.

De sletted ud en Paragraf,
og bagfra Dolkestikket traf.

En anden Pagt der dog er til,
med Paragraf af Lyn og Ild!

Og dér *den femte* hedder saa:
Ej Nogen tør ihjel Du slaa!

Og vil de myrde Folk og Sprog,
og vil de trevle Dannebrog, -

af al den Vold og Ulivsfærd
skal Herren smedde Hævnersværd!

262

Carl Ploug. 1829-79.

I.

Jylland, Jylland var hans Vugge,
gammelt Vuggelin for *Mænd*,
Aaens Blink og Hedens Alvor
finder I hos *ham* igjen.
Stormens stærke Vingefang!
Havets høje Bølgegang!

Og som Klitten er han furet,
Tiden har ham pløjet tyst,
mangen Skramme seer I ikke,
den er gjemt i Kæmpens Bryst.
Derfor er der Vemodsdrag
i hans stærke Harpeslag.

Sandhed er det, han har villet
som en ærlig frygtløs Tolk:
Sandhed mellem Folk og Konge!
Sandhed mellem Folk og Folk!
Den gav Sangen Straaleskjær,
den gav Odden i hans Sværd!

Men den Magt, som har bevaret
ham for Egennyttens Brand,
det er Sønnekjærligheden
mod vort gamle Fædreland!

Den slog Gnister i hans Dyst,
den er Slaget i hans Bryst.

263

II.

Op da, Studenter, alle tilsammen,
hver, i hvis Minde hans Navn gaar igjen,
hver, han har døbt til Alvor og Gammen,
takker vor Høvding, vor Sanger, vor Ven!
Halvhundred Aar med Hjelmhuen aaben,
aldrig af Sadlen, altid i Vaaben,
svang han sin Pallask, sang han sin Haaben,
tro mod det Banner, han hylded som Svend.

Ja dets Indskrift er den samme,
som han hilste med Ynglingens drømmende Smil,
og hans Hjertes stærke Flamme
har »ej løjet« sin Varme, ej »lejet« sin Ild!
For Lykken raader Gud -
men Vagten holdt han ud,
og mod Tidsaandens Jætter han end er vor Thor,
»og han rammer
med sin Hammer«,
med sin blødeste Sang, med sit staalklædte Ord!

Op da, Studenter, alle tilsammen,
hver, i hvis Minde hans Navn gaar igjen,
hver, han har døbt til Alvor og Gammen,
takker vor Høvding, vor Sanger, vor Ven!
Halvhundred Aar med Hjelmhuen aaben,
aldrig af Sadlen, altid i Vaaben,
svang han sin Pallask, sang han sin Haaben,
tro mod det Banner, han hylded som Svend.

264

C. Hostrup. Juni 1880.

En Sangspildigter - bort til Præste-Pligter!
det rimer nok, men kan det rimes sammen?
»Ja,« siger Spotteren, »med største Lethed:
han skifter bare Publikum og Sted,
og bytter sit Theater med en Kirke -
hist var han morsom, her han deklamerer!«
Men saadan er det ej, og mindst med *Hostrup*, -
den Kaldelse, der gjorde ham til Præst,
har levet i ham, længe før han kaldtes!

Det Blik, hvormed han fra Regentsens Celle
saae paa sit Gjenboskab i Smedens Stue,
den Lunets Plaskregn, hvormed overgivent
han hundred Gange i »Soldaterløjer«
har kommanderet vore Lattermuskler,
de gik fra først af sammen med et Alvor,
der havde fuldt saa god en Barneret
som Læbens Smil og Skjælmen i hans Øje.
Der var en lystig Gjøg, som havde lagt
en Haandfuld Æg i Droskens tyste Rede:
da de var ruget ud, da Kukkerne
fløj ud paa egen Haand og fyldte Skoven
med munter Støj, med Drilleri og Gammen,
da lød, i Vexelklang med Gjøgens Latter
- naar Mulmet sank, det svale - Drosselrøsten,
en nordisk Sangfugls Røst fra Hjertets Dybder,
og *den* - og »Præsten« - de var begge med
i baade »Eventyr« og »Tordenvej«,
i alt hans Digter-Syn og Digter-Dømmen,
265 ja selv fra tidlig Tid i »Tranedansen«;
thi hvor han tegner os en ferniseret,
forloren Dannelses, *der* kommer frem
det Had til Skin og Humbug, Løgn og Hulhed,
som er al Sandhedslængsels ægte Søster,
og som han fra sin Ungdom bar i Hjertet.

Just *Den*, der sætter Livets Formaal højest,
et evigt Maal! just han maa højest smile
ad al den Vigtighed, den tomme Daarskab,
som joller rundt i Døgnets Karuseller,
rundt, altid rundt, mod Maal, som ikke findes!
Men just den Samme, som med Smil begyndte,
og brugte flinkt sin lette Lugekniv,
han vil, - naar Tiden er der - lettelig
ombytte Lugekniv med Plov og Saasæk
og gaa i Kast med Jordens Grundforbedring,
først hos sig selv - derefter hos de Andre.

Saa - tænker jeg mig - *saadan* gik det Hostrup!
Det, som han lo ad før, det Skvaldergræs,
som bobler frem fra alle Muldens Rifter,
den Hejresæd, som vil agere Hvede,
den Mængde Agerkaal,
som nok gjør Agren gul, men ikke gylden,
seer han med Et som det, den er: som Ukrud,
som Farer for Guds gode Sædekorn;
i al den smaalige Forfænglighed,
som ej gjør nogen Moders Sjæl Fortræd,
seer han Fortræd - Fortræd for Aand og Hjerte;
og alle disse smaa Naragtigheder,
266 han saa saa klart som Faa - i dem han øjner
smaa Rodskud af det gamle Syndens Gifttræ -
og *dog* i disse Narre: Mennesker,
Brødre og Søstre af den samme Fader!
Da kan han ikke male meer med Smil -
der kunde komme Taarer let imellem
og gjøre Tegningen utydelig -
da faaer han Trang til meer end til at holde
Latterens Hulspejl frem, Trang til at kalde
Sjælene frem for Hellighedens Spejl
i Frelserkikkelsen fra Bethlehem,
at de maa see sig selv i Lys af Lyset
og gribe Haanden, som kan rense dem
fra alle disse smaa - Spedalskhedspletter.

Vi Andre, vi kan sukke, at vi tabte

ej blot »en Smule Digter«, nej en Mester
i Scenens Kunst, en realistisk Maler
med Lys og Himmel i sin Billedverden!
Men takke vil vi ham, nu da han graaner,
for al den Friskhed, han har bragt tilhuse i
Endnu til Sang sin Strengelæg han læmper -
Gud give ham en varm og lys September!

Ved Helligaands-Kirkens Fornyelse. 6. Maj 1880.

I.

Spiret blinker højt i Sky,
Kirkens Hal er rejst paany,
267 bød det Rift og Fure;
mangen flittig Arbejdsdag,
mangt et lille Hammerslag
styrket har dens Mure.

Herre, Du vort Liv, vort Lys,
lad *din* Kirke *saa* forny's
paa sin Grund den gamle!
Gjør mod Tidens vilde Kast
Hvalv og Støtter dobbelt fast'!
Selv hvert Brudd Du samle!

Rust din Menighed til Sejr!
Lad paany dit Pintsevejr
over Mængden lyde!
Sænk din Aand i Daabens Elv!
Ræk os underfuldt Dig selv,
naar vi Brødet bryde!

Hør vor Bøn og svar vort Raab,
og forøg os Tro og Haab,
Taalmod under Smerte!
Lad med Ordets Hammerslag
Aanden rense Dag for Dag
Templet i vort Hjerter!

II.

Du, som Freden os forkynder,
Du en Frelser, jeg en Synder,
Du med Amen, vi med Bøn!
268 Du med Naaden, vi med Skammen, -

ak, hvor vi dog passe sammen,
Du Guds Salvende, Guds Søn!

Derfor steg Du fra det Høje,
at Guds Naades Tempelfløje
favne maa den ganske Jord, -
tag da ogsaa her din Bolig,
giv at vore Hjerter trolig
favne maa dit Livsens Ord!

Giv de Røster som skal lyde,
med Guds Julebud at fryde,
med Hans Lov at bøje Trods!
sandt Dit Billed os at male,
og til Viljerne at tale,
kun til Vilje aldrig os!

Giv saa os, med Ild paa Tunge
Tak og Lovsang Dig at sjunge
for det Ord som til os lød!
først at lytte, saa at lyde,
med vort Adamsliv at bryde,
tjene Dig i Liv og Død!

Til H. L. Martensen. 15. April 1879.

Det stormer over Verdens Strand;
og Klagesang og Veraab lyder,
269 at Midgaardsormen Kammen skyder,
og blotter Øjets Afgrundsbrand!
Og Raab der høres under Dække:
Snart gaar isønder Kirkens Snække, -
nu frelse sig, Enhver som kan!

»Ja, frelse sig hver Støvets Søn!
kun ej i Døgnets Redningsbaade,
men ved at møde Mulm og Fraade
i Tro! i Lydighed! i Bøn!
ved vaagen Kamp i Lid til Naaden,
thi Kirken selv er Redningsbaaden!
og Herren er ombord iløn!«

Det Troens Svar, det toned fast
fra Dig, vor Kirkes høje Styrer,
lig Orgelsus, lig Klang af Lyrer
igjennem Stormens vrede Kast!
Og Roret slap Du ej af Hænde,
lod ej Dig true til at vende,
men holdt mod Stjernen Øjet fast.

Og gynged det lidt mindre haardt,
Du førte Snækkens Logbog nøje,
og tegned med en Mesters Øje
et Christenlivets Verdenskaart:

med Evighedens høje Strande!
med Skjær og Dyb og stille Vande!
med Herrens Billed og med vort!

270

Saa tag vor Tak for Troens Blus,
Du tændte i de mange Hjerter!
for Hyrdesprog fra Altrets Kjerter!
for Tankens høje Vingesus!
Men Han, hvem Du vil ene tjene,
livsalig Fred din Aand forlene,
en Kveld som hin i Emaus!

271

Mindesange.

Rudolf Frimodt. 21. Marts 1879.

Hyrde var han, en af dem,
som blandt Tjørn om Lammet leder!
Tjener var han, en af dem,
som til Bryllup Stakler beder!
Høstkarl var han, en af dem,
som har Frugter med sig hjem.

Til Guds Arbejd var han skabt,
Sjæle har han søgt og fundet. -
Klager Christne: vi har tabt!
Jubler Christne: han har vundet!
Hver en Læbe, lukt i Fred,
raaber om Guds Trofasthed!

272

Hver en Vilje, stærk som hans
til i Guds sig ind at bøje,
hvert et Blik, som i sin Glans
fik et Skjær fra Thabors Høje,
hver en Haand saa blød og fast -
sejrer samme Stund de brast.

Jævndøgns-Stormen over Snee
spotter hver som troer paa Sommer,
Øjet kan ej Vaaren see, -
dog ustandselig den kommer!
Saa er Livets Foraarsvej, -
tro, om end Du skuer ej!

Død og Grav, hvor er din Sejr?
Den, fra hvem Du vristed Værget,
den, Du slog med Jævndøgns-Vejr,

ham har Frelserhaanden bjerget
til en Vaar som ej forgaar,
til de Frelstes Børnekaar!

Tak Du Naadens, Trøstens Gud,
som gav Glød paa Støvets Tunge,
som din Tjener fried ud,
mens hans Kræfter end var unge!
Fred med ham! og Fred med os!
Sank os, Synd og Død til Trods!

273

Gotfred Benjamin Rode. 12. September 1878.

Kun Natten hørte Sukket,
da Hjertets Slag blev stilt;
men nu er Øjet lukket,
som kunde see saa mildt;
og nu et Aasyn dølges,
af Jordeklokker følges,
som, selv naar Alt var armt,
har lyst saa reent og varmt.

Ja tidligt fik Du Aften,
og brat September-Kveld;
en Vunde tæred Kraften,
alt paa din Manddoms Skjel;
men midt i Suk og Trængsel
blev stærkere din Længsel
fra dette Stubbens Land
mod Livets Foraars-Strand!

Thi dybt i Sjælen gjemte
Du paa din Barndoms Tro,
og Hjertets Strenge stemte
til mild og fredsæl Ro!
Da Vinterstormen isned,
og Lykkens Blomster visned,
Du vandt kun længer frem,
ved Lys fra Bethlehem!

274

Farvel da, Ven og Broder,
Farvel i Jesu Navn!
Ved Livets klare Floder
Han stille Suk og Savn!
Hvor Naadens Kilder bruse,
hvor Fredens Palmer suse,
Han samle os engang
til hellig Takkesang!

Peter Arnold Heise. 12. September 1879.

De tyste Tonestrømme
i Alnaturens Baand,
de stærke med de ømme,
dem gav han Liv og Aand.
Ak, med hans Kunstner-Hjerte
en Tone-Kjæde brast,
en Klang af Fryd og Smerte,
i Skjønhed tryllet fast.

Men Støvets dybe Drømme
om Fred og Naadebud,
de bundne Tonestrømme,
de løses kun af Gud;
og først maa Hjertet stemmes
til hellig Harmoni,
275 og Egenviljen tæmmes,
før Sjælen vorder fri.

Du Treklang af Guds Naade,
Tro, Haab og Kjærlighed!
som gennem Synd og Vaade
kan ene tone Fred, -
stil Du hans Hjertes Længsel
ved Jesu Frelserfavn,
og kling i Jordens Trængsel
med Trøst for Sorg og Savn!

276

Maanebroen.

Maanen lægger sin Straalebro
over de Strømme stride;
som over Scenen i festlig Ro
Sundets Sejlere glide.

Der kommer een, og to, og tre,
i Glans tilsyne de komme!
Sejlet straalere af Sølv og Snee, -
men brat er Synet omme!

Slugte dem Havet? Er der ej
et Kjøl vand hist i Skyggen?
Stopper i Mørket Skudens Vej?
Nej, Glansen vendte de Ryggen!

- Saadan en Baad er Menneskets Liv.
Om Kjølen Bølgerne finkle,
men - til en Tilskuers Tidsfordriv -

den svinder snart i det Dunkle.

277

Hvor Lyset spilled paa Top og Sejl,
er Intet meer at skue;
Andre vugges paa Havets Spejl,
og glittre i sølvklar Lue.

Dog vandrer Baaden sin tyste Vej
over de sorte Vande.
Slugte den Dødens Hav? O nej,
den gled mod de evige Strande.

Hvad hjalp det mig

Hvad hjalp det mig, om Stjernerne jeg kjendte
og kunde deres Afstand regne ud,
om ej *den* Afstand mig i Hjertet brændte,
som skiller mig fra Hellighedens Gud!
om ej jeg sørged og blev ved at sørge,
om ej jeg spurgte og blev ved at spørge,
til Svar jeg fandt i Julens Frydebud!

Hvad hjælper det, jeg veed, at tusind Mile
mig rykke nær ved Bæven i en Traad,
hvis ej min egen Bæven finder Hvile
i Troen paa Guds faderlige Raad, -
hvis ej jeg veed, at Han i Himlens Sale
er mig *saa nær*, saa jeg til Ham kan tale
og fange Svar som stiller Angst og Graad!

278

Hvad hjalp det, om jeg gransked alle Love,
kun ikke *Loven* i mit eget Bryst!
Hvad hjalp det, om jeg sorgløst vilde vove
at døve mine Lov-Brudds Dommer-Røst!
Men dømmet mig mit Hjertes tunge Smerte,
Guds Kjærlighed er større end mit Hjerte,
Steenavlens Trusel smelter hen i Trøst!

Christus-Troen.

Tro, som overvinder Alt!
eneste i Verden vide,
der kan trøste dem som lide,
der kan styrke dem som stride,
der kan rejse dem som faldt -

straal som i de gamle Dage,
da det Verdenskampen gjaldt!
Viis Dig mægtig i de Svage!

Mellem Ulve gik Du Bud,
svøbt i Ringhed som din Mester!
haanet af Alverdens Præster,
Dødsens Barn ved Romas Fester -
mægted dog at holde ud:
slukke Løgnens Offerkjerter,
rejse for en hellig Gud
Tempelhvalv i Hedning-Hjerter!

279

Der er Ulve nok endnu,
som mod Hjorden viser Tænder!
der er nok af løse Venner,
som ved første Anskrig render,
svajende i Sind og Hu -
o men Hyrden er den samme,
og den samme er og Du!
Ej Du vorde vil til Skamme!

Der er nok af Slangens Kuld,
som i Sjælens Dyb har Leje,
som vil slime vore Veje,
røve os vort bedste Eje
og forgifte Hjertets Muld -
dog er Herren Slangens Mester,
værger os med Skjold af Guld,
hvor hans Aand et Hjerte gjæster!

- Stjernelys fra Bethlehem!
straal igjennem Tidens Taage,
ram de matte Øjenlaage,
bring os alle til at vaage,
og de Tvivlende beskjem!
Lys os ind til Naadestolen,
led til Golgatha os frem,
og bebud os Paaskesolen!

Bøn og Arbejd!

Kommer det end ej til Knælen
eller Beden med din Mund,
280 dog Guds Himmel skal i Sjælen
spejles som i Hav og Sund!
Arbejd fast og uforsagt, -
men lad *Bønnen* holde Vagt!
Mej din Rug og sank din Hvede,
men lad Hjertet altid bede.

Jesu Billed, lad det blinke
med det første Morgenskjær;
Jesu Billed, lad det vinke,
naar Du ender Dagens Færd;
Tag Ham med i Mark og Skov,

hos din Le og hos din Plov,
har Han salvet Øjets Hinde,
vil Du allesteds ham finde!

Fylder Krybben Du for Horset
husk, i Stalden blev Han fød!
Lægger Du i Spanden Korset,
husk, paa Korset er Han død!
Vandrer Du ved Axets Fod,
husk, Han sejerrig opstod!
Stiger Lærken for dit Øje,
husk, Han troner i det Høje!

Seer Du Kæmpestammer blandes
himmelhøjt i Skovens Hvælv,
see mod Paulus og Johannes, -
Krat og Risbøg er vi selv.
Giv dog Agt paa Skovens Smaa,
ogsaa de vil opad naae,
281 Muld og Marv er dog den samme,
ogsaa Du kan vorde Stamme!

Læser saa af Jord og Himmel
altid Du en hellig Text,
skal med Jordens Børnevrimmel
selv Du nok fornemme Væxt!
Aander altid ej dit Bryst
selv i allertravlest Høst?
Midt i Arbejdsdagens Hede
kan dit Hjerte altid bede.

Kjærlighed.

»Kjærlighed er Lovens Fylde«,
er Guds Lov i Blomsterskrift;
kommer ej med Flammetsorden
men med Foraarsvindens Vift.

Kjærligheden er en Rose,
fuld og duftende og rig;
Pligten er det grønne Bæger
under Kjærlighedens Flig.

Kjærligheden er som Havet,
gjør med Sang sit Hverdagsværk;
den har Byrder nok at bære,
men den er saa bølgestærk.

Kjærlighed har Vaarens Solblink,
Somrens Fylde, Høstens Fred,
kjender kun af Vintren Hvilen,
- falmer ej i Evighed.

Matthæus.

Hvor Bjerg og Bølge knyttet
i grønne Vinløvs-Baad,
hvor Rom og Israel mødtes
og brødes, Aand mod Aand,
der sad i Tolder-Boden
Matthæus under Tjæld,
ej langt fra Jordan-Floden,
og nær ved Livets Væld.

Han seer paa Søens Flade
de hvide Sejl i Flok,
han har paa Bordets Plade
af blanke Ruller nok;
men dybt hans Hjerte grunder,
mens Læben bliver stum,
paa Israels store Under
her i Kapernaum.

Han stod bag Palmeviften,
og hørte Jesu Mund
uddybe Ørken-Skriften
og Salighedens Grund;
283 saa gav han sig i Lære
mod Jordens Sorg og Savn
hos Markens Liljehære,
hos Himlens Spurv og Ravn.

Matthæus' Sjæl sig fryder,
da Herren gaar forbi!
»Kom, følg mig!« Røsten lyder, -
og flux han gjør sig fri:
han lader Sølvets skinne,
og følger Jesu Fjed, -
hvad Tab, om han kan vinde
Guds Riges dybe Fred!

- O Venner, I som bygge
i et Kapernaum,
hvor midt i Syndens Skygge
dog Jesus ejer Rum;
hvor Guld og Gammen blinker
fra mangan Offerlund, -
see dog, hvor Herren vinker
endnu i denne Stund!

Følg efter, naar Han kalder
ved Morgen eller Kveld!
I Ungdom eller Alder
sig Synd og Sorg Farvel!
Skal Vejen ogsaa vende
mod Urtegaarden ned,
følg ham til Verdens Ende,
til Lys og Liv og Fred!

Paulus i Cæsarea.

Paulus er i Baand og Lænker.
See, han stirrer gjennem Gluggen
paa det Bølgehav, hvis Vuggen
snart skal bringe ham til Rom.
Lange Aar han maatte vente
her i Cæsareas Fængsel;
nu sig drejer Dørens Hængsel,
Vagten er der for at hente
ham endnu engang til Dom.

Der er Fest idag paa Slottet:
Kong *Agrippa* er i Staden.
Folk har staaet tæt paa Gaden,
for at see den hele Pragt:
Vognens blomstersmykte Trone,
Hestens blanke Sølvklokker!
Perlen i *Agrippas* Krone!
Berenikes Slangelokker!
og den sorte Æresvagt.

Landets Romerhøvding, *Festus*
vil et Bæger med dem tømme;
med det Samme skal de dømme
i en Sag, som vakte Harm.
Festus er i Hallen rede,
- *Neros* Træl, og sine Lysters -;
nu ad Trapperne de brede
gaar *Agrippa* ved sin Søsters
Dronning *Berenikes* Arm.

285

I en sivgrøn Silkekjortel
skrider *Titus'* Elskerinde
mod sin Tronstols Marmortinde,
blændende som Fakkelskin.
Mens paa Purpur blødt de bænkes,
rasle Silkens Folder vide;
men en Raslen som en Lænkes
høres fra den anden Side,
hvor en Fange føres ind.

Hvem er det? »Hin Mand fra Tarsus«,
svarer *Festus* let i Tonen,
mens han vugger sig paa Tronen, -
»romersk Borger, hører jeg.
Eders gode Farisæer
paa hinanden er i Totten,
klage ham som *Nazaræer*, -
Talen er om Gudsbespotten:
det er ikke Ting for mig!

»Jeg forstaar mig ej paa Guder, -
de skal have skabt os Alle,
og det kunde sig dog falde,
Guderne dem skabte *vi!*
Nok om det, - men I er kyndig,
I er en Rabbiner næsten!
Paulus hedder han forresten,
og jeg troer ham ej saa syndig, -

Kong Agrippa, døm nu !!«

286

See, der staar den bundne *Paulus!*
Han har ingen Tjenerskare,
ingen glimrende Tiare,
ingen nubisk Æresvagt;
men hans Blik, det dybe, klare,
synes komme fra en Trone,
og det er som Engles Skare
har en Glans fra Livets Krone
om hans blege Hoved lagt.

Nu han slaar til Lyd med Haanden.
Om sin Ungdom han fortæller;
for Agrippa han sig melder
som en nidkjær, jødisk Mand.
»Jeg var selv en Farisæer,
i min egen Retfærd lullet,
raste mod de Nazaræer,
fulgte dem til Fangehullet,
lyste dem i Lovens Band.

»Men paa Vejen til Damaskus
straaled mig et Lys imøde,
mere stærkt end Sole gløde,
Himlen stod paa viden Gav!
Og en Røst imod mig talte,
altid kan den Røst jeg høre, -
det var Jesus, som mig kaldte,
da det raabte i mit Øre:
Hvi forfølger Du mig Saul!

287

»Derfor, hvad Profeter varsled,
vidner jeg for Smaa og Store:
Han, hvem vi til Synder gjorde,
Jesus - er Guds rette Christ!
Kalken fyldtes ham til Randen,
lide skulde han og bløde,
men jeg veed, han er opstanden!
og med ham skal alle Døde
rejses op - det troer jeg vist!«

»Raser Du? Du raser Paulus!«
raaber Romeren forfærdet:
»Det er Galskab, Galskab er det,
al din Lærdom gjør Dig gal!«
Men Agrippas Pande glattes;
halvvejs med en Lærlings Mine
hvisker han: »kun lidt mig fattes
i at blive en af Dine, -
vil Du mere, Paulus, - tal!«

»Hvad saa fattes, Kong Agrippa,
- lad mig dette Ene sige, -
Gid i Alt Du var min Lige,
kun paa disse Lænker nær!
Gid det Verdenshav, Du foer paa,
maatte miste Trylleglansen,
gid Du troede Ham, jeg troer paa, -
o da greb Du efter Kransen,
der er Skam og Lænker værd!«

288

- Bort af Vagten føres Paulus;
fjernt endnu hans Lænke klirrer;
efter ham Agrippa stirrer;
der blev tomt i Festus' Hal.
Berenike synes tøve
midt i Alvorstankers Flokke, -
kunde dog ha'e Lyst at prøve,
om det var saa svært at lokke
denne Helgensjæl til Fald.

Endelig ta'r Festus Ordet:
»Var han ikke romersk Borger,
var jeg fri for disse Sorger, -
nu maa han for Neros Dom!
Naa, men« - rask sig Værten rejser -
»nu ilav med Bacchus' Fylde,
høje Gjæster! lad os hylde
vor guddommelige Kejser, -
min Falerner er fra Rom!«

Cæsarea, Cæsarea!
med det stolte Navn paa Panden,
marmorblank som ingen anden
Romerstad paa hellig Jord!
Seer Du Skuden hist i Havnen,
som just nu har hisset Sejlet?
see, nu har den Fyret pejlet,
nu har Stormen den i Favnen!
Der er Paulus med ombord!

289

Snart han skal for *Neros* Rasen
mod en aaben Himmel smile;
han, som aldrig gav sig Hvile,
hvile i sit Martyrblod.
Men hans Ord skal evigt mindes,
til Guds Rige bygge Broen;
og *hans* Rasen, - den skal findes
overalt, hvor Christus-Troen
i et Hjerte fæster Rod.

Ydre Mission.

Naar Svenden gaar i Kampen
for Folk og Fædreland,
og trodser Dødningdampen
det bedste som han kan, -
da bede vel hans Kjære
om Sejr for Land og Hær,
og hjælpe ham at bære
al Krigerens Besvær.

Men naar paa vilde Strande
Guds Riges Hær staar Vagt
i fjerne Hedninglande
om Korset uforsagt,
maa døje Sydens Hede

og Nordens Snee og Is, -
skal vi da ikke bede
og hjælpe ligervis?

290

Er ej vor egen Sejren,
og vort hvert Nederlag!
Er ej Guds Ark i Lejren
med Korsets dyre Flag!
Skal vi med Elis Sønner
fra Helligdommen fly,
og ej med vore Bønner
til Kampens Herre ty!

Ak hvor dog Lyst til Freden
har taget os med Vold!
Ak hvor dog Kjærligheden
er bleven død og kold!
Ak hvor dog vore Tanker
har snævre Stier traadt!
Ak hvor dog Hjertet banker
for vore Brødre smaat!

Op Venner, kæmp i Aanden
i Hedningdysten med!
Luk Hjertet op og Haanden,
skik Bud og Hjælp afsted!
Kom, lett de Vaabenføre
den strænge Nattevagt -
lad Verden see og høre,
vi er med *dem* i Pagt!

Indre Mission.

I Herrens Vingaards-Svende,
de sidste med de første, -
291 hvor er der mange Ranker,
som efter Næring tørste!
Der er saa mange Vildskud,
som ædle Safter tære!
mangen gold og tørret Kvist,
som Druer kunde bære!

Der er saamange Sjæle,
som mellem Torne hildes,
der er saamange Vunder,
som trænge til at stilles.
Der er saamange Smaafolk,
som trænge til at støttes,
og saa mange brudte Baand,
der trænge til at knytttes.

Har Herren ikke sat os
til Rankerne at passe,
og rakt os Lugekniven
i Lovens Ord det hvasse,
og viist os Livets Kilde

til tørre Skud at kvæge,
og bragt os Kjærlighedens Baand
til Brudd og Brist at læge.

Til Arbejd, Herrens Svende,
til Arbejd med at grave
og vande og beskjære
og binde op hans Have!
Til Arbejd i at elske
med meer end Ord og Tunge -
292 hører I, Han kalder lydt
paa Gamle som paa Unge!

Naar Skyggerne da falde,
og Kniv og Hakke lægges,
og trætte Hænder hvile,
mens Nadverbordet dækkes,
da kommer Vingaardsherren
og rører Aftenklokken -
Herre, tag da med til Bords
os Smaa i Arbejdsflokken!

Spejling.

Naar Midsommersolens Straaler
til Skovens Løngange naae,
da bæere de tusind Blade
tusind Solbilleder smaa.
Saa lyser Frelserens Billed,
i hvor det kastes ind,
i tusind fattige Hjerter,
i mangt et bedrøvet Sind.

Og som hint Himlens Stor-Lys,
hvor Bølgen gaar mod Kyst,
blinker med tusind Smaalys
paa Havets bævende Bryst, -
293 saa spejles Frelserens Billed
i Sjælenes dybe Grund,
og hvor det Billed gribes,
faaer Hjertet en gylden Stund.

Han spejles i fulde Strømme,
og i den lave Strand;
med Mosens plumrede Vande
tager til Takke Han!
Ja, ejer Du blot en Taare
til Bod for Fald og Fejl,
den ene brændende Draabe
kan vorde Guds Naades Spejl.

»**Foraar begynder**«.

1879.

Jeg længes efter Foraar!
Den Vinter er saa lang og haard, -
hvorfor vil ikke Solen
ham sætte Gyldenstolen
for Døren, saa han gaar!
Men Sneen griner, Vold ved Vold,
mens Brændestakken tømmes,
og Ovnen bliver kold.

Jeg længes efter Lærken!
Den fryser om sit Sangerbryst;
294 jeg veed den er derude, -
men bundet til sin Pude
den sparer paa sin Røst.
Dog er der Fleer end Lærken graa,
som i sin trange Rede
lod Sangen gaa istaa.

Jeg længes efter Stæren!
Den kjække Svend faldt og i Døs;
han tyst sig indemurer,
og trevent kukelurer -
han er saa arbejdsløs!
Men gid vor arbejdsløse Flok
ved Solvejr var saa flittig, -
da fik den Føden nok.

Jeg længes efter Gjøgen!
Thi Uhret kukker ganske rart, -
men tælle Lykkens Timer,
naar Vaarens Klokke kimer,
det har dog bedre Art.
Den ta'r sig Moderpligten let,
men gjør det af med Krybet,
og det er dog honnet.

Jeg længes efter Blomster!
Den kjære Julerose hvid
har været ene om'et,
mens Stormene har trommet
nu snart en evig Tid.
Og vel kom Vintergjækken frem,
295 men gjække just den vilde
med Vinter mere slem.

Jeg længes efter Spirer!
Thi Spiren, som mod Lyset vandt,
som rørtes under Mulde
trods Storm og Vinterkulde,
den er min Prædikant:
om Skaberkraft! om Fadertugt!
om Død og om Oprejsning!
om Liv og Livets Frugt!

- De Jævndøgns-Storme larme,
men Almanakken raaber: Vaar!
At Foraar nu begynder,
den dog med Rette spaar.
Thi Stormen er *Begyndelsen*,
og Vaaren kom ej uden den!

Lad storme da fra Østen, -
det er Johannes-Røsten
foran Velsignelsen!

Børn.

Hvor kan et Barn dog glæde sig
ved Paasketid til Jul,
og midt i Julesneen
til Bøgens grønne Skjul!
296 og baade Vaar og Sommer
til det at blive stor, -
naar først den Storhed melder sig,
har Haabet færre Ord.

Hvor er et Barn dog sorgløst
og trygt for dagligt Brød!
det regner ned fra Himlen,
det faaes paa Moders Skjød!
Blot Næbbet op som Fuglene,
og saa et lille Pip, -
da kommer Føden flyvende,
og nappes i en Svip.

Hvor er et Barn dog Demokrat
i baade Ord og Hu!
Baron og Malkepige
faaer samme jævne Du!
Den Simple med den Fine
er lige nær til Ven,
faaer samme glade Øjekast,
faaer samme Kys og Skjænd.

Hvor er et Barn dog troende,
saasnart det faaer Besked!
De veed (saavel som Sokrates),
at Ingenting de veed.
Fortæl dem om Vorherre,
fortæl om Hest og Ko, -
Alt er dem lige underfuldt,
og lige let at tro.

297

Hvor er et Barn dog heelt sig selv
i baade Fryd og Vee, -
parat til Taarestrømme,
og rede til at lee!
Et Blik hvis Blink, et Smil hvis Krus
slet ingen Løndom har,
et Sind saa gjennemsigtigt
som Dammens stille Glar.

ΑΙ ΕΠΙ ΟΡΕΙΩ.

I. Laugenes Fanetog.

Enkelt Røst.

Hvem bygger Ridderen en Borg?

Kor.

Vi Murere!
Naar Stenene er hugne
og Maalene er stukne,
vi lægge Grunden dybt og vel,
og rejse da et kunstigt Fjeld
med Taarne og med Tinder!
Af Ilden selv de Stene smaa
blev hærded til mod Ild at staa,
naar kløgtig Haand dem binder.

Enkelt Røst.

Hvem sætter os saa Taget paa?

298

Kor.

Vi Tømrere!
De stærke Ege skrælles,
med dem skal Borgen tjældes!
Vi save dem, vi ave dem,
vi hejse dem, vi rejse dem,
og plante Kranse-Faner!
Fa'r Noah var en Tømmermand,
Sankt Josef han var ligedan,
saa vi har gode Aner!

Enkelt Røst.

Hvem skaffer os saa Træværk i?

Kor.

Vi Snittere!
I Højeloft og Kamre
vi høvle og vi hamre!
Med Sav og Bor og Tømmestok
vi tavle Gulv og Brædt og Blok,
og snitte Loftets Planker;
saa snedkre vi dem Bord og Bænk
og smykke baade Skab og Skjænk
med Roser og med Ranker.

Enkelt Røst.

Og hvem vil skaffe Brød paa Bord?

Kor.

Vi Bagere!
Den Sæd I gik og mejed
kan I hos os faae vejjet,
299 og vi har altid dagligt Brød,
mens Ovnens blusser varm og rød,
saa vi kan ikke klage!
Det gaar os bedre nu mintro
end Staklen hos Kong Farao,
vi mele vores Kage!

Enkelt Røst.

Men hvem gjør Riddersmanden glad?

Kor.

Vi Kypere!
Naar Sulefad han vrager,
og Vildtet ej ham smager,
vi skjænke ham den gyldne Vin,
som selv drak Sommersol ved Rhin, -
da kommer han til Kræfter!
Han klapper paa sit gode Sværd,
og sjunger om sin Manddomsfærd,
- kom Brødre, følg ham efter!

II. Sang.

Jeg fanged engang en ædel Falk;
men Fængsel hued den ikke!
Den hugg' med Næbbet i Bord og Balk,
vilde hverken æde eller drikke.

Ild den tyktes om Hættens Baand,
den led ej Bjældernes Klinge;
300 og rakte jeg frem min Fyrstehaand,
saa hakked den efter Ringen.

Nu fra min Haand den sætter i Sky
saa kjæk og kry!
Sin Frihed kunde den tage;
den kunde mod Fjeldets Tinde fly,
men altid den vender tilbage.

- Jeg fanged engang en ædel Falk
alt med mine raske Svende, -
hvo veed, der kommer engang den Dag,
jeg tæmmer vel ogsaa hende!

III. I Kongens Kjøkken.

Terner og Svende.

Brygge, bage,
koge, smage, -
hvilke travle Højtidsdage!
Blot han Ryggen vende vilde,
saa skal vi ha'e Kjøkkengilde!

Overkokken.

Er Alting blankt, parat, galant?

Koret.

Bevares!

301

Overkokken.

I veed, at der paa ingen Kant
maa spares!

1.

Jeg er saa god en Potentat
som nogen Hersker i sin Stat!
Ved Arnens røde Lue
og med min hvide Hue,
regjerer jeg med Sleven
som Kongen eller Greven

- Hejda Piger, gjør lidt Nytte,
lad mig see, I holder Bøtte!

Ternerne.

Alt præcis som I befalte,
slidt vi har, fra Hanen galte!
Krusene er blankt polerte,
og paa Bordet opmarcherte!

Overkokken.

2.

Jeg er saa god en Troubadour
som Nogen i et Jomfrubur!
I mine Pigers Klynge
jeg lader Kjeden synge,
forførende, betagende,
snart rørende, snart klagende!
Og naar min Fløjte klinger,
flux Kjøkkendrengen springer!
302 - Hejda Dreng, I maa flyve,
I fordømte Sukkertyve!

Svendene.

Alt præcis som I befalte!
Cypervin i Is vi svalte,
Tærten fik Makron i Bunden,
Grisen har Citron i Munden!

Overkokken.

3.

Jeg er saa god en Mesterkok
som Nogen i den hele Flok!
Mit sidste Mesterstykke
idag vil gjøre Lykke:
En Sukkerborg, hvis Taarne
af Mandeldejg er skaarne,
med Tag af blanke Druer
og med Orange-Buer!
- Har Kagedejgen rasket sig?

Koret.

Den glinser!

Overkokken.

Og Kokkene har vasket sig?

Koret.

Som Prinser!

303

Fyens Hegn.

Der vinder sig om Fyens Land
et Baand af høje Hækker,
et Hegn, som gaar fra Strand til Strand
i Tusinder af Rækker;
som deler Øen Plet for Plet
i lutter grønne Ruder, -
tærner som et Tavlebrædt
til Brug for høje Guder.

De Hækker stænge godt og vel
for Kø'r og Faar og Gasser,
men lukker ogsaa som et Spjæld
for Støv i skjønne Masser;
saa Vandrereren maa sukke tidt
bag disse grønne Skodder:

Blot man kunde skimte lidt
af Mark og Skov og Odder!

Men hvor saa Hækken skjæres ned,
at Sæden ret maa voxer,
dér aabner sig en Herlighed
bag Vogterdreng og Oxe;
da blinker frem med Ø ved Ø
den friske, salte Vove!
hvide Gavle trindt sig strø
bag hele Humle-Skove!

304

Og selv naar man er indeklemt
som mellem Vingaardsmure,
man sander, der er Rigdom gjemt
i disse Fuglebure!
Et Væld af frodig Blomstervæxt,
et Blad af Danmarks Skjønhed!
Hver en Aarstid har *sin* Text,
sin Blomst, sin Frugt, sin Grønhed.

Den vilde Rose skjær og reen
faaer Glans af Solens Naade,
og Hyld og Hassel og Syren
faaer Lov sig selv at raade;
og mangen Urt paa Skrænten lav
faaer Deel i Lysets Strømme, -
skjønndt Skarntyderne gjør Krav
paa Masse-Herredømme.

Og naar da Gyvelbuskens Flor
sit blanke Guld udmønter,
og Fugle-Ungen bliver stor,
og Klokker Græsset pynter:
da fletter sig i Høstens Krans
den dunkle Brombær-Ranke;
Bærret faaer sin Lød og Glans,
den sorte, fugtig-blanke.

Og Nødden rasler fra sin Kvist,
og Solens Bane helder,
og hvide Sne-Bær her og hist
Familiens Komme melder.
305 Da viser Hækkens Sne-Mur Vej
fremad mod Kirkebyen, -
uden dem var Fyen ej
det rette grønne Fyen.

Uglen og Smaafuglene.

Uglen.

Jeg er Visdommens Fugl!
Jeg veed paa en Prik, hvordan Verden blev til,
- det er Kræfternes Spil,
og jeg kan *bevise* det om jeg vil!

Menneskelivet

(det er nu givet)

er en rindende Elv,
som uden Kilde har gjort sig selv!
og naar *vi* over Gravene tude,
saa er den Historie ude!
Nødvendighed er det Heles Tap,
og Ondt og Godt, det er hip som hap,
ganske som Gassen
Maskinprodukter - af Hjernemassen!
- Og hvad ej man kan see,
det er fix Idee - hvem vover at lee?
Bliv mig fra Livet, I luftige Kram,
Vee Jer, kunde jeg blot see Jer -
I skulde baade faae Last og Skam!
306 Har I ej den fjerneste
Respekt for Videnskaben - veed I da ej, at jeg
er *Fremskridtet*, just det moderneste!

Smaafuglene.

Jo, det er netop derfor, vi maa Dig drille;
var Du ej saa *moderne*, taug vi stille.
Vi kjender dog lidt til en anden Ugle,
en af de rette Vidskabs-Fugle,
som øged i Ydmyghed Tankens Styrke
og fik Magt til at skue klart i Mørke.
Hun bygged i Kirkens Taarn sin Bo,
men Kirken selv lod hun kjønt i Ro;
og har hun sin Jagt derudenfor,
hun hyler dog aldrig ad »Fadervor«,
har ingen Lyst til at slukke med Vingen
Altarllysene - det er Tingen!

Uglen.

I Fjanter,
det er *Jer*, der er lyssky Obskuranter,
mine Øjne er noget bedre end jeres
og jeres Vorherres!

Smaafuglene.

Kom enelig ej i Lidenskab,
moderneste Fru »Videnskab«!
Kunde Du *bevise*, at Alt var Løgne,
307 at Intet er til
af Lysets Verden og Lysets Spil,
fordi *ej* det kan sees med Ugle-Øjne, -
da spared Du vist din Vredes Ild!

Mit Piletræ.

Mit Piletræ, Du fryder mig
med dine lette Vifter,
og selv i Vintrens Nøgenhed

din Skjønhed ej Du skifter!
De andre staa saa mørkt og sort,
men Du er lys og munter;
Du vinker med din gule Kvist, -
jeg kjender godt fra Banken hist
de lette Fjeder-Bundter.

Og naar ved Solfald fint og blødt
Du tegner Dig mod Himlen,
Du tykkes mig en Kunstnersjæl
imellem Hverdags-Vrimlen!
Et Vindpust gjør Dig bævende,
en Storm kan ej Dig kue, -
Du staa saa rank, saa svævende,
og tykkes mig saa levende
i Aftnens stille Lue.

308

Og, *skal* jeg lægges her i Grav
i Landsbykirkens Skygge,
da hvisk mig Du et tyst Farvel
fra Jorden og dens Lykke!
Bring Hilsen med dit Bladehang
fra Haven og dens Gammen,
stem i med Kirkeklokkens Klang, -
vi to har dog saa mangen Gang
seet Nedgangs-Timen sammen!

Herodes' Død.

Om Jericho de sidste Straaler sank,
igjennem Palmelunden sødt det lufter,
og Balsambuskens stærke Vellugt dufter,
mens Maanen over Jordan stiger blank.
Men i Paladset er der Bylders Stank,
skjøndt Nattens Aandepust har aabne Veje:
Herodes ligger paa sit sidste Leje.

Han ligger der i Ormes Bøddelvold,
de fandt Herodes, før de fandt hans Kiste;
han ligger der, han hvem Alverden priste,
som Judas Steenørk, hed og gul og gold.
Til Sundhedskilder fo'r han mangefold,
sidst til det døde Hav i lange Uger;
nu er han selv et Hav, hvor Døden ruger.

309

Men slukt er ikke Ilden i det Blik,
der skinsygt Mariamne saae tildøde,
der herskesygt saae trende Sønner bløde,
der hykled Taarer, mens paa Rov det gik;
der havde Kulden af et Dolkestik,
der havde Gløden af en Tigers Øje, -
nu flakker det i Hallen om med Møje.

Det søger til Augustus' Billed hen,

hans Lykkes Smed, hans høje Læremester;
han mindes Capitolets stolte Fester,
da Cæsar lagde Purpur om sin Ven!
Ved al sin Kløgt han smiler fast igjen:
thi Søjlen, som maa nu Augustus bære,
blev rejst engang Antonius til Ære.

»Ja det skal kjendes, at min Kløgt var stor!
Om Kong Herodes, om hans Magt og Vælde
skal mine Templers Søjlepragt fortælle,
skal Sagnet vandre vidt i Syd og Nord.
Højt over Jakobs Æt nu Edoms groer,
og skal jeg dø, saa skal min Ligfærd spørges,
og meer end over David skal der sørges.« .

I Krampe bæver han, kun ej for Gud,
han ryster, men kun ikke for sin Dommer.
»Salome!« gisper han; - Salome kommer -
»hør Kongens Vilje, hør din Broders Bud!
Af Guld min Sarkofag skal hamres ud,
og Galler og German i Vaaben følge,
og Virakskyer over Toget bølge!

310

Og Hyl skal blandes med Trompetens Hvin,
naar til Heródion med mit Lig de fare,
og Klagetoner skal fra Fjeldet svare!
Men det er lidt for lidt med Sækkelin
og lejet Graad.« Og med en Djævels Grin
han hvisker: »Thi jeg veed jo, naar de græde,
fordi Herodes dør, den Graad er Glæde.

Det piner mig. Men nu, Salome, hør!
Af al Judæas Fornemste og Bedste
jeg stævned hid til Jericho de Fleste:
dem la'er Du Alle dræbe, naar jeg dør!
Da skal der grædes vel som aldrig før.
Salome, ha, Du blegner som en Lilje,
husk, hellig er den Dødes sidste Vilje!«

- Stiv staar Salome ved sin Broders Seng,
hvid som dens guldindlagte Filsbeenstøtte:
til hine Tider Tankerne sig flytte,
da blandt sin Slægt Herodes slog iflæng.
Det dirrer i en gammel Hjertestreng:
Min første Husband lod Herodes dræbe, -
ha, kunde dræbe ham min Kvindelæbe!

Og med et eget Smil hun bryder ud:
»Store Herodes! det skal Alle sige,
i Grumhed var Du stor og uden Lige,
thi lyder jeg i Alt dit strænge Bud:
Af Guld din Sarkofag skal hamres ud,
og Virakskyer over Toget bølge,
og Galler og German i Vaaben følge!

311

Men Broder! mellem dem der stod Dig nær,
- om hendes Barm stærkt Silkens Folder bølge -
er der Saamange, som kan *ikke* følge!
ej Josef, der mit Hjerte var saa kjær,
ej Alexander, ej Antipater,
ej Aristóbulos, saa bittert savnet,
ej Mariamne, hvem engang Du favned!«

Der gaar en Skjælven over Kongens Bryn,
en Fraade skummer om den visne Læbe.
Hvert Navn er Navn paa Sønner han lod dræbe,
i hvert et Navn der er et Hævnens Lyn.
Men Alt sig samler til et Rædselssyn:
eet blodigt Navn kan fælde ham, det sidste:
Ved *Mariamnes* Navn hans Øjne briste.

I Bergen. Et Blad af Kong Christierns Saga.

I.

Om Bryggen er der Tummel og Markedsliv og Støj,
hvor Trannen og Tjæretønden sveder;
der høres baade spanske og danske Halløj,
og lybske mellem hollandske Eder.

Hvor Pakhus staar ved Pakhus med mangeluget Gavl
som vældige Oldenborrehuse,
fra Kjøbmandsskuden Tønderne sættes i Stavl,
mens lystige Drøjheder suse.

312

Og Norrlands-Jægten hilser fra Hjørungavaag,
og Havstrilen tæller sine Fiske,
og hist er der sodede Kjedler ikog
og Latter om de tjærede Diske.

Og Graamunken syner de drabelige Torsk, -
med Kjøbet vil han ej sig forhaste,
han priser sig lykkelig ved at være norsk,
i Bergen kan man nemt holde Faste.

Og Kramvarer bydes og Skillingerne gaa,
og Piber og Trommeslaaer støjer;
og Vossejenten lader sig en Brudekrone spaa,
og lytter hvor Narren gjør Løjer.

Og højt bag det græsgrønne Jerngitters Ly,
paa Steentrappen udenfor Huset,
der sidde de Mødre og sømme og sy,
mens Gamlingen nipper til Kruset.

- Men Havtaagen falder og det mørkner saa smaat,
kun højere de Markedsgjæster summe;
paa Fisketorvet flyder det med alleslags Vaadt,
med Regn og mad Mjød og med Mumme.

Nu blande sig i Sværmen to kappesvøbte Mænd,
to Ædru mellem ravende Tossier;
det kjendes paa den Ene, han fører Sværd ved Lænd,
fra hans Hue en Ømefjer trodser.

Og en og anden Krigsmand hilser dem med Agt:
det er Christiern og hans Kansler, de Tvende!
Men Rytterkappen dølger den fyrstelige Dragt,
de Færreste kan Kongesønnen kjende.

»Men sig mig dog, Hr. Erik!« saa bryder Prinsen ud,
»monstro hun er saa favr som I beretter?
Og er vel hendes Skjønhed en Nat med Stjernes kud,
eller daglys som Danmarks grønne Sletter?«

»Ja,« svarer tyst Prælaten, »jeg lover kun lidt,
og Dommen Eders Højhed maa fælde!
Lys er hun - men som Natten! som Dag og Nat i Et,
en Midsommernat mellem Fjelde!«

»Ejej, min gode Valkendorf, I spænder mig mintro, -
det synes, I forstaar at dechiffre
den kvindelige Skjønhed med samme høje Ro
som alle vore Bispers Miserere!«

- Langs Bjerge af Bjælker de styre deres Fod,
i Sildelage Kappeligen fejer,
til endelig de standse ved en statelig Bod,
hvor paa Spæret Hollands-Flaget vajer.

Af Sømænd og Gildesbrødre sidder der endeel
paa skurede, læderklædte Bænke!
314 det dufter derinde af Bagværk og Meel,
for Disken staar en firskaaren Enke.

Hendes Kinder er saa røde som Carvillen i Høst,
og ned over Linningen de ligge;
Øjet det er graat som den hollandske Kyst,
men paa Blinkfyr mangler det ikke.

Med Kløgt hun bruger sit Vaffeljern,
og Opvartning Gjæsten ikke savner;
naar hun taler, og Munden gaar som en Kværn,
da males der meer end Avner.

I Gjæsterummet Rytterne sig borde i en Krog,
hvor Lampelyset sparsomt kun falder.
Mor Sigbrit aabner Døren: »Dyveke dog,
men hører Du da ikke, at jeg kalder!«

Paa Kansleren hilser hun som paa en Kjendt,
mens Øjnenes Blinkfyr spille;
den Anden hun betragter lønlig og spændt,
hun studser - og Kværnen bliver stille.

»Mor Sigbrit, I bringe os af Vafler en Slump,
den Herre ønsker Holland at kjende!«
Hun skynder sig at bringe dem - Haanden er plump,
men et Ror den vel skulde vende.

»Dyveke! Sukker til Herrerne her, -
lad Vaflerne ej blive kolde!«
315 Og Datteren viser sig i Kjøkkenildens Skjær, -
fra et Udraab ej Christiern kan sig holde.

Som under Banner hans Hjerte slaar,
under Skjægget Kinderne gløde, -
det er som den unge, fejre Vaar
lyslevende kom ham imøde.

Et Smil saa blidt som en Bæk i Sol,

der jubler: Vintren er omme!
Øjet en vaagnende Viol,
der aander et: Maa jeg komme?

Under et Hjelmbaand bølger frit
det lysgule Haar om Kinden,
Linnet om Nakken er blændende hvidt
som en Klitt i solbelyst Skinnen.

Strøsukker fylder hun af et Glas
i en rummelig, gjennemhullet Bøsse;
Valkendorf søder sine Vafler tilpas,
nu er Turen til Prinsen, at drysse.

Og Haanden ryster Bøssen, og Sukkeret det sneer,
men fra Pigen han ej kan faae sit Øje;
han seer og han drysset, han drysset og han seer,
til Vaflerne er gjemt bag hvide Høje.

»Ejej!« raaber Sigbrit, »I søder ikke smaat!
Kan I sukkre Eders Tale saalunde,
saa kommer I tilhøjboards paa det kongelige Slot,
der trives jo de honningsøde Munde.«

316

Men Christiern ryster den Jomfrus Haand,
- meer tør han ikveld ej vove -
og svarer: Stæk Eders Tungebaand,
hvo veed - I kan komme til Hove!

Hvad hedder Jer Dotter, saa væn, saa mild,
hun kan vel Søgningen øge!
»Dyveke! Taübchen! Duellil!«
Da vogt den Due for Høge!

Han kaster paa Bordet en Guldgylden hen:
Det lader jo til, at I mig kjender!
Guds Dros - jeg tænker, vi sees igjen,
maaskee før Ugen ender!

II.

Til Trommer og til Fløjte Dansen gaar
alt under Raadstu'loftets skaarne Bjælker,
og mangen Borgerpige Øjet spjelker
og heel fortabt i Herligheden staar,
beundrer Messingkronens gyldne Kugler
og alle disse Perlehuers Skat,
og hvordan Fruerlauget Hat ved Hat
med alskjøns Fuglefjedre ud sig ugler.

Mor Sigbrit troner i en Jomfru-Flok,
lidt af en Ræddike imellem Roser.
Jojo I fine Pak, I vilde nok
hos Kongen gjerne grønne Eders Hoser!
317 Men smil kun til ham, gjør Jer honningsøde,
og hedd kun Rosenkrands og Gjø og Brok,
og knejs mod mig saa stive som en Stok, -
jeg tænker vel, de Stokfisk la'r sig bløde!

Men i den ædelbaarne Jomfru-Ring
staar Norges unge Konge tyst for Skranken,
dér holdes mangestemmigt Retterthing
og ikke ganske uden Hjertebanken.
Hans frie Væsen, ridderlige Skik,
hans kjække Holdning og hans Falkeblik
faaer mangan Smaaflugls Hjerte til at bæve -
et Ord, et Nik kan Drømmesyner væve.

Nys dansed han i Menuetten ud,
Lensmandens Datter var den lykkelige.
Hvem mon der næste Gang faaer Kaarings-Bud
af ham, den kaarne Drot til Norges Rige?
Mon Jomfru Mette af de Bilders Ætt?
mon Borgemestrens kjønne Elsebet?
Trindtom ham Øjne spejde, Læber smile,
han færdes i en stadig Regn af Pile.

Men som en Orlogsgut fra Mastens Top
er højt paa Udkig Christierns brune Øje,
og da Musiken atter spiller op,
mod Hallens nedre Væg det spejder nøje;
dér kigger bag sin Moders brede Ryg,
i Egesædet ikke ganske tryg,
det unge Pigebarn fra Markedsboden,
imens hun banker Dansetakt med Foden.

318

Det sorte Trøjeliv, som slutter tæt,
er ej af Damask, men dog flandersk Klæde,
om Barmen snøret med en Sølvkjæde,
som ender i en Rosmarin-Buket.
Et Skum af Piber kranser hendes Hals,
og hvidt som Havets, det kan Ingen nægte
kun fattigt Hovedguld, men allenfalds
er hendes Lokkers Guldglans dobbelt ægte

Til hende styrer Christiern hen i Hast,
mens Hvisken gaar som i en Skolestue;
han bukker for den nederlandske Frue,
og griber Dyveke om Haanden fast.
Ham er det, Rytteren fra Markedsboden,
men hvilken Ild i dette Ørneblik!
Sin Moder sender hun et lille Nik,
og sætter bly paa Gulvet Silkefoden.

De danse. Fuglelet og fuld af Ynde,
hun drømmer i hans Arm sin Jomfrudrøm,
mens trindt af Spørgsmaal fuser ud en Strøm,
som naar man tager Tappen af en Tønde.
Men Dyveke har Øre kun for Een,
for ham med hvem i Dansen nys hun treen,
hun seer, hun sanser Ingen - ingen Anden
end Kongesønnen - og i Kongen Manden.

Sødt klinger Fløjten! Dog end mere sødt
hans Røst faaer hendes Hjerte til at bæve,
alt mens i Væverdansen flinkt de væve,
og Traaden knyttes baade fast og blødt.
319 Højt lyser Hallen! Dog fra Christierns Øje
der gaar et stærkere, et Trolddoms-Lys,
som kunde varme selv i Dødens Gys
og som en Vidje hendes Vilje bøje.

Fortumlet synker hun i Egesædet,
forfulgt af mangt et hvast og haanligt Blik;

det er som hun har tømt en liflig Drik,
men en som hendes Moder ej har spædet.
Hun skimter fjernt hans Daggerts gyldne Hæng,
Graaværket om hans Vams, Barrettens Fjeder, -
nu blev han borte i det rige Slæng,
en fornem Jomfru han ved Haanden leder.

Igjennem Pigebarnet gaar et Ryk
som da i Storm hun stod paa Nordhavs-Skuden:
hun seer sig hjemme, gjemt bag Kjøkkenruden
hun skurer Borde bag den sorte Brygg!
Kan sine Drømmevaner bort hun skure,
naar denne Aftens Guldglans svinder hen.
»Saa vaagn dog Barn! Han kommer nok igjen, -
riv Du kun ned de gamle Kræmmerbure!«

Og Prinsen kommer, - ja før Sigbrit venter.
Thi knap er Kjerte-Dansen vel forbi,
før mellem Slæb han baner sig en Sti,
og anden Gang fra Slaget Duen henter.
Hun rødmer, da til Bygdefelens Klang
med Axel Tordsens Vise Dansen endes,
og Christierns brune Øjne møde hendes
med Gjenskin af den veemodsfulde Sang.

320

- Alt længe baade Ridderskab og Raad
har taget til sig af de blanke Stobe,
og tømt dem ganske vel til sidste Draabe;
nu bæres frem et Drikkekar, en Baad,
til Stævnen fyldt med Rhinskvind af den bedste;
og da Musiken tier med sit Spil,
maa Kongen drikke sine Værter til:
kjært var det ham sin gode Stad at gjæste!

Men før han tømmer Baadens sidste Rest,
han hvisker: Skjønne Dyveke, til Lykke
med Mødet her, og det paa Bergens Brygge,
- men næste Gang, saa er I Kongens Gjæst!
Og til Besegling, følg mig nu i Glansen
af disse Festensblus for tredje Gang,
og gid den Fart da var som Livet lang!
- Spil op I Svende, giv os Møllerdansen!

Saa spænder han sin Arm om hendes Liv,
og løfter, svinger, sætter i og springer.
mens som et Kværnhjuls Brusens Slaatten klinger,
og Pigen drømmer sig en Fyrste-Viv, -
til blussende, som hist ved Kjøkkenilden,
hun synker i sin Moders Arme ned,
som mumler paa sin Hollandsk med en Ed:
»Nu har vi nok i Garnet Foraarsilden!«

321

III.

Dyveke gaar til Fjeldet:
Sig mig Fjeld!
Naar Solen morgenkraftig Dig forgylder

og tæt i Purpurkaaben hyller
din nøgne Top,
og løfter Dig af Taagehavet op,
og gjorder Dig med Straalebælte, -
hvor kan Du Andet da end smelte!
hvor kan Du Andet da end raabe,
gjemt i hans kongelige Kaabe,
til Hav og Dal, mod Nordens Pol:
Han elsker mig, min høje Sol!

Dyveke gaar til Elven:
Sig mig Elv,
Du som saa livsglad bugter Dig og vinder
langt bort fra Kløftens trange Minder
og Dalens Lyst, -
naar Havet kalder med sin Kongerøst
og Kæmpen vinker Dig at komme,
er da din Barndom ikke omme?
Og kan Du Andet da end haste
og i hans Favntag blindt Dig kaste,
selv om Du tabe skal Dig selv
og høre op at være Elv!

Dyveke gaar til Klostret:
Sig mig Munk -
nej sig mig Intet, Du forstaar det ikke!
322 Du som er glad, naar Du kan tigge
Dig Posen fuld,
har Du Forstand paa Kjærlighedens Guld?
Du som er glad i viet Fængsel,
har Du Forstand paa Elskovs Længsel?
Ak, var Du ung og varm og Kvinde
og kjendte Flammerne herinde,
for *ham* Du døjed Spee og Spot -
hvad kan jeg for, at han er Drot!

Mand overbord.

Gyngende skød sig Briggen
afsted med vinget Mod;
stærke Bølger rørtes,
men Farten var god.

Med Skibsdreng og Skibshund
var vel en Snees ombord;
blandt dem var Jørgen Brask,
der som Jungmand for.

De Andre kaldte Jørgen
en durkdreven Fyr;
i hans mørke Øjne
stak baade Barn og Dyr.

- Vild og uregjerlig
han var, fra han blev født;
Fad'ren var paa Sognet,

og Mod'ren var død.

Tidlig det naged ham,
hans Fa'r var Fattiglem;
han haded hver en Lykkelig,
der ejed et Hjem.

I Gaarde blev hans Pjalter
af Køteren bidt, -
at Solen skinte paa ham,
det undred ham tidt.

Fugle-Reder plyndred han
som ganske lille Dreng:
han undte ikke Ungerne
den lune, lille Seng.

En Mester i at lyve,
saa vel som i at slaas,
han aad sit Brød med Banden
og salted det med Trods.

Selv, da han gik til Præsten,
var han uvorn og vild,
skar Ansigt bag hans Skulder,
og grinte dertil.

324

Kun da han stod paa Kirkegulv,
og Præsten bad en Bøn,
og talte om den tabte,
men gjenfundne Søn;

da plired han med Øjet, -
mon Ansigt han skar?
eller pinte ham Lyset
fra Kirkerudens Glar?

- Saa kom han til en Skrædder, skulde lappe og sy. Før Maaneden var omme, han rømte af By.

Tog Hyre paa en Engelskmand,
som netop skulde gaa;
lærte flinkt at koge, -
blev selv lige raa.

Før Aar og Dag var omme
han havde seet sig om;
kun aldrig seet mod Himlen,
eller tænkt paa Død og Dom.

Ombord han smagte Tampen,
iland des mere Grog;
ødte sit Gods med Skjøger,
eller raved i Flok.

325

Saa laa en Stund han ledig,
kun ledig ej i Ondt;
sjoved som han kunde bedst,
og støved Havnen rundt.

- Da kom han her paa Briggen,
og til en brav Kaptajn:
Jørgen saae saa sulten ud!
og var fra hans Fødeegn!

Hans Ord, det var ham Solskin;
sad Knøsen tvær og mut,
talte han om Højby Strand, -
dér slog de begge Smut!

Eller saae ham i Øjet,
og strøg hans brune Kind;
den Godhed varmed Jørgen
i Hjertet dybest ind.

- Hver Søndag tog Kaptajnen
sin gamle Bønnebog,
og læste i Kahytten
en Text og nogle Sprog.

Nødig gjorde Jørgen
Kaptajnen imod -
men endnu mere nødig
han gjaldt for from og god.

326

Og sjeldent man ved Andagten
saae Jørgen Brask;
var han der, da stod han
koldsindig og dvask.

- I Morges var Vinden
sprunget om til Nordvest;
daarlig Stund til Andagt
i denne skrappe Blæst.

Dog efter gammel Vane
Kaptajnen gjorde Bøn,
og læste *for* af Lignelsen
om den fortabte Søn.

Og Folkene de hørte,
alt som de kunde bedst;
En tænkte paa sin Kjærest,
En paa sin Lønnings-Rest.

En Tredje drejed Skraaen,
og saae sig gnavent om;
de Færreste gad vente,
til Fedekalven kom.

Om Skipperen blev mindre
hans Tilhører-Ring;
han vilde Ingen tvinge,
og lod som Ingenting.

327

Han tænkte, mens han læste:
Gjør Flokken sig studs,
saa prædker jeg for Fiskene
som Sankt Antonius!

Nu var han dér, hvor Sønnen
er kommet paa Vej:
»Fader! jeg har syndet
mod Himlen og mod Dig!«

Da hører han omkring sig
som Hulken og Graad -
fra hvem? Fra En paa Dækket -
mon Nogen var kaad?

Ned i Kahytten tumler
hans egen Jørgen Brask,
han som altid stod
saa koldsindig og dvask.

Hvergang han syntes skulke
fra Søndagens Bøn,
gjennem Lysnings-Lugen
han lytted iløn.

Og da igjen han hørte
om den fortabte Søn,
da saae han Landsbykirken
og hørte Præstens Bøn.

328

Af al hans Hjertes Haardhed
som af en Muslingskal
der løste sig en Perle
ved Angerstaarens Fald.

Og tusind glemte Frøcorn
skød op om Jesu Navn,
og troende han kasted sig
i Kjærlighedens Favn.

Var det den samme Jørgen,
hint vantrevne Skud,
som hulked: »Jeg har syndet
mod Himlen, mod Gud!«

Var det den samme Jørgen,
der rysted som et Siv,
og skrifted i Kahytten
sit jammerlige Liv?

Hvem Barnet kom i Øje,
hvem Troen kom i Bryst,
alt mens hans Skipper peged
paa Naadens høje Kyst?

Var det den samme Skude,
som saa slingrende for?
Ja, Skuden var den samme,
men *vendt* var dens Ror!

329

- Det mørkned, og det kuled
alt meer og mere op;
Merssejl skulde rebes
af en forvoven Krop.

De Andre, de trykked sig,
men Jørgen bød sig til.
Kaptajnen sagde rolig:
»Lad Jørgen, om han vil!«

Og Ungersvenden entred
derop som en Kat,
og rebed og beslog
i den bælgmørke Nat.

Deroppe just ved Korset,
hvor Raa krydser Mast,
der hang han som hin Røver,
Guds Kjærlighed holdt fast.

Han maatte Hænderne folde
og bede Røverens Bøn:
»Tænk paa mig i dit Rige,
Du Guds eenbaarne Søn!«

Det syntes ham han hørte
igjennem Stormens Brag
Frelser-Røsten svare
hint salige »Idag!«

330

Og just da Jørgen atter
havde Foden paa Dæk,
kom en fraadende Braadsø
og skylled ham væk.

Det hørtes knap i Bølgen
den sagte Smule Pladsk;
Rorgængereren saae udefter:
»Dér gik nok Jørgen Brask!«

Men hvem stod til at redde
i denne barske Sø!
Briggen maatte fremad,
og Jørgen maatte dø.

»Mand overbord« fløj Buddet
fra Rios hede Strand, -
jeg tænker, mellem Guds Engle
det klang som »Sjæl iland!«

Luther i Worms.

For Kejser og Rige staar en Mand,
han staar i Dødsens Fare -
satte han Sjælene i Brand,
lad ham sit Ord forsvare!

331

Igaar han var baade træt og bleg
og langt fra Aandens Vælde -
var *det* den sachsiske Torden-Eg?
ham vil et Vindpust fælde!

Igaar han bad om Betæknings-Tid,
om han sig kunde læmpe;
inat var hans Søvn saa fast og blid -
idag han er en Kæmpe!

Med En har han talt ved Kveld, ved Gry,
i Bøn af lydigt Hjerte -
nu vil han ikke for Noget kny,
det hedde Kors og Smerte!

Ja skal han fare i Havdyrets Bug,
han lider paa en Større -
haver Vorherre for ham Brug,

kommer han paa det Tørre!

- I Timer *Luther* har ventet spændt
paa Bispegaardens Trappe;
Mange har hadske Blikke ham sendt,
som vilde hans Blod de tappe.

Gamle Frundsberg, den Krigsmand djærv,
har sagt ham, hvad Dyst han vover -
Andre af Smil ham rækker en Skjærv
og Hellebarder ham lover.

332

Men selv han gjennemgaar i sit Sind
for syvende Gang sine Skrifter -
han veed, da han lukkes i Hallen ind,
sin Tro han aldrig skifter.

- Det funkler fra den brogede Krans
om unge Kejserens Trone,
fra Fløjl og Hermelin gaar der Glans,
fra Hjelm og Hertugkrone.

Det blinker af Guld, det rasler af Sværd
om Luthers ringe Kutte -
blot Synet af al den Herrefærd
kunde ham vel betutte.

Og Pave-Legaten spørger hvast:
»Naa, Munk, vil Du gjenkalde?«
Pater Martin seer ham i Øjet fast -
en Naal kunde høres falde.

»Kejserlig Naade, og Rigens Raad!
det maa jeg bekjende ærbødigt,
stundum min Pen haver havt en Braad,
meer spydsat og spids end nødigt.

Men hvad jeg har udlagt af Guds Ord,
det vil og maa jeg forfægte,
at ej den Herre, paa hvem jeg troer,
mig skal for sin Fader nægte!

333

Og hvad jeg har talt om Vold og Sned
fra Paven og hans Fæller,
det maa jeg for Folkets Skyld staa ved,
Tusinders Fred det gjælder!«

Legaten drejer paa sin Barret,
og hvisker med sine Venner -
»Nej, Doktor, strængere Regnebrædt,
dit Nej eller Ja uden Men'er!«

En stille Bjergsø er Luthers Blik,
skjønndt lette Krus man kjender:
»Saa skal I faae Svar, saa det har Skik,
dog uden Horn eller Tænder!

Drages til Minde Vorherres Ord,
dengang de ham dømme vilde:
Hvi slaar Du mig, hvis jeg med Sandhed foer
- bevis mig, jeg taledede ilde!

Ej fra mit Ord vil jeg lyve mig ræd,
jeg tør ej, om jeg kunde -

fejler jeg, maa I slaa mig med
Guds Ord og klare Grunde!

Men ej paa Koncil eller Pave jeg troer,
og ej hvad i Klostre skrives -
fanges jeg maa i Christi Ord
og i hans tro Disciples!«

334

- Saa taler han, Luther, og føjer til
foruden Frygt eller Stammen:
»Med mig faaer I gjøre, hvad I vil, -
her staar jeg - Gud hjælpe mig! Amen.«

Ja det var »Kætterens« Kæmpespring
til Zions Stad tilbage,
højt over Baal og Bispething
og Seklers Sagn og Sage!

Og sprang han sig ind i »Rigets Acht«,
og maatte sit Liv han vove -
Vorherre skikked ham Englevagt
i Thuringer-Landets Skove.

De tvende Taarne. Til Danmarks Rigsdag. December 1882.

Husker I den gamle Sage:
Asger Ryg var vendt tilbage,
spejded over Kirketage
for at see sin Lykkes Krans -
over Gjørder, over Tuer
sprænger han i kjække Buer,
til fra Bakkens Kam han skuer
Tvilling-Taarnet i dets Glans!

335

- Hvis en Dansk, fra Hjemmet revet,
bort fra Sønderjylland drevet,
havde atten Vintre levet
fjernt fra Danmark, udenlands,
troer I ej, han spejded nøje,
med en Asger's vaagne Øje
efter Værnets Tvilling-Fløje,
her tillands, og hist tilvands!

Ak, men Lidet er der bygget!
Kun en Bunke Taler trykket,
kun en Hoben Ufred brygget,
mens en Slægt er voxet til!
Ingen Bom mod Bølgeslaget,
intet Værn i Vaabenbraget -
dybt paa Stangen hænger Flaget,

trods al Døgnet's Sang og Spil.

Har vi ej mod Storm og Sande
værnet vore lave Strande, -
kan vi da med aaben Pande
see vort Hus foruden Led!
Selv om ej det kom til Nytte,
selv om vi blev Fjendebytte -
uden Offre for vor Hytte,
ingen dansk Samvittighed!

Venner, Brødre, Folkets Kaarne,
trindt i Danmark født' og baarne,
rejser dog de tvende Taarne,
enes i vor store Sag!
336 Husk, hvor Danmark dog blev lille,
der er Intet meer at skille,
derfor ingen Tid at spilde,
skal vi møde Kampens Dag -

Handler, før det er for silde!

Hans Kryger.

Hvor Brændingerne hvide
slaa op om Klittens Sand,
dér mærkes Danmarks Side
af Havets Rovdyrstand!
Af Steen og Tømmerstokke
maa Høfder skydes ud,
at Bølgen ej skal rokke
den Arv, vi fik fra Gud.

Men hist hvor Bølger løfte
sig om vort søndre Leen,
dér har vi trængt til Høfde
af meer end Stok og Steen:
til Mænd med modig Pande,
af djærv og mandig Røst,
som mod de stærke Vande
bød frem sit aabne Bryst.

337

Slig Kæmpe var *Hans Kryger*,
saa trofast og saa fast;
i Storm og Tordenbyger
med Brændingen i Kast!
den Sidste til at græmme
sig over egne Tab,
den Første til at gjemme
sin Arm i Ulvens Gab!

Gud give hist os Helte
af samme Malm som han,
der ikke la'r sig vælte
af graadigt Tidevand!
der, hvad end Ravne skræppe,

ej flytte sig en Fod -
da skal det vorde Ebbe,
hvor længst har været Flod!

Steen Steensen Blicher.

Du Landmand, Skytte, Landsbypræst,
men fremfor Alting Sanger!
der stundum red den høje Hest,
men heller traved uden Blæst
og var i Bindestuen Gjæst, -
hos Fisker og hos Pranger!
hav Tak for hvert et trofast Ridt
i »Messing-Jens'« solide Tridt
alt paa din jydske Ganger!

338

Ja, naar med Bøssen ud Du gik,
Du meer end Ænder skytted:
med klart og vaagent Digterblik
Du ramte lige paa en Prik
Enhver, som Du i Sigte fik,
hvor godt han end sig hytted!
Mens Heden hørte Knaldene
- Du Nimrod mellem Skjaldene -
blev rigt og dobbelt Byttet.

Thi Lyngens Studekjørere,
og Byens Lektie-Hørere,
og Hyttens Hosekræmmer,
og Kjeltringpak og Standsperson,
og Rasseborres Kraft-Dragon,
hvem Ingen af os glemmer -
det var dit bedste Fuglevildt,
dem putted Du i Tasken snildt,
i Sjælens tause Gjemmer.

Ja Jyden i hans Vadmelskøft
Du tegned lunt og stille, -
men løfte ham fra trange Toft,
fra Thevandsknægt og Gumleskøft
mod *Himmelbjergets* Højeloft,
tilvejrs fra alt det Lille -
til Agt paa lummer Søndenvind,
til Vagt mod Tidens onde Spind -
see det var det, Du *vilde!*

339

Og svulmet har dit Sangerbryst,
trods Trængsel nok i Hjemmet!
I Fædres Jord Du groede tyst
og løfted højt din *danske* Røst -
men ingen *menneskelig* Kyst
Dig tyktes fjern og fremmed!
Af Lærken lærte Du dens Fløjt,
men bygge lavt, og hige højt,

den Kunst har og Du nemmet.

- Hav Tak, *Steen Blicher*, Fattigmand
i Landsbypræstens Kjole!
Hav Tak, at Du trods Ahl og Sand
din Hede-Plantning fik istand,
som uberørt af Tidens Tand
sig end i Lys kan sole!
Din Folke-Digtning sjælfult sand
har længst Dig gjort til Oldermænd
for Laugets yngste Skole.

N. F. S. Grundtvig.

Den Grundtvig, som i Anno Ti
fløj Tidens Modetro forbi,
og lod sin Torden rulle;
som var i Fædres Tro saa viss,
saa han gav Spotterne Dimiss,
ham elsker jeg tilfulde.
340 Hvor gnistrer det med høje Syn,
hvor klarer det fra Billedlyn,
som mellem Guds Profeter;
hvor svinger han sin Kasteskovl,
og glemmer baade Peer og Povl
for Paulus og Sankt Peter!

Og naar mod dem, der trevle Skrift,
han holdt vort Kirkebanner stivt -
det var ej Hjernefoster;
dér staar han fast paa Luthers Grund,
som »Troen« gav i Barnemund
med Bud og Paternoster.

Og raaber han i Danmark ud,
at *Frihed* kun er Aandens Brud,
at *Tro* tør Ingen tvinge, -
gid det blev hørt Alverden om,
op over Kjøl og ned til Rom,
det skulde Sandhed bringe!

Og Ære ham, hvis Natteflid
til Konge-Bøgerne gav Tid,
ja til Latinen Stunder!
Som skrev dem om paa Hverdags-Maal,
og risted selv med viet Staal
om Kæmpelivet Runer!

Og ham, som grov i Oldtids Ur,
og satte Mund for Hejmdals Lur,
ja dybt i Mimers Kilde!
341 Gav stundum han sit Syn i Pant,
tidt Aandens Veje saa' han grant,
og Guldkorn lod han trille.

Og han, som sang os Psalmer for,
der fødtes af et Fadervor
til Davids Harpestreng;

som tog den halve Bibelbog
og satte om paa Sangens Sprog, -
ja *han* skal takkes længe!

Der er en *anden* Skjald og Præst,
som dømmes hvad han knap har læst,
og ta'r paa Sandhed Skjøde;
der gjør sig selv til Sagas Aand,
og koster med sin Pilevaand
som Levende saa Døde;

en sær og underlig Skribent,
som buldrer immer løs paa Prent
mod Alt, hvad der er prentet;
som gi'r Latinen Løbepas,
og er Logiken lige hvas, -
hvis Lys han selv har hentet;

hin skrankeløse Friheds Tolk,
som passer godt for Englefolk,
men slet for Folk, *vi* kjende, -
342 *den* Grundtvig kan jeg ikke med,
og han har gjort en Deel Fortræd,
skjønt meer hans Ungersvende.

Og gjør han saa i Vennelag,
af Kirkens gamle Kjendings-Flag
en himmelfalden Fane, -
et Ord af Herrens egen Mund,
der ej som Han fra hellig Grund
har havt en jordisk Bane -

ja lukker ude fjernt og nær
de Millioner Døbtes Hær,
hvis Tro forskjelligt *klinger*, -
da staar jeg ham og hans imod,
thi Duen over Jordans Flod
har ej saa snævre Vinger.

Men atter, naar jeg mindes vil,
hvordan *det* ene Hjertes Ild
har tændt de tusind Kjerter!
hvordan ved ham Guds Frelses Ord
har fundet frugtbar Sædejord
i mange Smaafolks Hjerter!

hvor mægtigt dette Orgel sang,
og dog saa sagtelingen klang
som Dugg paa slagne Enge, -
343 ja, kom jeg som en Bileam,
jeg maatte dog velsigne ham
og Pilebundtet slænge!

- Lidt Glimmer er i al Granit,
men det skal siges højt og frit
til gamle Grundtvigs Ære:
Slig Kors-indristet Bavgasteen,
af dem har Danmark kun havt een,
og Norden ingen flere!

Foraar.

Variationer over et gammelt Thema.

I. **Bebudelse.**

Der fløjter en Solsort saa sødt, saa sødt -
hvad Glædeligt er vel den Lille mødt?
Den har seet det gravlagte Liv opstanden -
det jubler den ud under Himmelranden!

Der strøg et Pust over Steen og Stok -
den Luftning af Vaar var min Solsort nok!
Den har ikke vantro begjært at skue,
at stikke sit Næb i en grønnende Tue.

344

Og nu, under Paaskeklokkens Klang,
nu stemmer den dobbelt op sin Sang;
den ene gjør ej den anden til Skamme -
de synger egentlig om det Samme.

II. **Vaagnende Vaar.**

Hvor er det dog en dejlig Tid
der nu igjen er kommen hid
med sine tusind Løfter,
der melde sig i Skov og Vang,
om Stenten og om Mosespang,
fra Gjærder og fra Grøfter!

Den sidste Snee i Stykker smaa
som Blegetøj paa Engen laa
og opad Digets Side;
men nu er Blegen taget ind,
hver Trevl af Vintrens Væv og Spind,
hver Stump af Lagner hvide.

Med Solskin Rugen mætter sig
og retter sig og tætter sig
og lover gyldne Dage;
og avindsyg paa Himlens Skrud,
hver Jordklimp klækker Stjerner ud
for ej at staa tilbage.

Og Sivet, som har ventet spændt
alt i sit vaade Element
paa hvad det skulde vorde,
har godt forstaaet Lysets Vink
og fanger nu de første Blink
med Spidsen af sin Kaarde.

Og i det høje Fugleslot,
hvor Loftet nys blev strøget blaat
og for hver Skyplet friet,
der er en Flagren to og to,
en Pynten op, en Sætten Bo,
som blev Alverden viet.

Og Vaaren er en Vielse,
en Kræfternes Befrielse
til Føden og til Vorden.
Da Stormens Orgelpibe taug,
en Skaber-Røst sit Amen gav:
Bliv frugtbar, opfyld Jorden!

Ja der er Bryllup overalt,
trindtom til Liv der bliver kaldt,
til Knop og Kart og Kime,
hvert Frø, hvert Æg i Mark og Muld,
det mindste Skum i Mosens Hul
kun bier paa sin Time.

III. **Visne Blade.**

I visne Blade, Du tørre Løv,
som snart er Smaakrybets Lejestøv,
hullet og gjennemboret -
I Kasteboldte for Vind og Vejr,
hvem Undergang er svoret -
I har Eders Deel i Vaarens Sejr:
I var i Forplejnings-Koret!

I varmed troligen Lundens Smaa,
dengang end Søvnens i Øjet laa
de vaagnende Violer!
Vær end om Skovbunden lidt paa Post,
til vaagen den sig soler,
og vogt de Smaafolk for Nattefrost
i deres tynde Kjoler!

I visne Blade, I tørre Løv,
som gemmer endnu et frugtbart Støv,
et Ved til Rosens Flamme -
I skæmmer sletikke Vaarens Krans
med Eders brune Ramme!
Den smilende Mø har dobbelt Glans

hos sin Barndoms rynkede Amme.

347

IV. **Vindenes Værk.**

Stormens Konge, Luftens Drot,
skuer ned fra skysat Slot:
Gru og Gjære
maa der være,
førend Alt kan blive godt!
Nu skal Luften gjøres blid -
Majdag er jo Skiftetid!
Til November
barske Kæmper
tør I atter komme hid!

Tager fat, Sydvest, Sydost!
Brug nu I den rappe Kost
til at feje
som I pleje
bort al Skimmelhed og Rust!
Slip kun løs lidt Regn og Rusk,
skyll hver Green og vask hver Busk!
Skur hver Stamme
med det samme,
fri fra Støv hver Blomsterdusk!

Hør saa Eders næste Kald!
Blomsterstøv i Tusindtal
- klogt og rigtigt
og forsigtigt -
trindt om Land I sprede skal.
348 Bland ej sammen sygt og sundt,
før ej Ukruds-Giften rundt -
Berberissen,
blæs den vissen -
den gjør bare Hveden ondt.

Og endnu, I Venner, Et:
Frisk hver Stakkel vidt og bredt,
fyld i Luften
Blomsterduften -
det kan dog fornøje lidt!
Flittigt rens hvert Hospital,
til hver Plet er reen og sval -
Hvil saa Alle,
jeg skal kalde -
Venter mit Signal!

V. **Gaaet ud.**

I Nøddegangen ud mod Hvedemarken,
hvor selv den mindste Kvist slaar ud i Grønhed,
der findes midt i al den unge Skjønhed
en nøgen Stengel, tør og haard i Barken.

Paa den vil Solen kun forgjæves skinne,
paa den vil Regnen kun forgjæves falde,
paa den vil Fuglen kun forgjæves kalde,
- dens haarde Skorpe lod sig ikke linde.

349

Der staar den, bar paa Løv, af Døden stivet,
kan ej paa Buen være med at hvælte,
kan heller ej i Nordenvinden skjælte,
- den mangler Safterne, den fattes Livet.

- Godt, om et Hjerte end formaar at bæve,
og banke og af Frygt og Længsel raabe -
thi kan det skjælte kan det ogsaa haabe,
og paa sin Lykkes Løvværk trøstigt væve.

VI. **Forvandling.**

Eja, nu er det Foraar,
svulmende Vaar!
Nu efter Stormens Forsyndelser
tusinde grønne Begyndelser,
nok fra ifjor til iaar!

Underfulde Forvandling:
Taage til Glans!
Taushed - til jublende Toner!
Tomhed - til blaa Anemoner!
Tørhed - til Skovenes Krans!

Styrk min Tro paa Forvandling
dybt i mig selv
350 Tro paa den ovenfra strømmende,
aldrig sit Naadevæld tømmende,
Livs-Fornylsens Elv.

VII. **Vaarens Fylde.**

Nu drysser det med fine Dun,
og Luften er saa lind og lun,
og Kabelejen skinner;
Kastanien har sin Blomstertop,
selv Asken graa er vaagnet op,
og Kransens Sløjfe binder!

Hver Gyde har sin grønne Bræm,
hver Grøftevold sit Skyggegem
af hele Bregne-Bylter;
og i det sorte Mosekjær
er baade El og Stork ifærd
med Øvelser paa Stylter.

I Frembrud staar den hvide Tjørn,
Snedronningen blandt Skovens Børn,
og de Konvaller søde;
og Hybenrosens Torneskraft
sig fylder med saa mild en Kraft
til Væld af Morgenrøde.

351

Frugthaven er i Hvidt og Rødt,
og Græssets Tæppe ligger strøet
med Æbleblomster favre;
Syren og Guldregn favnes tyst,
mens Vin og Vedbend har en Dyst,
om hvem der bedst kan klavre.

Og nu er Frøen heel komplet,
den gi'er sit Kvæk, og gjør sit Sæt,
emancipért fra Halen;
og Dagen er saa dejlig lang,
og Luften fuld af Sol og Sang
fra Lærken ned til Svalen.

Ja med hver Blomst, hvert Blad, hvert Straa
er *Somren* ved at banke paa,
og melde os sit Komme -
Du underskjønne Foraarstid,
saa løfterig, saa elskovsblid,
hvor Du er hastig omme!

Hvad Tiden fordrer.

Det raabes ud fra hver en Kant:
Gjør blot hvad Tiden fordrer!
Og det er saamænd vist og sandt,

at den har mange Ordre!
352 Den vil, at Du i Dragt og Snit
skal lystre Modens Luner,
og gjøre Alt en fransk Visit,
hvad selv den udbasuner.

Den byder Dig en Lobescows
af allehaande Stumper,
med Politikens skarpe Sauce
og Videnskabens Klumper.

Den kræver baade ret og vrangt,
og tidt i sælsom Blanding -
og snart for lidt og snart for mangt
til Livets Blomstervanding.

Den vender Ryg mod gamle Maal:
blot fremad, Fod i Hose!
selv om det høje Fremad-Skraal
Dig lokker i en Mose!

Den hvisker os i Øret yr,
af alle Livsens Kræfter:
Du er igrunden kun et Dyr -
saa lev og dø derefter!

- Men om Du ved en aaben Grav
blandt Kors og muldne Stene
har vejet Tidens *tusind* Krav
mod Frelser-Røstens *ene* -

353

og om med Golgatha i Hu
Du Døgnet Ryggen vendte,
og laante Jesus Øre Du,
til Hjertet i Dig brændte, -

da har Du lært at vælge frit
blandt Alt hvad *Tiden* fordrer!
da kræver *Evigheden* Sit,
og den har høje Ordre.

Hvem er Han?

Hvem *er* han? spørger Folket,
som har ham hørt og seet -
er han en anden Døber?
en gjenopvakt Profet?
- Og Tusindaar er rundne,
om *ham* der end er Sag:
Hvem *er* han? spørger Verden
endnu den Dag idag.

Er han en sjelden Vismand
lig Sokrates, hin store,
som har i Sandheds Skakter
Guldlejer kunnet spore?

der med sin Død besegier
hvad Aanden har ham hvisket -
men som af Syndens Havdyb
kun kjender Bølgepidsket!

354

Og er han vel en Buddha,
der Kongekronen vrager,
og under Svøbens Susen
al Livets Lyst forsager?
der svale vil og læske
hver Sjæl, hver Blomst der brænder -
men famler dog i Taager,
og veed ej, hvor han ender!

Er han en skriftklog Rabbi
lig dem der højest gjælde:
idag med dybe Syner,
imorgen Bogstav-Trælle!
der drøfte slige Spørgsmaal
med al Forstandens Magt:
om nydes tør et Hønseæg,
paa Hviledagen lagt!

Og er han vel en Moses,
en Kæmpe i Guds Vælde,
der gjør med Lovens Tavler
Guds Folk af bange Trælle?
der brænder i sin Vrede
med Ørken-Tjørnens Flamme -
men som i Troens Prøve
dog selv maa staa til Skamme!

Ja, vel er han en Kongesøn,
der gav sig hen at tjene -
og vel hans Folk har villet ham
som Gudsbespotter stene -
355 og vel har han i Templet lært,
og veed hvad der staaer skrevet -
og vel er han i Ørken-Kamp
en Sejerherre blevet -

og dog er alle hine,
selv *den* som Loven skriver,
og taler ud det store Bud,
hvis Fylde Jesus bliver -
mod *Ham* kun høje Stjerner,
der klart i Natten skinner,
men alle tabe Glansen,
naar Dagens Lys oprinder!

Thi Verdens *Lys*, det *er* han,
af Evighed oprundet,
det *Lys*, ved hvem vort Øje
har Fader-Øjet fundet -
en Sol foruden Pletter,
som aldrig slukkes ud!
i Adams Kjød et Afpræg
af Himlens hellige Gud!

Og Verdens *Liv*, det *er* han,
hvem Slægt paa Slægt skal møde -
den førstefødte Levende!
den gjenopstandne Døde!
Vor Dør til Naadens Rige!
og Svar paa al vor Bøn!

just hvad hans Vidner sige:
Guds Salvede! Guds Søn!

356

Derfor!

Vor Tro, den er vor Fortids Arv,
den stander ej alene -
en tusindaarig Eg, hvis Marv
end skyder friske Grene!
Den var min Fader Livsens Frø!
i den jeg saae min Moder dø!
I Fædres Skygge groer jeg -
men *ikke derfor* troer jeg.

Med Verdens Visdom, fjern og nær,
jeg mødtes efter Evne;
og Tidens travle Spotterhær
har ogsaa sat mig Stævne.
Men Verdens Visdom var saa kold,
og al dens Vantro var saa gold,
dens Trøstløshed erfo'r jeg -
dog *ikke derfor* troer jeg.

Men da jeg laa i Synd og Skam
og fik mig selv i Tale,
da har jeg klynget mig til Ham,
som gik i Jordans Dale!
Og intet Aasyn var som hans,
Guds eget Væsens fulde Glans
trods Korset og dets Smerte -
han fyldte mig mit Hjerte.

Og da jeg saae i Verden ud
og øjned lutter Taager,
357 Han lærte mig der er en Gud,
som over Mulmet vaager!
som styrer gjennem Røg og Brand
sin Tugts, sin Naades Tvillingspand
mod Maalet i det Høje -
han salved mig mit Øje.

Og da jeg tankeløs og tom
flød med paa Døgnets Skuder,
og dansed med de Andre om
de gyldne Verdensguder,
Han rørte med sin hellig' Aand
min vrang Viljes svage Vaand,
til Stav der blev af Sivet -
han gav min Villen Livet.

At tjene Ham er idel Fred,
endog ved Afgrundsranden!
Og just fordi saa vist jeg veed,
at han og ingen Anden
er Kjærligheds og Sandheds Sol,
og har en evig Kongestol,

derfor til Korset svor jeg -
derfor paa Christus troer jeg.

Salvingen i Bethania.

Hvad har dog Maria fore
med sin dyre Salves Spild -
ligger Herren da paa Baare,
siden hun ham salve vil?
358 Nu, da han Bethania gjæster,
kom han jo som Dødens Mester:
Lazarus er atter til!

Dog hun aner, fuld af Smerte,
Fjendehadets skjulte Brand;
længer hendes Kvinde-Hjerte
skuer end de Tolvs Forstand!
Lad dem kalde det at øde -
hende blev det Sjæle føde,
ham at ofre, hvad hun kan.

Og hvorvel kun halvt hun kjender,
hvem det er, hun sidder næst,
salve ham Marias Hænder
til den store Soningsfest,
vie ham til Kors at bære,
til Guds Offerlam at være -
kjærligt, som hun kunde bedst.

Ja, *hun gjorde, kvad hun kunde!*
det var Herrens egne Ord!
Glemmes skal hun ingenlunde
i vor Paaskepsalmes Kor,
hun, som sad ved Jesu Fødder,
hun, hvis Hjertes dybe Rødder
drak sin Kraft af Livets Ord.

- Du, hvem meer end Kvindehænder
salved til dit Frelserkald!
Du, som salver dine Venner
359 med din Aand, trods Fejl og Fald,
sænk Dig i vort Hjertes Grunde,
saa vi gjøre, hvad vi kunne,
ofre, hvad vi ofre skal!

Mindesange.

Martin Hammerich.

4. Decbr. 1811 - 20. Septb. 1881.

Før Stormen slog sit Jævndøgns-Slag,
en stille, mild September-Dag
han kaldtes bort fra Jorden, -
og i hans Livs September-Tid,
før Foden tung, før Lokken hvid,
før Tanken træt var vorden.

Med Hjertens Tak vi mindes vil
hans varme Øjes Straalespil,
hans Skikkelse den ranke;
hans sunde Dom, hans aabne Sans,
hver fuldendt slynget Ordets Krans,
hver klar, fribaaren Tanke!

Fuldt moden var hans Arbejds Frugt.
Men selv han under Aandens Tugt
tog Væxt af Livets Dage:
360 I Mildhed, Kjærlighed og Fred,
i dem han voxte, og blev ved,
til Høsten kom saa fage.

Lad Sang da tone fuld og reen,
lad kun om Baaren Indiens Green
med danske Roser blandes!
Thi Sang og Kunst han elsked varmt,
og intet Blomster var for armt
til af hans Haand at vandes.

Men først og sidst skal Korsets Ord
og Evangeliets Frydekor
faae lyde om hans Kiste, -
thi trofast mod sin Moders Tro
han traadte Troens Barnesko,
og bar den til det Sidste.

- Opstandne Herre, Jesus Christ,
paa Dig han haabed fuldt og vist,
oplad til Tak hans Tunge!
Kald for din Frelserfod ham frem, -
og fyld med Fred vort tomme Hjem,
lær Lovsang os at sjunge!

H. L. Martensen.

19. Aug. 1808 - 3. Febr. 1884.

Nu drog det Forhæng sig tilside,
hans Hjertes Længsel stunded mod,
361 det stjernesaaede, høje, vide,
der dølger Livets sande Flod!
Men Tak skal tone ved hans Grav

for Alt, hvad Gud i ham os gav!

En Mester, som os frem har stillet
med Mejsel-Kunst saa reen og skøn
i Ordets Svøb et Christus-Billed,
af Tro undfanget, født i Bøn!
De Brudd, han hentede Marmor fra,
var Thabors Bjerg og Golgatha.

En Høvedsmand i Luthers Kirke,
som kjendte ej til Fejgheds Aand!
En Lyttepost paa Troens Virke!
En Vilje, ingen Vidjevaand!
Da *han* sit Øje lukked fromt,
da blev et Dommersæde tomt.

Men her og hist en udvalgt Hyrde
med Tankens Klarhed, Aandens Magt,
der trofast deelte Hjordens Byrde,
og slumred ej paa Nattevagt!
der Davids-Slyngen sikkert svang,
men i hvis Røst var Strengeklang.

- O giv ham, hvad han higed efter,
vor Overhyrde, Herre Christ,
at smage Evighedens Kræfter,
at skue Dig i Lyset hist!
362 Og sign i Danmarks Menighed
hver Hyrdestav med Kraft og Fred!

Ved Afdækning af Mindestenen for Enkedronning Caroline Amalie. (28. Juni. 1882.)

Saa lyser under Bøgens Grene,
I kjendte Træk, I skjønnede, rene
af medfødt Højheds stille Ro,
af gjenfødt Kjærlighed og Tro!
Er Stenen kold - *hun* var det ej,
hun var saa mild, som Blomst i Maj.

Ej skal dit Billed staa blandt Grave,
men i din egen Rosenhave;
thi Mindet om Dig har en Duft
som Rosens i Skjærsommer-Luft!
Og Børnevrimlen vil med Savn
velsigne højt dit Dronning-Navn.

O Marmor, gjem da hendes Minde,
fortæl, hun var saa from en Kvinde,
hvis Purpur og hvis Hermelin
var ingen fattig Haand for fin!
Fortæl Enhver, som gaar forbi
om Dronningen paa Sorgenfri!

Ved *N. F. S. Grundtvigs* Hundredaarsfest i Udby. (10. Septbr. 1883.)

Ja her er *Grundtvig* voxet op,
i disse grønne Dale!
Og her paa Kirkebakkens Top
forstod han Sagnets Tale:
at Troldens Kuld maa gjennes bort
ved Kirkeklokke-Klangen!
at Blødt kan tage Tag med Haardt,
at der er Sejr i Sangen!

Og Drengen blev til Mand og Skjald,
og stod for Livets Gaade,
og lærte snart i Sagas Hal
Old-Runerne at raade;
dog blev han i sin Faders Spor,
og Kirken hist den lille
har hørt den Unges Alvorsord,
og seet hans Taare trille.

Men fra den fjerne Jordans Elv
fornam han Fosse-Duren;
og alt som han blev lydhør selv,
for Mund han satte Luren -
og nidkjær for sin Herres Hus,
med Ryg mod Kirkens Pille,
han skovled bort hvad Kalk og Grus
der laa om Daabens Kilde.

Og Troens Ord, hans Hjerte bar,
han fæsted til sin Stander,
og *da* som Tymmme Sællandsfar
han løfted højt sit Banner!
Om det en Fylking Kredsen skrev
i vide, tætte Rader,
saa han for mange Sjæle blev
en anden Kirke-Fader.

Saa knejs Du gamle Kæmpesteen,
mens Udby Klokke klinger,
og tal til Slægt paa Slægt om En,
hvem Gud gav Aandens Vinger!
Lad fældes Eg, lad visne Alm,
ej Tiden Dig skal rokke,
saalænge der er Grundtvigsk Malm
i Danmarks Kirkeklokke!

VED MISSIONSHUSET "DELIANAS" INDVIELSE. (Odense - Juni 1883.)

Lad Verdens-Elven jage
uroilig frem og frem -
Guds Kirke vil tilbage
mod sit Jerusalem!
mod Troens Barndomshjem
en Valfart lad os drage -
jo dybere tilbage,
des meer i Sandhed frem!

365

O Foraarstid Du søde,
med Herrens stærke Tegn,
med Aandens Førstegrøde
alt under Pintseregn!
Saa fuld af Fryd og Fred,
af Eenfolcl uden Lige,
og med den varme, rige,
den første Kjærlighed!

Du Verdens bedste Skue:
et gjenfødt Adams-Kuld,
som deler Troens Lue,
og deler Gods og Guld!
En ydmyg, lydig Flok,
der bær' hverandres Byrde,
der følger glad sin Hyrde,
og har i Jesus nok!

Ved Morgen Tempelsange!
ved Aften Livets Brød,
med Næring for de Mange
til Sejr i Liv og Død!
Blev Strid og Trængsel stor,
blev Kæmperne dog større,
thi gennem lukte Dørre
gik Herren og hans Ord.

- Vær Du vort Byggemærke,
Du vaagne Kjærlighed,
som gjorde Hine stærke
og fyldte dem med Fred!
366 Saa selv foruden Ord
det Liv i disse Sale
maa højlydt føre Tale
om Hvem det er, vi troer!

Tyendeliv. (Ved en Belønningsforenings Aarsmøde.)

Himlens Sol og Stjerneskarer,
Sneen, som i Luften farer,
Føraars-Stormen med sit Sus,
de blev alle Tjenerinder,
hvem en anvist Gjerning binder
i Vorherres store Hus.

Og vi Alle, smaa og store,
sattes til at gaa for Borde
i den samme Herres Gaard!
hvad for Kald vi fik paa Jorden,
hvad end Tjenesten er vorden,
Ham vi dog til Regnskab staar.

Om Du tjener Land og Rige,
eller Du som Karl og Pige
gjør din Dont, og gaar dit Bud, -
om Du styrer Gaard og Fæste
eller kun din Husbonds Heste, -
det er ét for Himlens Gud.

367

Ære hver, som ærligt tjener,
Guds og Kejserens forener,
og er meer end Lejesvend!
Hvad end Tjenesten omkredser -
øv den tro som Elieser,
da vil Herren signe den!

Tro og Gjerning.

At ville vælge mellem Tro og Gjerning
det er som Valget mellem Sæd og Høst.
Hvis Bonden siger: alt mit Haab jeg sætter
til Sædekornet, der blev lagt i Mulde,
saa har han Ret - thi uden det
vil aldrig sine Lader han faae fulde.
Men løfter saa en Anden Røsten
og siger: Alt beroer paa Høsten!
da har han ogsaa Ret, thi uden Kjerne
blev Straaet som en slukket Stjerne.
Kun den, der trøster sig - som tidt og ofte -
ved blot at have Sædekorn *paa Lofte*
har ikke Ret - thi bæere Frugt i Mulde,
det var jo *det*, som Sæden skulde.

Under fremmed Navn.

Da Himlen og sin Faders Favn
Han bytted med det Lave,
368 forklædt og under fremmed Navn
Han gik blandt Jordens Grave -
ja som en jordisk Kongesøn,
der drager udenlands iløn,
og seent sig aabenbarer,
saa Herren fra sin Barndoms Plet
som Tømmermand fra Nazareth
drog ud blandt Israels Skarer.

Forklædt og under fremmed Navn
hans Tjenerflok end vanker,
formummede som Sorg og Savn
de tidt paa Døren banker!
Drag ej tilbage flux din Haand,
frygt ej det mørke Klædemon,
luk op! og see i Øje!
Thi kaster Sorgen Hætten sin,
hun staar i Fredens hvide Lin
med Hilsen fra det Høje.

Pløjetid.

Fra Marken komme Karl og Heste trætte -
at det var Træskoføre, det kan kjendes!
Grønjordens haarde Skorper er ej lette
at gjennemskjære, skal de dygtigt vendes.
Med tunge Tjavser om sin lodne Bug
Plovhesten mødig skridter til sit Trug,
369 gulnet af Smuld og Sved er Dyrets Bringe -
men blank som Sølv er Plovens skarpe Klinge.

Hvergang jeg seer dem Bankerne at pløje,
hvor Leret klumper sig om Hestens Hove,
da aner jeg, hvad Herren har for Møje
med sine Jorder og med sine Plove -
med frosne Hjerters dybe Undergrund
at faae mod Lyset vendt i rette Stund -
med for sin Udsæd Furerne at drage,
og faae den lagt i grødefulde Dage.

Ak, havde Jordan Følelse og Mæle,
den vilde vaande sig i Skrig af Smerte,
naar Jernet finder Vejen til dens Hjerte -
som Skrig der gaar fra Tusinder af Sjæle,
naar Nød og Død slaar ned i Livets Lyst!
Dog *maa* den Vaande stundum naae vort Bryst -
det Skrig først vækker os fra Sovepuden,
vi *kan* ej være Smerterne foruden.

Fra Aarets Tider.

I. **Koldt Foraar.**

Lærken løfter sin Klokke-Røst,
at nu er Vinteren omme,
men Vinden holder sig stiv i Øst,
vil ej i Vester komme.

370

Hveden fanger saa blaagrønt Skjær,
og frem den Vaarsæd rykker;
men Nattefrosten er stadig nær,
kan gjøre slemme Ulykker!

Storcken faaer kolde Fødder - lad gaa,
den er vant til Mosesølet!
Men Stæren har ondt ved at hytte de Smaa,
og Gjøgen er ganske forkølet.

Bøgen aabner sin gyldne Knop,
og hvisker: Nu maa I komme!
Nej, hold kun Søndag - luk ikke op,
før Østenvinden er omme

Men kom Du stille, milde Regn,
sæt Mark og Eng i Grøde,
at under Regnbuens skønne Tegn
vi Sommeren kan møde!

II. **Somrens Farvel.**

Nu drager Danmarks Sommer bort,
vort Hjertes Herskerinde -
Vaggonen holder snart parat,
hvori hun vil forsvinde!
371 Ja, Storcken, hendes Marskalk god,
er forud alt paa Rejse,
bestiller Dronningen Hotel,
hvor Sydens Palmer knejse.

Musikken sendtes og afsted
før Storm og kolde Byger,
Træ-Blæserne, de Finker smaa,
hver Luftens flinke Stryger!
Og hendes skønne Blomster-Hof,
de Somrens Rangs-Personer,
de hænge slemt med Hovedet,
ja tabe deres Kroner.

Har hun sit Skovpalads forladt,
vil Alt i Hast forduftes, -
hvert Drapperi skal tages ned,
de traadte Tæpper luftes!
Hvert Landskabs-Billed faaer sit Slør,
selv Solens gyldne Ramme;
og mangen Skat af ædelt Frø
hengjemmes med det Samme.

I Markens høje Taffelsal
Smaamusene sig dukke,
thi Bordet det er dækket af,
og Alt bag Laas og Lukke!
Men Duggen over Stub og Straa
ej tørre vil og stilles -
det sees paa al den Taareregn,
at nu skal Nogen skilles.

372

Dog før hun siger heelt Farvel
og bort sit Aasyn vender,
hun deler ud af Bær og Frugt
med rige, runde Hænder;
hun kaster Æbler ud i Grams
paa Mosssets bløde Tæpper,
og Pæren kommer bumsende
i hele halve Skjæpper.

For sidste Gang i Skovens Hal
den vilde Due kurrer -
Da hviner Uglen til Signal,
mens Stormens Kjedel snurrer!
Og Sommer-Toget gaar mod Syd,
med Asters i Kupéen,
og haster Bjergene forbi,
som pudres alt af Sneen.

Og Hækken vifter som den kan
med Spindelvæv for Klæde,
og Havet larmer sit Farvel,
og mange Smaafolk græde.
Saa sukke vi endnu en Stund:
ja, nu er Somren omme -
men Barnet tæller Dagene
til hendes næste Komme!

373

III. ***Ved Juletid.***

Den hvide Snee har lagt sig
om Danmarks lave Strand,
maaskee den og har strakt sig
til Torvets Julegran -
hvor Haren gaar paa Sokker

i Risbøgens Skjul,
der ligger den i Flokker
og pynter op til Jul.

Og *kvad* skal ikke smykkes!
Og *hvem* skal ikke sees!
Og *hvor* skal ikke hygges,
og mellem Smaabørn lees!
thi trods al Gadeskarnets
og Mørkets Protest
er Julen altid Barnets
og Hjemmenes Fest.

Derude er der Trængsel
med Pakker og med Stads,
derhjemme er der Længsel
og travlt med Juleknas;
Deviser conciperes
med smaa Bagvaskelser,
og lunt der konspireres
om Overraskelser.

374

Fra Barnekamret høres
der Sang og Dansetrin,
og Hjertens-Ønsker føres
i Dagligstuen ind:
Bare jeg fik en Dukke
af den artige Slags -
Man lægger dem i Vugge
saa sover de strax!

Men lidt for julebroget
det kan see ud for dem,
som skal med Bane-Toget
til landlige Hjem!
Damphesten næsten stejler,
det kniber med at gaa -
saa mangan lønlig Bejler
er angst, den gaar istaa!

I Fantasier kolde
om Is og Drive-Snee
man gyser for at holde
sin Jul i en Coupé.
Men snart fra Land-Stationen
det gaar i Galop -
til Ferie-Personen
er nede med et Hop.

Og Søn og Moder krystes
i trofast Favnetag,
og Stuen latterystes -
det gaar over Stag!
375 Og trindt i Smaafolks Huse,
hvor Loftet ligger lavt,
de Julegrøden knuse
og læske den bravt.

Ja frydes, alle Hjerter,
som sankes i et Hjem -
tænd Julelys og Kjerter,
og godt paa Skatten gjem!
Men glem blot ej de Stakler,
som kun af Jul har lidt,
gjør Kjærligheds Mirakler -

gjør mange Brød af ét!

Lad Julestjernen lyse
i hele Danmarks Land -
den Nat maa Ingen fryse
om han blot varmes kan!
den Nat maa Ingen lede
om Ly med bange Raab!
den Nat maa Ingen bede
fortvivlet, uden Haab!

Og sidder Dn alene
saa tyst en Julekveld,
langt fra de lyse Grene
og nær ved tungt Farvel -
den bedste Julegave
det bedste Julebud
kan ogsaa Du dog have:
Freden fra Gud!

376

IV. *Efter Snestorm.*

Hu, hvor Stormen dog har føget,
over Vej og Gjærde strøget,
og med Grene kastet Boldt!
Nu er Alt igjen saa stille,
og paa Sneen Straaler spille -
Asgaardsrejen har gjort Holdt.

Men en artig Maskerade
er der holdt med Busk og Blade,
Tag og Post og Gjærdestav!
Marken, som saa smaat sig grønner,.
ligner et Fad Snittebønner!
Gyden blev et Bølgehav!

Tuja-Busken fin og fager,
fik et Lag af hvide Flager,
bøjes under Sneens Tryk;
Pileknorten fik sig Mave,
Granen Skjæg og Kniplingskrave,.
og Stakittet høj Paryk!

Poplerne, hvis Kviste stritted,
Stilk for Stilk har Sneen kridtet
ret som efter Lineal -
men til Gjengjæld over Krattet
spandevs Confetti klattet
som ved romersk Carneval.

377

Roserne, i Gran-Ris bundne,
nu af Sne-Væv overspundne,

har den pudsigt maj et ud,
saa de ligne Folk paa Stylder,
der mod Blæsten ind sig bylter
i de mærkeligste Skrud.

Men i Solens stille Lue,
dejlig, underfuld at skue
er den nattefaldne Snee!
Reenhed straalere fra dens Klæde,
- kun hvor Menneskene træde,
snart kun Smuds der er at see

V. **Skovens Saga.**

Hvor mindes jeg, Du skønne Bøgelund,
den lyse Stund,
dengang Du stod med trinde gyldne Knopper!
da kom Befrielsen en Foraarskveld, -
ved Morgen kasted Du de brune Skjællig
Millioner Sommerfugle-Pupper!
hvert lille dunet Blad krøb ud af Hammen,
og nikkecl straalende til Hanekammen,
og snart Du stod i al din Jomfru-Pragt -
og Bøgens Løvspring kaldte Alle sammen.
Med Foden svømmende i Anemoner,
378 hver Dag Du pyntede paa din grønne Dragt,
og hvælved fuldere de tusind Kroner!
Da kom det første Pust af Livets Barskhed,
en Nordenvind rev Huller i din Karskhed,
Skovbrynet meldte sig paa Sygestuen
med visne Pletter og med Løv paa Tuen.
Du mørknede, men i Dybet var Du frisk,
og Gjøgen overdøved alskens Klage -
Du var jo ung og havde langt tilbage,
og fyldte rundelig din Blomsterdisk!
Det var endnu de skønne lyse Nætter,
da Luften sig med Elskovs-Toner mætter;
men før vi ventede, havde vi Sankt Hans,
de vilde Roser flettede Brudekrans,
Solen, din Brudgom, meldte sig med Glans
og med en Myr af glimrende Buketter.
Og Drotten favned Dig med stærke Arme,
og Alt var Liv og Lyst og Varme!
- Midsommer-Tiden kom med rolig Skygge,
og Roserne var snarlig falmede hen,
men Solens Billed gyldent gik igjen
fra Blad til Blad som Vidne om din Lykke.
Da tystned Fuglesangen med det Samme;
der blev saa travlt i Reden, Slid og Slæb,
af Stære-Kassen stak de bitte Næb,
og Gjøgen havde sig forlængst en Amme.
Men inden vi det vidste, var det Høst,
alt Hindbærbusken soled sine Frugter,
og Brombær-Ranken gjorde Slangebugter.
Ja Tiden ikke løb, men sprang -

379 vi blev saa vant til Leens muntre Klang,
og syntes, at den maatte evig vare;
dog var det Varsels-Sang om Fare,
om Skaar og Rifter i dit Bladehang!
Solen, din Husbond, blev saa morgengnaven,
med Eet saa var det Hele kjøligt nok,
og gode Venner tog til Vandrestaven
i vinget Flok.
Dugdraaben tindred; mere arm paa Haaben,
Du lod hvert Vindpust ruske i din Lok,
hvad eller svøbte Dig i Taagekaaben.
Dog kom endnu en skjøn Forklarings-Stund,
med Himlen højnet over gamle Minder -
Sølvbryllups-Tid, hvor alskens Ufred svinder,
solklare Dage i den stille Lund.
Stæren, din Barndomsven, gjør Gjensit,
og har just ej forandret sig i Tonen -
men ned ad Bakke gik det dog om lidt,
hvergang en Kastevind tog Tag i Kronen;
og som et Forbud om en Jordefærd
det dryssed ned med Gravgrønt fjernt og nær.
Saa - i Oktober - stod Du Gylden-Brud:
med Bryst-Buket af røde Hybenskud,
og i dit Rasle-Slæb af Guld-Brokade,
hvori man næsten kunde vade,
Du tog Dig statelig og prægtig ud!
Men i November, det maa Du mig lade,
gik Du, med dine fugtig blege Blade
med unaturligt Skjær af Vaarens Grønhed,
rentud i Barndom - plyndret var din Skjønhed.
380 Nu er alt Skin forbi - nu stander Bøgen,
hvert Smykke røvet, kold og bar og nøgen -
men paa hvert Knopskjæls haarde Pergament
staar skrevet et usynligt: vent!
der som et dejligt Foraars-Carmen
vil blive læseligt i Maj sols-Varmen.

Til Kong Christian IX. Med Soldaterbladet »Danebrog«. Oktober 1880.

Vi komme uden Vaaben
og i Papirs-Mondur,
og ikke for at støde
i Krigens barske Lur, -
kun alle Kammerater
fra baade Sø og Land
paa Vagthold vil vi kalde
om vore Fædres Strand.

Paa Vagt om vore Minder,
til Vækkelse og Trøst!
paa Vagt om vore Grave
med deres Maner-Røsti
paa Vagt mod Tvedragts-Aanden

og Egennyttens Spil!
paa Vagt om Danmarks Ære
og Arnens rene Ild!

381

Men først saa maa vi træde
for Danmarks høje Drot, -
vi veed, at Kronen deler
med Stammen ondt og godt!
vi veed, at Du, Kong Christian,
har deelt vor Sørgestand,
og slynget Troskabs Vedbend
om Skjoldets brudte Rand!

Vi veed, at Danmarks Lykke
er Kongens Lykke med,
og *Danebrog* med Korset
Dit Hjertes Kjærlighed, -
saa vil vi trøstig hejse
vor gamle Dug paa Stang,
og lade Flaget suse
sin egen Mindesang.

Og, randt der af *Din* Krone
- det mindste Konge-Lands -
end mange gyldne Ringe
med Fremtids Morgenglans,
dog glemmer Du ret aldrig
i Mindet om vor Nød,
at *Danmarks* Fremtid avles
af Kraft i Folkets Skjød!

- Gud signe Dig og Dine
med Kjærlighedens Baand,
fra Fredensborg til Neva!
fra Themis til Parthenon!
382 Gud sanke vore Hjerter
i fælles Lyst og Sorg,
og gjøre gamle Danmark
til Fredens trygge Borg!

For Danmark. Juli 1883.

O Danmark i din Sommerpragt
før Svalerne er fløjne,
hvor klæder Dig din Rosendragt
i dine Sønners Øjne!
Men ak, i Folkehjertets Jord
der trives grimme Tidsler,
og Spottens Snerle tæt sig snoer,
og Tvedragts-Ormen hvisler!

Og Folket, som med enig Hu
har magtet stærke Lanser,
det nøjes med at storme nu

kun Talerstolens Skanser!
Og vi, som gik paa Sejerstogt
fra Fredericias Volde,
vil ungdomskaadt og gammelklogt
nu kaste Vrag paa Skjolde!

Har vi da glemt i Feberglød,
hvad Skjæbne vi har fristet,
383 hvad Kjerne i det danske Brød
vi har med Slesvig mistet?
Skal Danmark som et toptørt Træ
for første Vindpust falde -
hvi vil kun Nogle plante Læ,
hvorfor vil ikke Alle?

Hvad hjalp det, om med Brask og Brall
os Guldets Glans tilsmilte, -
det blev en Støtte af Metal,
som paa en Leerfod hvilte!
Hvad hjalp det, om en Fleertals-Dom
lod haant om Landets Kræfter -
er Ærens Træ først hugget om,
da følger Lykkens efter

Gid vore bedste Minders Glans
saa stærkt i Øjet skjære,
at Alle maa med vaagen Sans
staa op til Danmarks Ære!
Gjør Kjæde som paa Jyllands Strand
af faste danske Hænder,
og bring vort Folkeliv i Land,
at ej vor Saga ender!

Til Kongen. Paa Grundlovsdagen 5. Juni 1884.

Skjærsommerdagen lys og god,
da som et stensat Væld i Skoven
384 vor Frihed fik sit Hegn i Loven -
os flokker om din Trones Fod;
thi blankt og rigt er Kildespejlet -
Kong Fredriks Værk har *Du* beseglet,
og værnet Vældets Overflod.

Og ligger end ved Alfarvej
foruden Slaa vor Moders Hytte
- og stredes der til liden Nytte
i Folkets Raad fra Høst til Maj
- og drak vi ej af Frihed Styrke,
men skabte os en kunstig Tørke
- o Konge! Din var Skylden ej.

Din Trofasthed vi lide paa!
Som stridige og skilte Grene
i Bøgens Krone sig forene
- i Tak til Dig vi mødes maa!
Din Trones Reenhed er vor Ære!

Dit Retsind skal din Bauta være,
din Hjertensgodhed mod de Smaal

Og som dit skønne Kongeflag
er Eet trods sine deelte Flige,
saa favner Du det hele Rige
trods Folkets deelte Hjerteslag -
men gid Du maatte snarlig skue
eendrægtig Folkehjertet lue
for din og vor og Danmarks Sag!

385

Festsange.

I. ***For Universitetet.*** **(Ved et Studenter-Jubilæum).**

Højskole hist, hvor som dunede Russer
Vildskab og Venskab og artige Pudser
mellem hinanden vi frejdigen drev!
Har Du end Fjender - i os har Du Venner -
fjernt paa vor Livsstrøm med Tak vi erkjender
Lys-Søjlens Varsko mod mange Slags Rev!

Skød vi end fra os en Slump af det Lærte,
maatte ved Altret vi tænde den Kjerte,
som skulde retlede Viljernes Spor -
mangefold Kundskab Du gav os i Eje!
Kunsten at tænke, at vælge og veje!
Bund for vor Virken, og Vagt om vort Ord!

Naa'de vi hverken til Sol eller Maane,
vedblev der Spørgsmaal i Fjernet at graane,
- lønnende Bjergstier tidt vi dog gik!
Løfted vi blev over Hverdagens Tale,
Sagnets og Sprogets og Tænkingens Dale
lagde sig frem for vort undrende Blik.

Skønne var Vidskabens skovklædte Toppe,
herlige Timer vi havde deroppe,
vidtstrakte Syner og styrkende Luft!
Henfarne Tider kom nærmere Øjet,
386 satte sit Skjel mellem levet og løjet -
Tusindaars-Blomster fik Farve og Duft.

- I, som os vared for svimlende Veje,
I, som os fuldmoden Frugt gav i Eje,
Eder vi takke for Tankernes Tugt!
Højskolens Ørn, som mod Lysene skuer,
løft dine Vinger, i hvad der end truer,

aldrig Du standse din fribaarne Flugt!

Efterskrift.

Vingede Ørn med dit »*adspicit lucem!*«
Du som har baaret et *ducem et fucem* 1)
(kjære Geheimraad, see det var Latin!) -
Dig vil vi takke ved funklende Vin!
Hjælp vore Sønner at knække hver *nucem*,
slaas for det Ægte mod alleslags *jucem* 2)
vrage det Falske med aandelig Sans -
»*Adspicit lucem!*« det straale med Glans!

II. Ved Velgjørenheds-Selskabets Skoles Jubilæum. (2. Marts 1884.)

Hvem vil ikke gjerne prise
baade højt og tidt,

*

387 at Studenter undervise
Stadens Ungdom frit!
Dog den Ting er langt tilbage,
alt i Lampetrannens Dage,
sat i Scene heelt beskeden
i »Velgjørenheden«.

Og om alle Friheds-Gaver
fra den nye Tid
løstes op og faldt i Staver
under idel Strid -
dog *vor* Frihed vi bevarer:
den for Lærer-Honorarer!
Den vil Ingen os anfægte,
den er god og ægte.

Ja vor Skole - trods dens Farten
om fra Sted til Sted -
Friheds rette Mærke har den:
Frugt af hvert et Bed!
Hundreder af flinke Sønner
voxed' i de laante Rønner,
modnedes til Gavn og Hæder
i de trange Stræder!

Ære være ham, vor Gamle,
med det hvide Skjæg,
Førstemanden til at samle
Steen til Skolens Væg!

Ære hver, som tro mod Lyset
hjalp den over Pengegyset!
388 hver, som gav den Tid og Kræfter -
skee det og herefter!

Da vor lille, frie Skole,
blomstre skal - vil Gud!
under bedre Kaar sig sole,
rigt sig folde ud -
saa det her som alle Vegne
dufter skjønt af Hygiejne!
Saa vor Ungdom faaer et Eden
i »Velgjørenheden«!

III.

Forlæggernes Skaal.

Ved Nordisk Boghandler-Møde.

Juli 1884.

Forfatter og Forlægger
de er et Ægtepar,
som for hinanden dægger
og mangen Løndom har!
Forfatteren bejled - og *hun* var blid,
og snart hun blev ham huld;
og saa holdt de Bryllup ved Paasketid,
og Fadderstads - til Jul!

Kritikken ammed Barnet,
og gav det Huld og Held -
389 at sige naar ej Skarnet
det trykked halvt ihjel!
Men synes blot Publikum om den Smaa,
da fryde sig de To -
For-Fatteren føler sig ovenpaa,
og Mutter med mintro.

Mens ved Castale-Kruset
han stirrer mod det Blaa,
har *hun* saa travlt i Huset
og klæder Flokken paa!
Og hun er tillige Forstrækkeren,
har Nøgleknippets Magt,
- at sige naar ikke Forlæggeren
har Nøglen med forlagt.

Og tidt - skjøndt ej som Regel -
Sølvbryllup og der staar
(som Bjørnsons med Hegel
engang forleden Aar):
da confirmeres det første Pus,
med Guldsnit for og bag;
og begge Parterne drikke Du's,
og slaa et lille Slag.

See det var et memento
for baade Vært og Gjæst,
thi her er som bekendt, o!
en stor Familiefest.
Ja leve det *boglige* Ægteskab
fra Kjøl til Gjedsers Pynt -
390 det føre til Vinding (og ej til Tab)
af Aand - og Vid - og Mønt!

Billedtexter.

I.

Ubudne Gjæster.

(Til et Billede af Edv. Petersen.)

»Ak, Sant' Agate! hvilken Tort!
Jag dog de gyselige Grise bort!«
så skriger
de arme Vaskerpiger,
og det i Munden paa hinanden,
og slaa med Armene som fra Forstanden,
og savne deres gode Banketræ'r.
Og det er kun hvad Gjæsterne forskyldte,
thi Grisetæ'r
kan være gode nok i Sylte;
men Grisetæ'r paa Monsignorens Skjorte
(især naar Grisene er sorte),
det var en Gru -
langt værre end om Skjorten var itu.
Og vel er Alting reenligt for de Rene,
men var ej Domkapitlets Kraver pene
og snevidt stivede,
saa vilde selv den mest reenlivede
blandt Kleresiet
betakke sig for Griseriet!
391 Hvad havde Pigerne for al den Pjasken -
Fortjenesten gik reent i Vasken!

II.

Tiggeri.

(Til en Skizze af C. Bloch.)

Tommaso har idag havt med sig Lykken.
Han stod ved Osteriets aabne Kjøkken:
andægtig skotter han til Gryden,
med Velbehag han lytter til dens Syden,
fornemmer Duften,
der blander sig forførerisk i Luften!
han seer den trinde Macaroni-Slange,
saa gul som Hør og dryppende af Smør,
smaa Bugter, rulle sig, og slingre
om Fru Padron'ens tykke Fingre!
han seer den - og han bliver viis
paa Slangens Magt i Paradis.
Men da Tommasos Mave og hans Lomme
er lige tomme,
saa stiller han sig hen foran den svedende
Padrona - taus, men med et Blik saa bedende,
saa hun kan ikke modstaa længer',
men rækker ham den Slump, hvortil han trænger.

Tommaso han er ovenpaa,
og Fangsten allerede næsten nede -
392 da melder sig en Fyr, som *og* kan bede
og tigge saa det kan forslaa!
Som alle Velske
en Mester i at elske,
har *Nero* Lidenskab for Macaronni,
mest for den Stump, Tommaso har sin Haand i
O Salighed, o hvem der kunde
faae fat blot i en lille Stump af Stumpen
(han vover ej en Drøm om hele Klumpen),
- lyksaligste af alle Hunde!
Gud veed, hvor længe han paa Spring har siddet,
med dette Blik, for Et kun smægtende,
og dog til Vanvid selvornægtende -
ti Gange narrer Drengen ham for Bidet;
men føje ham er uundgaaeligt,
det Blik er altfor u-uimodstaaeligt!

III. ***Dørvogteren.*** **(Til et Billede af Bloch.)**

»*Hans!*« Deres Naade! »Lad *Bob* faae sin Mad
i hans eget Fad -
men Du svarer mig til, det bliver med Maade!
Peer var en net Een,
han gav ham forleden et *Svinekotelet*-Been!
Baronen var frygtelig vred derover,
han siger, det gjør *Bob* saa urolig, naar han sover -
393 husk: aldrig af det Fede! kun *Kalvekotelet*,
lidt Brød og lidt Vand - Du kan faae det hos Ellen!
Husk *Bob* er en Perle, saa umaadelig sjelden!
To Gange daglig skal der Vand i hans Kopper -
fra Springvandet veed Du!«
Skal skee Deres Naade!

»Og saa vil jeg raade
Dig til, at Du holder ham fri for Lopper,
og børster hver Morgen hans nydelige Skind!
Naar han har spist, saa lukker Du ham ind -
men tør ham om Poterne! ogsaa om Snuden,
at han ikke gaar hen og sætter Pletter paa Ruden,
det yndige Dyr -
Du er jo en gammel fornuftig Fyr -
og pas vel paa det Vaade!«
Ja, Deres Naade!

Og *Hans* han lukker Hr. Mopsen ind;
men tænker imens i sit stille Sind:
Sikken et Væsen
der skal gøres af Dig og Opstoppærnæsen!
Du er hoffähig Du, med dit Flæskeskind,
Du skal ha'e Lov at ligge paa Skjødet,
mens en gammel Lakaj maa rende for Brødet!
Døren skal lukkes *op* for *Dig*,
fordi Du er af Racen -
blot jeg turde gi'e Dig et Knubs, dit Asen -
men saa blev nok Døren lukket *i* for *mig*!

394

Rejsebrev til min Hustru.

Díssentis, i August 84.

Min egen M . . . ! det var dog en Skam,
om ej Du lidt mere fik høre,
end hvad der gjennem et Telegram
er kommet Dig for Øre:
om *hvordan* (ret som i en St. Veits
omhvinet og omrumlet)
jeg kom som Ilgods herved til Schweiz
- skjøndt nok lidt ør og fortunlet.

Det var som et geografisk Rids
af halve Germaner-Landet,
lige fra Holstens østlige Spids,
hvor Rylen tripped i Sandet -
forbi de gammeldags Bindingsværks-By'r
med uhyre Enge i Fronten -
indtil som et Lag af blaanende Sky'r
der kom Bjerge i Horizonten.

Mangen En kom og tog sin Plads
og veg saa igjen for en Anden,
jeg friskede op mit der-du-das,
- men hvad der boede i Manden,
om han var rød eller hvid eller graa,
Katholik eller Strauszianer,

det kunde jeg bare gjætte paa -
der var slet ingen Plads til Faner.

395

I *Frankfurt* tog jeg min Aftenbid
lidt eensomt mellem de Mange -
den var forresten ganske solid,
og jeg skaaled adskillige Gange.
Saa peb man os ind i Coupéen igjen,
og der var Plads til at ligge -
»Og kom til at sove?« Nej, min Ven,
det gjorde jeg netop ikke!

Du veed, hvor jeg har ønsket mig tidt
et bedre Sovehjerte -
jeg blundede lidt, jeg røgte lidt,
jeg lod mig af Kulrøg sværte -
nogle Springfyre kom fra et lille Knald
og gjorde mig ganske vaagen -
da tvættede *Freiburgs* Kathedral
sit Spir i Schwarzwald-Taagen.

Men *det* var mod Trætheden Medicin,
da fra *Basel'* er-Broens Buer
jeg atter gjensaae den blanke Rhin
i straalende Morgenluer -
Rhinen, hvis blide Gammelmands-Smil
os mødte ved Leydens Enge
- hvor i Vuggen den vælter sig uden Hvil,
fik jeg see om ikke saa længe.

Og Minderne vaagned for hvert Kvarteer
gjennem Schweiz's bølgede Dale:
ved de kvilrende Vande, fleer og fleer,
og ved Træhusets udskaarne Svale
396 ved de røde Nellikers byggende Hang!
og ved Jungfraus blinkende Smykke!
ved Køernes Klokker! ved Reuss's Sang -
da fornam jeg Gjensynets Lykke.

Og da atter den styrkende Luft mig hjalp
tilvejs paa en solfyldt Tinde,
hvor i Sennhyttens Læ fra den skraanende Alp
jeg igjen saae Bræerne skinne!
og i Bjergpigens Hilsen fandt talende Spor
af trohjertet Uskyld og Ynde -
da nikked jeg til det dristige Ord:
Paa Alpen er der langt til at synde!

Nu sidder jeg her i Díssentis,
nærmere Rhin end Rhone,
og øver mig jævnt i Sprog-Exercis
i vort gamle »Condrau zur Krone«;
og nyder Hotellets gode Kost,
med Masser af smaa Foreller,
og kommer i Suppen min revne Ost,
og tømmer min Flaske Saseller.

Og i Rhin-Kløften har jeg nu sat min Fod,
- Du veed, med de mørke Graner -
hvor den skummer sig frem, den kongelige Flod,
under knejsende Partisaner!
Og en Hilsen kan jeg da bringe Dig
fra mangan en snedækt Isse!
397 og fra den dryppende Tunnel-Vej -
og saa fra de røde Grise!

De røde Grise - Du husker dem nok -
de smaa med oprejst Hale,
som kile hver Morgen forbi i Flok,
det er nogle pudsige Ka'le!
Jeg kan tænke, de var Longobarden tilpas
(de skal stamme »fra Kelternes Tider!«)
- dog i Skjoldene har de vel ikke havt Plads
til røgede Flæskesider.

- Men, har derhjemme I Travlhed havt
med Rugen at meje og binde -
hernede høster vi og paa Kraft,
naar Sæden moden vi finde!
Jeg skjær' mig en Haanclfuld Vers som bedst
- Traver til Gyldendals Lade -,
og *Cabiro* sidder i Kamret næst,
og tærsker løs paa sin Kladde.

Tag disse Linier fra en Egn,
hvor sammen vi har travet
i baade Solskin og Sne og Regn,
og Alpe-Runer stavet!
Men gjør det mig godt, min elskede Ven,
den Gjensynets Fryd at fornemme,
- Gudskelov, jeg Gjensynet har igjen
med Dig, og med Alle derhjemme!